

บทที่ ๓

การกู้ยืมโดยทำทรัสต์รีซีพ

การจัดหาเงินทุนที่เข้าลักษณะของการกู้ยืมโดยทำทรัสต์รีซีพ (Trust receipt loans) ในประเทศไทยนั้น มีทำกัน ๒ สถาบัน คือ

ก. ธนาคารพาณิชย์ เรียกว่า การทำทรัสต์รีซีพ

ข. บริษัทเงินทุน เรียกว่า การทำฟลอปแลน

รายละเอียดของการกู้ยืมโดยทำทรัสต์รีซีพในบทนี้ จะแบ่งเป็น ๒ ส่วนตามสถาบันผู้ให้กู้ ดังนี้

ส่วนที่ ๑ การกู้ยืมโดยทำทรัสต์รีซีพกับธนาคารพาณิชย์

การกู้ยืมโดยทำทรัสต์รีซีพกับธนาคารพาณิชย์ เป็นที่แพร่หลายมากในประเทศไทย และมักเรียกกันเพียงสั้น ๆ ว่า "การทำทรัสต์รีซีพ" หรือ "การทำที/อาร์ (T/R)" ทรัสต์รีซีพนี้ ตามศัพท์ทางธนาคารสามารถเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่าเป็น "หนังสือซึ่งมีหลักทรัพย์สินบางเป็นประกัน (Letter of hypothecation) แต่ไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลายเหมือนทรัสต์รีซีพ

คำว่า "ทรัสต์รีซีพ" หมายถึง ตราสารที่ลูกค้าทำไว้ต่อธนาคาร โดยอาศัยความเชื่อถือที่ธนาคารมีต่อลูกค้า และลูกค้าให้การรับรองว่า ธนาคารมีกรรมสิทธิ์ในสินค้านั้น และมีอำนาจที่จะเรียกกลับคืนมา หรือทำการจำหน่ายแทนได้ทุกโอกาส และในการจำหน่ายสินค้านั้น ลูกค้าจะกระทำไปเพื่อประโยชน์ของธนาคาร และจะนำเงินที่ขายสินค้านั้นมาชำระให้แก่ธนาคาร^๑

^๑ ประยูร จินดาประดิษฐ์, การธนาคารพาณิชย์, การดำเนินงานและการบัญชี (พระนคร : โรงพิมพ์อักษรสมัย, ๒๕๑๔) หน้า ๓๗๔

ตามคำจำกัดความของ Erwin E. Nemmers "ทรัสต์รีซีท" คือ "ตราสารซึ่งแสดงว่าผู้มอบอำนาจ (Entruster) ได้จ่ายเงินล่วงหน้าให้แก่ ผู้ดูแลผลประโยชน์ (Trustee) สำหรับการซื้อสินค้า โดยผู้ดูแลผลประโยชน์จะครอบครองสินค้านั้นในนามของผู้มอบอำนาจ จนกว่าจะทำการชำระหนี้เสร็จสิ้นแล้ว"^๒

ลักษณะของการทำทรัสต์รีซีทในประเทศไทย

ปกติแล้ว การทำทรัสต์รีซีทในประเทศไทยเกิดจากการค้าระหว่างประเทศ ผู้ที่ขอกู้ยืมโดยทำทรัสต์รีซีทกับธนาคารพาณิชย์ คือ ผู้ส่งสินค้าเข้าซึ่งอาจเป็นการสั่งมาเพื่อจำหน่ายต่อหรือใช้ในการผลิตอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

การทำทรัสต์รีซีท จะเริ่มจากผู้ส่งสินค้าเข้าทำการติดต่อสั่งซื้อสินค้าจากผู้ขายในต่างประเทศ และผู้ขายสินค้ำกำหนดให้มีการชำระเงินผ่านธนาคาร เมื่อผู้ส่งสินค้าเข้ายังไม่สามารถชำระเงินค่าสินค้าได้หรือมีความประสงค์จะใช้สินค้านั้นมาจัดหาเงินทุนเพิ่มเติม ก็ทำการกู้ยืมธนาคารในรูปของการทำทรัสต์รีซีท เพื่อขอเอกสารอันเกี่ยวข้องกับสินค้าและการจัดส่งสินค้าที่ผู้ขายได้ส่งมาให้ผู้ซื้อโดยผ่านธนาคาร นำไปใช้ออกสินค้าจากท่าเรือก่อน แล้วจึงชำระเงินให้ธนาคารภายหลัง ซึ่งมักเป็นเวลาที่ผู้ส่งสินค้าเข้าสามารถจำหน่ายสินค้านั้นได้แล้ว

สำหรับทรัสต์รีซีทที่ทำกันในประเทศไทยนั้น มีกระทำกับตราสาร ๒ ประเภท คือ

- ก. เลตเตอร์ออฟเครดิตรเพื่อการส่งสินค้าเข้า (Import Letter of Credit)
- ข. ตัวเรียกเก็บเงิน (Bill for collection)

ทรัสต์รีซีทที่เกิดจากตราสารทั้งสองประเภทนี้ มีหลักการทำเช่นเดียวกัน แต่มีวิธีการชำระเงินระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายต่างกัน แม้ว่าจะมีธนาคารเป็นตัวแทนในการเรียกเก็บเงินเหมือนกันทั้งสองประเภทก็ตาม ทรัสต์รีซีทที่นิยมทำกันเป็นส่วนใหญ่ คือ ทรัสต์รีซีทที่เกิดจากเลตเตอร์ออฟเครดิตรเพื่อการส่งสินค้าเข้า ส่วนทรัสต์รีซีทที่ทำกับตัวเรียกเก็บเงินนั้นมีน้อยมากและมักมีทำเฉพาะธนาคารพาณิชย์ใหญ่ ๆ เท่านั้น

^๒ Erwin Esser Nemmers, Dictionary of Economics and Business, Third Edition (Totowa, New Jersey : Littlefield, Adams & Co., 1976) P.458

เลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการส่งสินค้าเข้า

Erwin E. Nemmers ได้ให้คำจำกัดความว่า เลตเตอร์ออฟเครดิต คือ หนังสือแสดงคำสั่งให้ขยายเครดิตหรือจ่ายเงินล่วงหน้าให้แก่ผู้ต่อซึ่งตามปกติจะถูกระบุชื่อไว้ในหนังสือนั้น และเครดิตหรือการจ่ายเงินล่วงหน้านี้จะเรียกเก็บจากผู้ออกเลตเตอร์ออฟเครดิตอีกต่อหนึ่ง^๓

เลตเตอร์ออฟเครดิตมี ๒ ประเภทใหญ่ ๆ คือ เลตเตอร์ออฟเครดิตสำหรับผู้เดินทาง (Traveller's Letter of Credit) และเลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการค้า (Commercial Letter of Credit)

เลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการค้านี้หมายถึง หนังสือรับรองการชำระเงิที่ธนาคารของผู้ซื้อสินค้าออกให้แก่ผู้ขายสินค้า (ผู้รับประโยชน์) โดยให้ผู้ขายสินค้าออกตัวแลกเงินส่งจ่ายเอาจากธนาคารผู้ออกเลตเตอร์ออฟเครดิต โดยประกันว่าตัวแลกเงินดังกล่าวจะต้องได้รับการชำระเงินอย่างแน่นอน หากผู้ขายได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ได้ระบุไว้ในเครดิต^๔

เลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการค้านี้ เป็นวิธีการชำระเงินระหว่างประเทศที่แพร่หลายที่สุด เพราะเป็นเครื่องมือการชำระเงินที่สะดวกและปลอดภัยระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายที่อยู่ห่างไกลกัน ถ้าเป็นเครดิตที่ผู้ซื้อภายในประเทศเปิดออกไปยังผู้ขายในต่างประเทศ ก็เรียกว่า เป็นเลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการส่งสินค้าเข้า (Import Letter of Credit) และถ้าเป็นกรณีที่ผู้ซื้อสินค้าในต่างประเทศเปิดเครดิตเข้ามาให้ผู้ขายภายในประเทศ ก็เรียกว่า เป็นเลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการส่งสินค้าออก (Export Letter of Credit) แต่ในทางปฏิบัติมักเรียกเพียงสั้น ๆ ว่า เลตเตอร์ออฟเครดิต หรือ แอล/ซี (L/C) เท่านั้น

^๓ Ibid. P. 251

^๔ ชรินทร์ พิทยาวิธ, เลตเตอร์ออฟเครดิตการค้า, พิมพ์ครั้งที่หนึ่ง (กรุงเทพมหานคร : อีระการพิมพ์, ๒๕๑๖) หน้า ๖

การเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการส่งสินค้าเข้า

การเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการส่งสินค้าเข้า มีบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ดังนี้ คือ

- ก. ผู้ขอเปิดเครดิต คือ ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้ส่งสินค้าเข้า (Buyer or Importer)
- ข. ผู้รับประโยชน์หรือผู้ขายสินค้าในต่างประเทศ (Beneficiary or Seller)
- ค. ธนาคารผู้เปิดเครดิต หรือธนาคารผู้ออกเครดิต (Opening Bank or Issuing Bank) ซึ่งอยู่ในประเทศผู้ซื้อ
- ง. ธนาคารผู้แจ้งการเปิดเครดิต (Advising Bank or Notifying Bank) ในประเทศเดียวกับผู้ขาย
- จ. ธนาคารผู้จ่ายเงินหรือผู้รับรองตัว (Paying Bank or Accepting Bank) ในกรณีที่เลตเตอร์ออฟเครดิตระบุให้ธนาคารนั้นเป็นผู้จ่ายเงินตามตัว หรือเป็นผู้รับรองตัวให้กับผู้รับประโยชน์ หรือธนาคารผู้รับซื้อตัวและเอกสาร (Negotiating Bank) ในกรณีที่เลตเตอร์ออฟเครดิตไม่ให้ระบุให้ธนาคารนั้นเป็นผู้จ่ายเงินตามตัวให้แก่ผู้รับประโยชน์ แต่ธนาคารได้รับซื้อตัวและเอกสารเพื่อการชำระเงินไว้

แต่ปกติแล้ว ธนาคารผู้จ่ายเงินหรือผู้รับรองตัว หรือธนาคารผู้รับซื้อตัวมักเป็นธนาคารเดียวกับธนาคารผู้แจ้งการเปิดเครดิตนั่นเอง

วงจรของการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการส่งสินค้าเข้า จะเริ่มขึ้นโดยเมื่อผู้ซื้อและผู้ขายตกลงซื้อสินค้ากันแล้ว ผู้ซื้อจะไปขอให้ธนาคารในประเทศเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อชำระเงินค่าสินค้าให้ผู้ขายในต่างประเทศ ถ้าธนาคารเห็นสมควรเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตให้ ก็จะจัดการทำเลตเตอร์ออฟเครดิตส่งไปให้ผู้ขายซึ่งเป็นผู้รับประโยชน์จากเครดิตนี้ โดยส่งผ่านสาขาของตน หรือธนาคารตัวแทน (Corresponding Bank) ที่อยู่ในประเทศเดียวกับผู้ขาย สาขาหรือธนาคารตัวแทนจะแจ้งการเปิดเครดิตไปให้ผู้ขายทราบ พร้อมทั้งส่งต้นฉบับเลตเตอร์ออฟเครดิตให้ผู้ขายด้วย เมื่อผู้ขายตรวจสอบจำนวนเงินตลอดจนเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ระบุในเลตเตอร์ออฟเครดิตเห็นว่าถูกต้องแล้วก็จะจัดส่งสินค้าลงเรือไปให้ผู้ซื้อ แล้วจัดเตรียมตัวแลกเปลี่ยนพร้อมทั้งเอกสารในการจัดส่งสินค้า (Shipping Documents) เช่น ใบกำกับสินค้า ใบตราส่งสินค้า กรมธรรม์ประกันภัย ใบสำคัญแสดงแหล่งกำเนิดสินค้า นำไปขึ้นเงินกับธนาคารที่ระบุไว้ในเครดิต (Paying Bank) หรือขายให้แก่ธนาคารที่จะรับซื้อ

(Negotiating Bank) ในกรณีที่มิได้ระบุให้ธนาคารใดเป็นผู้จ่ายเงินไว้

ธนาคารผู้จ่ายเงินหรือธนาคารผู้รับซื้อตั๋ว ซึ่งมักเป็นสาขาหรือธนาคารตัวแทนเดิมที่แจ้งการเปิดเครดิตให้ผู้ขายทราบ จะตรวจสอบความเรียบร้อยของเอกสารว่าตรงกับที่ระบุมาในเลตเตอร์ออฟเครดิตหรือไม่ เมื่อเห็นว่าถูกต้องก็จะจ่ายเงินให้แก่ผู้ขายตามจำนวนที่ระบุในตั๋วแลกเงิน แล้วจึงดำเนินการหักบัญชีตามจำนวนเงินในตั๋วรวมทั้งค่าธรรมเนียมต่าง ๆ กับธนาคารผู้เปิดเครดิตซึ่งอยู่ในประเทศของผู้ซื้อ พร้อมกันนั้นก็จะส่งตั๋วแลกเงินและเอกสารดังกล่าวมาให้ธนาคารผู้เปิดเครดิต เมื่อธนาคารผู้เปิดเครดิตได้รับตั๋วแลกเงินและเอกสารแล้ว ก็จะเรียกเก็บเงินตามตั๋วและคิดค่าธรรมเนียมต่าง ๆ จากผู้ซื้อ แล้วจึงส่งมอบเอกสารให้ผู้ซื้อนำไปออกสินค้าจากบริษัท เรือได้

ประเภทของเลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการส่งสินค้าเข้า

เลตเตอร์ออฟเครดิตนี้ สามารถแบ่งแยกตามเงื่อนไขที่สำคัญ ๆ ได้ดังนี้คือ

๑. เลตเตอร์ออฟเครดิตที่เพิกถอนได้และเพิกถอนไม่ได้ (Revocable and Irrevocable Letter of Credit)
๒. เลตเตอร์ออฟเครดิตที่ธนาคารรับรองและไม่รับรอง (Confirmed and Unconfirmed Letter of Credit)

เลตเตอร์ออฟเครดิตที่เพิกถอนได้ (Revocable Letter of Credit) คือ เลตเตอร์ออฟเครดิตที่ผู้เปิดสามารถยกเลิกหรือแก้ไขได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้รับประโยชน์ คือ ผู้ขายสินค้าในต่างประเทศ แต่ถ้าได้ส่งเครดิตผ่านไปยังธนาคารอีกแห่งหนึ่งแล้ว การเพิกถอนหรือเปลี่ยนแปลงจะเป็นผลต่อเมื่อได้ แจ้งให้ธนาคารนั้นทราบ เสียก่อนที่จะได้จ่ายเงินตามตั๋วแลกเงินของผู้รับประโยชน์ไป

เลตเตอร์ออฟเครดิตประเภทนี้ มีข้อกำหนดไว้ในระเบียบประเพณีและพิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเครดิตที่มีเอกสารประกอบ ของสภาหอการค้านานาชาติ ว่า "เครดิตชนิดเพิกถอนได้ไม่ทำให้เกิดข้อผูกพันทางกฎหมาย ซึ่งดำเนินไประหว่างธนาคารหรือธนาคารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้รับประโยชน์ เนื่องจากเครดิตดังกล่าวอาจจะแก้ไขหรือยกเลิกได้ทุกโอกาสโดยไม่ต้องแจ้งให้ผู้รับประโยชน์รู้

อย่างไรก็ตาม เมื่อเครดิตเพิกถอนไม่ได้ ได้จัดส่งให้กับธนาคารหรือธนาคารอื่นซึ่งดำเนินการไปแล้ว การแก้ไขหรือยกเลิกเครดิตนั้นจะมีผลก็ต่อเมื่อสาขาธนาคารหรือธนาคารอื่นได้รับแจ้งเท่านั้น และไม่กระทบกระเทือนสิทธิของสาขาธนาคารหรือธนาคารอื่น ที่จะได้รับเงินคืนถ้าได้จ่ายเงินหรือรับรองหรือรับซื้อตั๋ว ก่อนหน้าที่จะได้รับแจ้งการแก้ไขหรือยกเลิก”^๕

ดังนั้น เลตเตอร์ออฟเครดิตที่เพิกถอนไม่ได้ จึงมีกระบวนการผู้จ่ายเงินไว้โดยเฉพาะเจาะจง เพื่อที่จะส่งค่าเพิกถอนไปได้โดยตรง

สาเหตุที่มีการเพิกถอนนั้นอาจเกิดจากฐานะหรือการดำเนินงานของผู้ซื้อทรุดลง หรือสถานการณ์อื่นเปลี่ยนแปลงจนมีผลกระทบกระเทือนผู้ซื้อ เครดิตประเภทนี้ทำให้ผู้ซื้อได้เปรียบแต่ผู้ขายมีความเสี่ยง จึงไม่เป็นที่นิยมใช้ นอกจากผู้ขายมีความคุ้นเคยและเชื่อถือผู้ซื้อมาเป็นเวลานานแล้ว เท่านั้น

เลตเตอร์ออฟเครดิตที่เพิกถอนไม่ได้ (Irrevocable Letter of Credit)

คือ เลตเตอร์ออฟเครดิตที่ธนาคารผู้เปิดเครดิตเข้าผูกพันตนเองต่อผู้รับประโยชน์ว่า จะมีการปฏิบัติตามสัญญาเกี่ยวกับการจ่ายเงิน รับรองตั๋ว หรือรับซื้อตั๋วทุกประการ ถ้าผู้รับประโยชน์ได้ปฏิบัติตามข้อตกลงเงื่อนไขในเครดิตโดยครบถ้วนแล้ว และธนาคารผู้เปิดเครดิตรับรองว่า การแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกเลตเตอร์ออฟเครดิตนี้ จะต้องได้รับความยินยอมจากคู่สัญญาที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายก่อน ดังนั้น ผู้รับประโยชน์หรือผู้ขายสินค้าจึงมีสิทธิที่จะปฏิเสธการยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงใด ๆ ก็ได้ และจะมีผลให้ข้อตกลงเดิมสามารถใช้บังคับธนาคารที่เปิดเครดิตได้เช่นเดิม

เลตเตอร์ออฟเครดิตประเภทนี้เป็นที่นิยมใช้มาก เพราะผู้ขายจะได้รับเงินแน่นอนถ้าปฏิบัติตามข้อตกลงตามเงื่อนไขของเครดิต เป็นการป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดขึ้นถ้าผู้ซื้อผิดสัญญาไม่ยอมรับสินค้าและจ่ายเงินให้

เลตเตอร์ออฟเครดิตที่ธนาคารรับรอง (Confirmed Letter of Credit) คือ

เลตเตอร์ออฟเครดิตที่ผู้รับประโยชน์ขอให้ธนาคารผู้แจ้งการเปิดเครดิตในประเทศของตนรับรอง (Confirm) ว่าธนาคารจะรับผิดชอบในเครดิตนี้ด้วย หมายความว่า ธนาคารจะชำระเงินให้แก่

ผู้รับประโยชน์ เมื่อผู้รับประโยชน์ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในเลตเตอร์ออฟเครดิตเรียบร้อยแล้ว ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นก็ตาม คือ แม้ว่าธนาคารผู้เปิดเครดิตในประเทศของผู้ซื้อจะเลิกกิจการหรือไม่ สามารถจ่ายเงินตามตัวแลกเงินได้ ธนาคารผู้รับรองเครดิตก็จะจ่ายเงินให้ผู้รับประโยชน์ ความรับผิดชอบนี้ เริ่มต้นตั้งแต่วันที่ได้รับรองจนถึงวันที่เครดิตหมดอายุ

เลตเตอร์ออฟเครดิตประเภทนี้ จะใช้ในการที่ผู้รับประโยชน์ไม่รู้จักหรือไม่ไว้วางใจธนาคารผู้เปิดเครดิตในประเทศผู้ซื้อเพียงพอ และเมื่อมีเหตุการณ์ยุ่งยาก ระหว่างประเทศหรือภาวะเศรษฐกิจของประเทศผู้ซื้อไม่มั่นคง

เลตเตอร์ออฟเครดิตที่ธนาคารไม่รับรอง (Unconfirmed Letter of Credit) คือ เลตเตอร์ออฟเครดิตตามปกติ ซึ่งผู้รับประโยชน์มิได้ระบุให้มีการรับรอง ธนาคารผู้แจ้งการเปิดเครดิต จึงจำกัดความรับผิดชอบต่อผู้รับประโยชน์ว่าจะ เพียงแต่แจ้งการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตให้ทราบ โดยไม่ผูกพันตนว่าจะต้องจ่ายเงินตามตัวแลกเงินที่ออกตามเครดิตนั้น ดังนั้น ธนาคารที่จะรับผิดชอบในเครดิตนี้ก็คือ ธนาคารผู้เปิดเครดิตเท่านั้น

นอกจากนี้ ยังมีการแบ่งแยกประเภทของเลตเตอร์ออฟเครดิตออกตามเงื่อนไขอื่น ๆ อีกมาก แต่การแบ่งประเภทดังกล่าวข้างต้น เป็นการแบ่งตามเงื่อนไขหลักที่สำคัญที่สุดซึ่งจะต้องกำหนดไว้ในเลตเตอร์ออฟเครดิตทุกฉบับ แต่ในการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตจริง ๆ แล้ว จะนำเงื่อนไขเรื่องการเพิกถอนและการรับรองมารวมกันเป็น

๑. เลตเตอร์ออฟเครดิตที่เพิกถอนไม่ได้และธนาคารรับรอง (Confirmed Irrevocable Letter of Credit)

๒. เลตเตอร์ออฟเครดิตที่เพิกถอนไม่ได้และธนาคารไม่รับรอง (Unconfirmed Irrevocable Letter of Credit)

๓. เลตเตอร์ออฟเครดิตที่เพิกถอนได้และธนาคารไม่ได้รับรอง (Unconfirmed Revocable Letter of Credit)

ส่วนเลตเตอร์ออฟเครดิตที่เพิกถอนได้และธนาคารรับรอง (Confirmed Revocable Letter of Credit) นั้น ไม่ปรากฏว่ามีใช้กัน เนื่องจากเงื่อนไขทั้งสองขัดแย้งกันเอง เพราะถ้าธนาคารผู้แจ้งการเปิดเครดิตรับรองว่าจะมีการจ่ายเงินตามเลตเตอร์ออฟเครดิตฉบับนั้นแล้วก็จะยกเลิก

การจ่ายเงินไม่ได้ถ้าผู้รับประโยชน์ไม่ยินยอม ซึ่งจะทำให้ขัดกับลักษณะตามเงื่อนไขที่เพิกถอนได้ ซึ่งสามารถยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงเลตเตอร์ออฟเครดิตได้แม้ว่าผู้รับประโยชน์จะไม่ยินยอมก็ตาม

สำหรับในประเทศไทย มีการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตทั้ง ๓ ประเภทนี้ แต่ที่นิยมมากที่สุดคือ แบบที่เพิกถอนไม่ได้ ซึ่งมีทั้งแบบที่ธนาคารรับรองและไม่รับรอง ส่วนแบบที่เพิกถอนได้และธนาคารไม่รับรองนั้น มีเปิดไปต่างประเทศน้อยมาก และธนาคารส่วนใหญ่จะไม่ยอมเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตประเภทนี้ด้วย เนื่องจากเห็นว่าถ้ายินยอมให้มีการยกเลิกเลตเตอร์ออฟเครดิตได้ก็อาจกระทบกระเทือนชื่อเสียงของธนาคาร ทั้งผู้ขายเองก็มักไม่ยอมรับเลตเตอร์ออฟเครดิตแบบที่เพิกถอนได้ด้วย เพราะจะทำให้ผู้ขายเสียเปรียบและมีความเสี่ยงสูง ธนาคารที่ยินยอมเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตที่เพิกถอนได้นั้น มีเพียงบางธนาคารซึ่งมีธุรกิจด้านต่างประเทศเท่านั้น และการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตประเภทนี้โดยมากจะเป็นการเปิดระหว่างตัวแทนจำหน่ายหรือบริษัทในเครือกับบริษัทใหญ่ในต่างประเทศ ซึ่งมีผลประโยชน์ร่วมกัน

การพิจารณาอนุมัติการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการส่งสินค้าเข้า

การขอเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการส่งสินค้าเข้านั้น ผู้ขอเปิดเครดิต คือ ผู้ซื้อหรือผู้ส่งสินค้าเข้าจะต้องยื่นคำขอตามแบบฟอร์มการขอเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต (Application for Commercial Credit) พร้อมกับหลักฐานอื่นๆ ประกอบการพิจารณา ซึ่งธนาคารจะต้องพิจารณาชื่อเสียงฐานะทางการเงินและความสามารถในการดำเนินงานของลูกค้าโดยละเอียด เช่นเดียวกับการพิจารณาให้กู้ยืมเงินด้วย เนื่องจากธนาคารผู้เปิดเครดิตจะต้องผูกพันตนในการชำระเงินให้แก่ผู้ขายตามที่ระบุไว้ในเลตเตอร์ออฟเครดิต แต่ธนาคารเองอาจเรียกเก็บเงินจากผู้ซื้อไม่ได้เลยก็ได้ ธนาคารมักใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุมัติให้เปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต ดังนี้

๑. ประวัติและชื่อเสียงของผู้ขอเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต ถ้าเป็นบุคคลหรือบริษัทที่มีชื่อเสียงดี ขนาดทุนมาก หรือมีประวัติการค้าดำเนินงานมาเป็นเวลานานแล้ว ธนาคารก็มักยินดีที่จะเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตให้ทันที แต่ถ้าเป็นผู้ที่ธนาคารยังไม่รู้จักดีนักก็จะต้องพิจารณาสิ่งต่างๆ ประกอบด้วยตามหลักเกณฑ์ข้ออื่น ๆ

๒. ฐานะและการดำเนินงานของผู้ขอเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต ธนาคารจะต้องพิจารณาฐานะทางการเงิน ความสามารถในการดำเนินงาน นโยบายการจัดจำหน่ายและการให้สินเชื่อแก่ผู้ซื้อ ตลอดจนการติดต่อทางการค้ากับต่างประเทศเท่าที่ผ่านมา

๓. สินค้าที่ผู้ขอเปิดส่งเข้ามา ธนาคารต้องพิจารณาว่าสินค้านั้นเหมาะสมที่จะส่งเข้ามาหรือไม่ เป็นสินค้าต้องห้ามหรือมีโควตาในการนำเข้าหรือเปล่า ถ้าผู้ซื้อมีวัตถุประสงค์สั่งซื้อมาเพื่อจำหน่าย ก็ต้องดูว่าจะขายสินค้านั้นได้รวดเร็วเพียงใด หาดตลาดได้หรือไม่ และมีความเสี่ยงในศรัทธิต่ำมากน้อยเพียงใด โดยเฉพาะสินค้าที่เกี่ยวกับสมัยนิยม สินค้าตามฤดูกาล ของสดหรือของที่เสื่อมสภาพง่าย สินค้าที่มีความเสี่ยงภัยสูงนี้ ธนาคารอาจเรียกเงินค้ำมัดจำเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ขอเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตละทิ้งภาระผูกพันเลตเตอร์ออฟเครดิตนั้นไปก็ได้ และถ้าเห็นว่าปีช่องทางการจำหน่ายน้อยมาก ก็อาจปฏิเสธการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตสำหรับลูกค้ารายนั้นเลยก็ได้

๔. บัญชีที่ผู้ขอเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตมีอยู่กับธนาคาร โดยทั่วไปผู้ส่งสินค้าเข้าที่มาขอเปิดเครดิตมักจะมีบัญชีอยู่กับธนาคารมาก่อน ซึ่งสามารถใช้พิจารณาฐานะการดำเนินงานของผู้ขอเปิดเครดิตได้ โดยดูจากการเคลื่อนไหวของบัญชี ในกรณีที่ผู้ขอเปิดเครดิตไม่เคยมีบัญชีกับธนาคารมาก่อน ธนาคารก็จะใช้วิธีสอบถามเครดิตของผู้ขอเปิดเครดิตจากธนาคารที่เคยติดต่อกันและมักจะขอให้ลูกค้าเปิดบัญชีไว้กับธนาคาร แต่บางธนาคารแม้ผู้มาขอเปิดเครดิตจะไม่มีบัญชีอยู่กับธนาคารเลย ก็อาจอนุมัติให้เปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตได้ถ้าเห็นว่าสมควรเปิดให้

ทางด้านปฏิบัติ ก่อนที่ธนาคารจะอนุมัติให้ผู้ส่งสินค้าเข้ารายได้เปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตได้นั้น ธนาคารจะขอให้ลูกค้าวางเงินมัดจำ (Marginal Deposit) จำนวนหนึ่งไว้ซึ่งปกติจะอยู่ประมาณ ๕-๒๕% ของจำนวนเงินที่ขอเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตทั้งหมด ถ้าเห็นว่ามีความเสี่ยงสูงมาก เช่น สินค้ามีความเสี่ยง ก็อาจเรียกสูงกว่านี้ บางรายเคยปรากฏว่าเรียกเก็บเงินล่วงหน้าไว้ถึง ๑๐๐% ในทางตรงกันข้ามถ้าลูกค้ามีฐานะและชื่อเสียงดีมาก หรือเคยติดต่อกับธนาคารมาเป็นเวลานานโดยไม่เคยมีประวัติเสียหาย ธนาคารก็อาจไม่เรียกเก็บเงินมัดจำนี้เลยก็ได้ ซึ่งลูกค้าประเภทนี้มักเป็นลูกค้าเก่าซึ่งเคยเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตกับธนาคารมาหลายครั้งจนได้รับอนุมัติวงเงินเลตเตอร์ออฟเครดิตอยู่แล้ว ผู้ที่ได้รับวงเงินเลตเตอร์ออฟเครดิตจากธนาคารนี้จะสามารถเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตได้ทันที

โดยที่จำนวนเครดิตที่เปิดไปนั้นรวมกันแล้วต้องไม่เกินวงเงินที่ได้รับอนุมัติไว้ และถ้าลูกค้ามีการขยาย การดำเนินงานทำให้ต้องสั่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น ก็สามารถยื่นขอขยายวงเงินเครดิต ออฟเครดิตได้อีก ซึ่งธนาคารจะพิจารณาขยายให้ตามความจำเป็น

รายการและเอกสารในการขอเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตทางการค้า

ผู้สั่งซื้อสินค้าเข้าซึ่งต้องการจะเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตจะต้องยื่นแบบฟอร์มและ เอกสารเพื่อ ขอเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตกับเจ้าหน้าที่ธนาคารดังนี้ คือ

๑. แบบฟอร์มการขอเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต (Application for Commercial Credit)
๒. คำขอแบบแลกเปลี่ยน ๒๑ - ๒๒ (Exchange Control Form, E.C 21-22)
๓. ใบเสนอรายการราคาสินค้า (Proforma Invoice) หรือหลักฐานสัญญาแสดงการ ซื้อขาย

๑. แบบฟอร์มการขอเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต

แบบฟอร์มนี้เป็นแบบฟอร์มของธนาคาร สำหรับให้ลูกค้ากรอกแสดงความจำนงจะเปิด เลตเตอร์ออฟเครดิตทางการค้า ซึ่งจะมีลักษณะคล้ายคลึงกันทุกธนาคารและมีสาระสำคัญดังตัวอย่าง ในหน้าต่อไป ดังนี้

- ๑.๑ ชื่อบริษัท ห้างร้าน ผู้ขอเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต พร้อมทั้งสถานที่ตั้งที่ทำการ
- ๑.๒ แจ้งให้ธนาคารทราบว่า จะเปิดโดยทางไปรษณีย์อากาศหรือโทรเลข
- ๑.๓ ประเภทของเลตเตอร์ออฟเครดิตที่จะเปิด
- ๑.๔ ชื่อบริษัท ห้างร้านของผู้ขายและสถานที่ตั้ง
- ๑.๕ จำนวนเงินที่จะเปิดไป และสกุลของเงินตราที่ต้องการเปิด
- ๑.๖ จำนวนที่เปิดเป็นกี่เปอร์เซ็นต์ของราคาตามใบกำกับสินค้า
- ๑.๗ เงื่อนไขการชำระ เงินระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย
- ๑.๘ เอกสารที่ต้องการให้ส่งมามีอะไรบ้าง

I 15482108

APPLICATION

FOR OPENING OF A DOCUMENTARY CREDIT

No.

Messrs.

Address

Date Tel.

To
THAI FARMERS BANK
BANGKOK.

We hereby request you to open by CABLE/AIRMAIL

- a Confirmed/Unconfirmed Irrevocable Letter of Credit.
 a Revocable Letter of Credit

In favour of

In the amount of for full or % of invoice value,

available by the beneficiaries draft in duplicate at
on us or on your correspondents, accompanied by the following documents:-

- Signed COMMERCIAL INVOICE in sextuplicate, price C.I.F./C & F/F.O.B.
- Full set of clean "On Board" Ocean BILL OF LADING made out or endorsed to the order of **THAI FARMERS BANK BANGKOK.**, marked FREIGHT PREPAID/COLLECT. Notify us, in triplicate, plus non-negotiable copy(ies)
- Airway Bills consigned to **THAI FARMERS BANK BANGKOK.**, for account of buyer.
- Parcel Post Receipt in the name of **THAI FARMERS BANK BANGKOK.**, for account of buyer.
- Marine/Air INSURANCE POLICY or CERTIFICATE for 110% of invoice value, stating claims payable in Thailand for currency of the draft(s), covering Institute Cargo Clauses (W.A.P.A./ALL RISKS), War & Strike Clauses, Theft Pilferage and non-delivery Clauses to be effected by SHIPPERS/US, in duplicate.
- Other documents:-

SPECIMEN

Evidencing Shipment of

From to Bangkok Shipment must be made not later than

Part shipments are allowed/not allowed. Transshipment is allowed/not allowed.

This credit is to remain in force in until

In consideration of such draft(s) being negotiated by your Bank under this credit, I/We hereby guarantee to pay all such draft(s) on presentation for sight drafts and to pay same at maturity for time drafts, together with your usual interest and other charges thereon.

The transmission of instructions under and in relation to this credit is entirely at my/our own risk. This application is subject to additional clauses overleaf.

(Unless otherwise expressly stated, this credit is "Subject to Uniform Customs and Practice for Documentary Credit (1974 Revision) International Chamber of Commerce Publication No. 290")

We further authorize you to debit our account No. with you/your branch for the opening commission and other expenses incurred, and the amount of draft(s), negotiated under this credit, plus interest and charges under advice to us.

Yours faithfully,

FOR BANK USE ONLY			
OUTSTANDING			
L/C	Uncleared Bills	T/R	Bills Overdue
		Limited	
APPROVED			

ADDITIONAL CLAUSES REFERRED TO:

(1) Throughout the following clauses the term "the bank" shall be deemed to include Thai Farmers Bank, and all its branches, departments, and any individual, partnership or corporation acting as nominee or agent for Thai Farmers Bank. The term "applicant" shall include the individual or individuals, association, partnership or corporation named herein as applicant for the letter of credit as per particulars overleaf and (a) any successor individual or individuals, association or partnership or corporation thereto (b) in case of partnership, a new partnership which shall have been created by reason of the admission of any new partner or partners, therein or the dissolution of the existing partnership by death, resignation or otherwise and (c) in case of a corporation, any other corporation into or with which said applicant shall have been merged, consolidated, reorganized or absorbed.

(2) The applicant agrees to pay to the bank on demand a commission at such rate as the bank determine to be proper and any and all expenses, obligations, charges and liabilities paid or incurred by the bank in connection with the Credit and the within agreement, together with interest where chargeable.

(3) Except as written instructions expressly to the contrary have been received by the bank from the applicant in the application overleaf or prior to the opening of the Credit and incorporated in the Credit, the applicant agrees (a) that the bank and any of the bank's correspondents may receive and accept as a "bill of lading" under the Credit any document issued or purporting to be issued by or on behalf of any carrier which acknowledges receipt of property for transportation, whatever the specific provision of such document; (b) that in case of part shipments being allowed under the Credit the bank may honour the relative drafts without inquiry, regardless of any apparent disproportion between the quantity shipped and the amount of the relative draft, and the total amount of the Credit and the total quantity to be shipped under the Credit; (c) that the bank may accept or pay as complying with the terms of the Credit, any drafts or other documents otherwise in order which may be signed or issued by the administrator, executor, trustee in bankruptcy, debtor in possession, assignee for benefit of creditors, liquidator, receiver or other legal representative of the party who is authorized under the Credit to draw or issue any drafts or other documents; (d) that without limiting any other provisions of this agreement, the bank and any of the bank's correspondents may accept documents of any character which comply with the provisions, definitions, interpretations and practices, contained in "The Uniform Customs and Practice for Commercial Documentary Credits Fixed by the Thirteenth Congress of the International Chamber of Commerce" as amended, or with comply with the laws or regulations in force in and customs and usages of the place of negotiation; (e) that in the event of any extension of the maturity of time for negotiation or presentation of drafts, acceptances of documents or any other modification of the terms or provisions of the Credit at the request or with the consent of any of the applicants with or without notification to the others or in the event of any increase in the amount of the Credit at the request of the applicant this agreement shall be binding upon the applicant with regard to (i) the Credit so increased or otherwise modified (ii) drafts, documents and property covered thereby, and (iii) any action taken by the bank or any of the bank's correspondents in accordance with such extension, increase or other modification; (f) that the bank and/or any of the bank's correspondents may accept or pay any draft dated on or before the expiration of any time limit expressed in the Credit, regardless of when drawn and when or whether negotiated, provided the other required documents are dated prior to the expiration date of the Credit.

(4) That neither the bank nor any of the bank's correspondents shall be responsible for, and the applicant's obligation to reimburse the bank shall not be effected by, (a) the existence, character, quality, quantity, condition, packing, value or delivery of the property purporting to be represented by the documents; (b) any difference in character, quality, quantity, condition or value of the property from that expressed in the documents; (c) the validity, sufficiency or genuineness of documents or of any endorsements thereon, even if such documents should in fact prove to be in any all respects invalid, insufficient, fraudulent or forged; (d) the time, place, manner or order in which shipment is made; (e) the charter, adequacy, validity or genuineness of any insurance or any other risk connected with insurance; (f) any deviation from instructions, delay, default or fraud by the shipper and/or any one else in connection with the property or the shipping thereof; (g) the solvency, responsibility or relationship to the property of any party issuing any documents in connection with the property; (h) delay in arrival or failure to arrive of either the property or any of the documents relating thereto; (i) delay in giving or failure to give, notice of arrival or any other notice; (j) any breach of contract between the shipper or vendor and the consignee or buyer of the applicant or any of them; (k) failure of any draft to bear reference or adequate reference to the Credit or failure of documents to accompany any draft of negotiation or failure of any person to note the amount of any draft on the reverse side of the Credit or to surrender or take up the Credit or to send forward documents apart from drafts as required by the terms of the Credit, each of which provisions, if contained in the Credit itself, it is agreed may be waived by the bank; (l) errors, omissions, interruptions or delays in transmission or delivery of any message by mail, cable, telegram, wireless or otherwise, whether or not they be in cipher; (m) or errors in translation or errors in interpretation of technical terms. The bank shall not be responsible for any act, error, neglect or default, omission, inadvertency or failure in business of any correspondent or for any consequences arising from causes beyond the bank's control. In furtherance and extension of the specific provisions hereinafore set forth the applicant agrees that any action taken or omitted by the bank or the bank's correspondent under or in connection with the Credit or the relative drafts documents or property if done in good faith, shall be binding on the applicant and shall not put the bank or the bank's correspondent under any resulting liability to the applicant. The bank and the bank's correspondent shall not be liable for any failure by the bank or any one else to pay or accept any draft or acceptance under this Credit or for any loss or damage resulting from any censorship, law, control or restriction rightfully or wrongfully exercised by any be facto or de jure domestic or foreign government or agency thereof, declared or undeclared war, or from any other cause beyond the bank's or the bank's correspondent's, agent's or sub-agent's control, and the applicant agrees to indemnify and hold the bank harmless from any claim, loss, liability or expenses arising by reason thereof.

(5) The applicant agrees to procure promptly any necessary import, export or other license for the importing, exporting or shipping of any and all property shipped under, pursuant to or in connection with the Credit and to comply with all foreign and domestic laws and governmental regulations in regard to the shipment of the property or the financing thereof and to furnish such certificates in that respect as the bank may at any time require; to keep the property adequately covered by insurance satisfactory to the bank and to assign the policies or certificates to insurance to the bank or to make the loss or adjustment; if any, payable to the bank; and to reimburse the bank upon demand in the event that the bank or the bank's correspondent pay for or incur any liability in connection with any of the foregoing matters.

(6) The applicant hereby recognizes and admits the bank's unqualified right to the possession and disposition of all property shipped under or pursuant to or in connection with the Credit or in any way relative thereto or to the drafts drawn thereunder, and in and to all shipping documents, warehouse receipts, policies or certificates of insurance and other documents accompanying or relative to drafts drawn under the Credit and in and to the proceeds of each and all of the foregoing, all to be held by the bank subject to all the terms of this agreement as collateral security for the prompt and unconditional payment of any and every obligation and liability of the applicant to the bank and the bank's claims of every nature and description against the applicant whether or not represented by negotiable instruments or other writings, whether now existing or hereafter incurred, originally contracted with the bank and/or with another or others and now or hereafter owing to or acquired in any manner by the bank, whether contracted by the applicant alone or jointly or severally with another or others, direct or indirect, absolute or contingent, secured or not secured, matured or not matured, all of the foregoing are hereinafter called "Obligations.")

(7) In the event that any property and or documents held by the bank or for the bank's account is released by the bank to or upon the order of the applicant in trust, the applicant will sign and deliver to the bank trust receipts and/or statements of trust receipt financing and will pay all required filing fees, and upon the applicant's failure to do so the bank are authorized as the agent of the applicant to sign any such receipts and/or statements. Upon any transfer delivery, surrender or indorsement to the applicant, or upon the applicant's request, of any bill of lading, warehouse receipt or other documents at anytime held by the bank or held for the bank's account by any of the bank's correspondents relative to any drafts drawn hereunder, the applicant will indemnify and hold the bank harmless from and against claims, demands or actions which may arise against the bank or any such correspondent by reason thereof.

I/We hereby agree to be jointly & severally liable with the applicant for the fulfilment of the promises and agreements as per this application, including extensions, renewals, and modifications and in the event of default, promise to make good and pay on demand any loss or damage suffered by the THAI FARMERS BANK Bangkok, waiving hereby expressly any defense that may be interposed to any claim or action thereon or hereon, especially also as to the order in which THAI FARMERS BANK shall choose to reimburse itself.

Guarantor.....

Witness.....

Witness.....

APPLICATION FOR COMMERCIAL CREDIT

Messrs. _____

Address _____

_____ Tel. _____

Bangkok _____

To **THE SIAM COMMERCIAL BANK LIMITED, BANGKOK.**

Dear Sirs,

We request you to establish for our account by CABLE/TELEX/AIRMAIL an Irrevocable Letter of Credit in favour of _____

to the extent of _____

available by their draft at _____ sight to be accompanied by the following shipping documents:

- Signed COMMERCIAL INVOICE in _____ copies, price C.I.F./C.&F./C.&I./F.O.B.
- Full set of clean "On Board" Ocean BILL OF LADING made out or endorsed to the order of The Siam Commercial Bank Ltd. Bangkok, marked "Freight Prepaid/Collect" notify _____

in _____ copies, plus _____ non-negotiable copies.

- AIR WAYBILLS consigned to The Siam Commercial Bank Ltd. Bangkok, for account of buyers
- PARCEL POST RECEIPTS evidencing despatch of parcels to The Siam Commercial Bank Ltd. Bangkok, for account of buyers.
- MARINE/AIR INSURANCE POLICIES or CERTIFICATES in duplicate for _____ % of invoice value endorsed in blank with claim payable in Bangkok in the same currency as the draft covering
 - Institute Cargo Clauses (Marine/Air Risk) (W.A./F.P.A.) (All Risks).
 - Institute War Clauses, Strikes, Riots and Civil Commotions Clauses.
 - Institute Theft, Pilferage and Non-Delivery Clauses.

PACKING LISTS in _____ copies.

Other Documents required: _____

Evidencing shipment of _____

from _____ to Bangkok, not later than _____

right to be PREPAID/PAID BY US.

Partial Shipments are PERMITTED/PROHIBITED.

Transshipment is PERMITTED/PROHIBITED.

This credit is to remain in force until _____

- Special Instructions: Please request advising bank to add their confirmation to this credit. (confirming commission for our account)
- All bank charges including postage and reimbursing bank's charges incurred outside Thailand are for beneficiary's account

FOR BANK USE ONLY		
L/C No. _____		
% Deposit	= Baht _____	
% Commission	= Baht _____	
Telegram	= Baht _____	
Telex	= Baht _____	
Postages	= Baht _____	
Duty Stamps	= Baht _____	
Total	= Baht _____	
Attended	Checked	Approved

We fully agree with you that the establishment of the above Letter of Credit, except so far as expressly stated, is subject to the Uniform Customs and Practice for Documentary Credits (1974 Revision) fixed by the International Chamber of Commerce, Publication No. 290, of which we have good knowledge and understanding.

We hereby also engage ourselves with you to fulfill all agreements and undertakings additionally stated on the reverse hereof.

Authorized Signature & Stamp

AGREEMENTS AND UNDERTAKINGS

In consideration of your issuing the aforesaid Credit, I/We hereby agree to accept/pay due course all drafts drawn in accordance with the terms of the said Credit, and/or to take up/pay for all documents negotiated thereunder on presentation, at current rate of exchange at the date of retirement/payment unless otherwise arranged. And further I/We agree to fix the rate of exchange for the said Credit whenever called upon to do so.

And further I/We agree that neither you nor your Agents/Correspondents shall be responsible for any errors or delays in transmission or interpretation of said L/C or for the loss or late or non-arrival of part or all the required documents, or for the quantity, quality or value of the merchandise represented by same, or for the regularity or genuineness of all documents if apparently in order.

And further I/We agree and shall be responsible for any alterations, corrections or additions made to this Application by you either with or without your Bank's previous notification to me/us to the effect.

And further I/We agree to hold your Bank harmless and free from responsibility owing to any loss or damage to the said merchandise or deficiency or defect thereof as described in the relative documents, either during its transit by sea or land or air, or after its arrival, or by whatsoever cause.

And further I/We engage that insurance shall be effected on the shipments to the full value thereof, such insurance to be made available for your benefit by the deposit of the Policies or certificates of insurance and in case of default, your Bank is at liberty to effect insurance thereon and the premium and expenses connected therewith I/We engage to repay.

And further I/We agree that all goods covered by such draft(s) shall remain in your possession until such draft(s) shall have been paid by me/us, and I/We hereby hypothecate and pledge the said goods to you as security for the payment at its arrival/at maturity of the said draft(s) and hereby give you authority if there shall be any breach by me/us of any term thereof, to sell the said goods, either by public auction or private contract and to apply the net proceeds thereof towards payment of any sums which then are or shall there after become owing by me/us to you.

And further I/We agree that the negotiation of such draft(s) above referred to shall be optional on your Bank, and further undertake to repay interest at your Bank's current rate, charges and incidental expenses in connection with draft(s) drawn under the said Credit when called upon to do so.

And further I/We hereby give you authority to charge my/our account with you under advice to me/us for payment of the Baht equivalent of the said draft(s), the marginal deposit and any other incidental charges purporting to the issuance of the aforesaid Credit, Whenever required by you.

And further I/We agree that on no account shall any claim be made against the Bank after retirement of the said draft(s) and documents by me/us.

I/We further agree that the issuing of the aforesaid Credit is entirely at my/our own risk and will honour all drafts presented even should the goods not arrive or be refused landing through any act of War or restrictions imposed by Government Ordinance. Should the aforesaid Credit be extended I/We agree to pay all charges in connection therewith

And further I/We agree that notwithstanding the reference to or submission to you of any Proforma Invoice, Sales Contract, Purchase Order or any other document of such nature, neither you nor your Agents/Correspondents shall be responsible for or have any liability whatsoever if and in the event that any Invoice will be at variance in any way with any of the said documents that I/We have submitted to you in connection with this application. I/We expressly relieve you of any obligation to attach to the aforesaid Credit any of the documents (including Proforma Invoice) which we have submitted to you with this application, despite any reference to any of such documents (including Proforma Invoice) in the Credit.

In case this request is signed by two or more, all promises or agreements made hereunder shall be joint and several. I/We herewith bind myself/ourselves to settle exchange on drafts drawn under the Credit with your good selves.

หนังสือคำประกัน

ข้าพเจ้า _____ วันที่ _____
ตั้งบ้านเรือนอยู่ _____

ขอทำหนังสือคำประกันคือ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด เพื่อเป็นหลักฐานแสดงว่าตามที่ (ต่อไปจะเรียกว่า "ขอ") ใ้ช้ขอใ้ธนาคารเปิดเช็คเดอริสเซอร์หรือเช็คภายนอกประเทศ ตามข้อความที่ปรากฏด้านหน้าของหนังสือคำประกันนี้ ข้าพเจ้าขอคำประกัน และรับรองต่อธนาคารว่า หากผู้ขอสมัครไม่ปฏิบัติตามคำมั่นและหรือข้อสัญญาที่ปรากฏในคำขอเปิดเช็คเดอริสเซอร์หรือเช็คภายนอกประเทศ ฉบับดังกล่าวข้างต้นนี้ไม่ว่าจะเป็นทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วนก็ตาม และไม่ว่าจะเป็นไปเพราะเหตุประการใดก็ตาม ข้าพเจ้ายินยอมเข้าร่วมรับผิดชอบในการปฏิบัติตามการควบคุมการควบคุม และหรือข้อสัญญาที่ปรากฏในคำขอเปิดเช็คเดอริสเซอร์หรือเช็คภายนอกประเทศฉบับดังกล่าวนี้โดยตลอดทุกประการ ดังนี้:-

- ข้าพเจ้ายินยอมสละสิทธิทั้งหลายบรรดาที่พึงมีไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๖๔๘, ๖๔๙, และ ๖๕๐
- ถึงแม้เพราะการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของธนาคาร เป็นเหตุทำให้ข้าพเจ้าไม่อาจเข้าร่วมรับผิดทั้งหมดหรือบางส่วนในอิทธิกิติ จานองกิติ จานักกิติ บุริมสิทธิอื่นใดที่ไว้แก่ธนาคารแต่ก่อนหรือขอกระทำสัญญาคำประกันนี้ หน้าที่ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าย่อมไม่หลุดพ้นไปเนื่องจากการดังกล่าวข้างต้นนี้
- ในกรณีที่ธนาคารยินยอมให้มีการผ่อนชำระหนี้ หรือยินยอมให้ต่ออายุการชำระหนี้ ไม่ว่าจะกระทำไปโดยได้รับความเห็นชอบหรือรับทราบจากข้าพเจ้าหรือไม่ก็ตามข้าพเจ้าเป็นอันยินยอมให้ถือว่า ข้าพเจ้าได้ให้ความยินยอมตกลงด้วยในการให้ผ่อนชำระและการให้ต่ออายุดังกล่าวทุกครั้งไป และหน้าที่ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าย่อมไม่หลุดพ้นไปเนื่องจากการดังกล่าวข้างต้นนี้
- หนังสือคำประกันนี้ ข้าพเจ้าจะไม่ขอถอนหรือยกเลิกจนกว่าธนาคารจะได้รับชำระหนี้ตามเช็คเดอริสเซอร์หรือเช็คภายนอกประเทศฉบับดังกล่าวข้างต้นนี้

อนึ่ง แม้จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมเช็คเดอริสเซอร์หรือเช็คภายนอกประเทศในภายหลังก็ตาม ข้าพเจ้ายินยอมให้ถือหนังสือคำประกันนี้คงผูกพันข้าพเจ้าอยู่ตลอดไป

ลงนาม _____ ผู้คำประกัน

ลงนาม _____ ธนาคาร

BANK OF THAILAND
EXCHANGE CONTROL
FORM E.C. 22

**APPLICATION
 TO OPEN LETTER OF CREDIT**

Price : 25 Satangs.

Authorized Agent

No.

The Competent Officer of the Exchange Control
 through

Date

(Name of Authorized Agent)

I/We, the undersigned

(Name in block letters)

postal address

Tel. No.

to apply for permission to open by

cable

airmail

Letter of Credit

in favour of

to the extent of

(in figures and words)

payable by their draft at

sight, drawn on

concerning shipment of goods particulars of which appear on the reverse side of this Form.

expiry date

Expiry date

for international shipments

Allowed

Not allowed

Transshipment

Allowed

Not allowed

Additional Information :

I/We hereby declare that the purpose for which the foreign exchange is required in no way contravenes the provisions of the Exchange Control Law and undertake to present to the Exchange Control the pertinent evidence within 3 months from the date of taking up foreign exchange under this credit.

In the case where the foreign exchange acquired by me/us for payment for imports under this credit is in excess of the amount actually needed or in the case where I/we fail to present the pertinent evidence within the specified period, I/we shall (a) furnish an explanation to the Exchange Control through the Authorized Agent, and/or (b) re-sell the exchange involved.

Signature

CERTIFICATION OF AUTHORIZED AGENT

We hereby certify that having examined the statement and relevant documents, we are satisfied that the application is in accordance with the Exchange Control Law.

(Signature and Stamp of Authorized Agent)

I hereby certify that we have issued

Letter of Credit No.

as applied for

Registration No.

Amount Authorized

Date of Approval

(Signature and Stamp of the Competent Officer or Authorized Agent)

(Signature and Stamp of Authorized Agent)

VALID FOR 7 DAYS FROM DATE OF APPROVAL

AMENDMENTS IN TERMS OF LETTER OF CREDIT

Amendments		Marginal Deposit		Shipment date Extended to	Expiry date Extended to	Signature and Stamp of the Competent Officer or Authorized Agent
Original Amount	(+) Increased (-) Decreased by	Original Amount	(+) Increased (-) Decreased by			

FOREIGN EXCHANGE TAKEN UP UNDER THIS CREDIT

Date	Foreign Exchange taken up			Balance of Credit		Signature and Stamp of Authorized Agent
	Amount	Rate	Baht	not to be cancelled	to be cancelled	

BANK OF THAILAND
EXCHANGE CONTROL
FORM E.C. 21

CERTIFICATE OF PAYMENT

Authorized Agent

No.

Description of Goods	Country of Origin	Number and Description of Packages	Quantity	Net Weight or Net Volume	Value in Foreign Currency	
					Per Unit	Total CIF or FOB

Name of Consignor Address

Port of Loading Country

Customs Station Date of Importation

Import Licence No. Expired on

FOR THE USE OF THE CUSTOMS OFFICER

Import Entry No. Inspection Remarks

Signature and Stamp of the Custom Officer

Date

THIS CERTIFICATE IS GOOD FOR ONE CUSTOMS CLEARANCE ONLY.

- ๑.๘ ลักษณะสินค้าหรืออาชระบุ เลขที่สัญญาซื้อขายประกอบด้วย
- ๑.๑๐ สินค้าจะส่งจากเมืองท่าใด ประเทศไหน มีจุดหมายปลายทางที่เมืองท่าและประเทศใด
- ๑.๑๑ ยินยอมให้มีการแยกส่งสินค้าบางส่วนหรือไม่
- ๑.๑๒ ยินยอมให้มีการถ่ายเรือได้หรือไม่
- ๑.๑๓ กำหนดเวลาส่งของจากท่าเรือต้นทาง
- ๑.๑๔ กำหนดวันหมดอายุของเลตเตอร์ออฟเครดิตในประเทศของผู้ขาย

นอกจากนี้ก็เป็นข้อความว่า ผู้ขอเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตรับรองที่จะจ่ายเงินตามตราพท์ หน้าที่ธนาคารรับซื้อมาทันทีหรือ เมื่อครบกำหนดเวลาตามที่ระบุ และรับรองที่จะจ่ายเงินค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

ส่วนข้อความอื่น ๆ ก็จะเป็นการแจ้งภาวะความรับผิดชอบต่าง ๆ ของผู้ขอเปิดเครดิต รวมทั้งภาระหน้าที่ของธนาคารในการดำเนินการเกี่ยวกับเลตเตอร์ออฟเครดิต เอกสารเกี่ยวกับการส่งสินค้า การจ่ายเงินและการส่งมอบสินค้า

๒. คำขอแบบแลกเปลี่ยน ๒๑-๒๒

คำขอแบบแลกเปลี่ยน ๒๑-๒๒ หรือ ล.ป. ๒๑-๒๒ (E.C. 21-22) นี้ เป็นแบบฟอร์มของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งต้องยื่นขอควบคุมไปกับการเปิดเครดิตไปต่างประเทศทุกครั้ง ตามข้อกำหนดของพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งใช้อยู่ในปัจจุบัน โดยธนาคารพาณิชย์ได้รับมอบหมายให้อนุมัติคำขอแบบ ล.ป. แทนเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย และมีสิทธิ์เปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตให้ลูกค้าได้ทันที เว้นแต่เลตเตอร์ออฟเครดิตที่มีเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

- ๒.๑ มีการชำระเงินล่วงหน้า
- ๒.๒ ผ่อนชำระเงินเป็นงวด ๆ
- ๒.๓ เลตเตอร์ออฟเครดิตที่มีอายุเกินกว่า ๔ เดือน
- ๒.๔ เลตเตอร์ออฟเครดิตชนิดที่เปิดไปโดยไม่ได้ส่งสินค้าเข้า แต่เพื่อชำระค่าบริการ

ต่าง ๆ

๒.๕ เลตเตอร์ออฟเครดิทเพื่อส่งของผ่านแดน (Transit) ในกรณี ผู้ซื้อยังไม่ได้รับเลตเตอร์ออฟเครดิท หรือยังไม่ได้รับเงินค่าสินค้า

๒.๖ เลตเตอร์ออฟเครดิทประเภทหมุนเวียน (Revolving Letter of Credit)

๒.๗ เลตเตอร์ออฟเครดิทที่ใช้จากเงินกู้ซึ่งรัฐ หรือนิติบุคคล เอกชน ผู้กู้จากต่างประเทศ เช่น เงินกู้จากธนาคารโลก ธนาคารเอ็กซปอร์ตอิมพอร์ต หรือสถาบันเครดิตแห่งสาขารัฐ สหพันธ์เยอรมันตะวันตก เป็นต้น

ทั้ง ๗ กรณี จะต้องส่งคำขอล.ป. ๒๑-๒๒ พร้อมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องไปให้ธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นผู้อนุมัติ

สำหรับเลตเตอร์ออฟเครดิทเพื่อการส่งสินค้าเข้านี้ ธนาคารพาณิชย์อนุมัติได้ทันทีเมื่อเห็นสมควรอนุมัติให้ลูกค้าเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิทได้ แล้วจึงทำรายงานรายละเอียดการอนุมัติแบบ ล.ป. ประจำวันให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบในวันรุ่งขึ้น โดยทำเป็นรายงานควบคุมการแลกเปลี่ยน ประจำวันตามแบบ ล.ป. ๑๑๑ ซึ่งเรียกว่า "Daily Report of Letter of Credit Issued" หรือมรรย เอกสาร คือ ใบเสนอรายการราคาสินค้า หรือหลักฐานสัญญาแสดงการซื้อขาย สำเนา เลตเตอร์ออฟเครดิท และแบบ ล.ป. ๒๑-๒๒ ฉบับที่ต้องส่งให้ธนาคารแห่งประเทศไทย

แบบ ล.ป. ๒๑-๒๒ นี้ ชุดหนึ่งมี ๖ ฉบับ โดย ล.ป. ๒๒ อยู่ทางด้านหน้าและ ล.ป. ๒๑ อยู่ทางด้านหลังในแต่ละแผ่น มีรายละเอียดตั้งตัวอย่าง และใช้แยกกันดังนี้

ต้นฉบับใช้เป็นหลักฐานสำหรับออกสินค้าที่กรมศุลกากร จะมอบให้ลูกค้าพร้อมกับเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับสินค้าซึ่งผู้ขายส่งมา เมื่อลูกค้ามาขอรับเอกสารจากธนาคาร

สำเนาสี่เหลี่ยมและสี่ฟ้า ใช้รายงานธนาคารแห่งประเทศไทยให้ทราบว่ามีการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิทไปต่างประเทศแล้ว พร้อมกับรายงานแบบ ล.ป. ๑๑๑ ของธนาคาร

สำเนาสี่เหลี่ยมและสี่ชมพู ใช้รายงานธนาคารแห่งประเทศไทย เมื่อมีการขายเงินตราต่างประเทศให้กับผู้ซื้อ ซึ่งก็คือ เมื่อได้ชำระเงินค่าสินค้าให้กับผู้ขายในต่างประเทศนั่นเอง

สำเนาสีขาว ธนาคารพาณิชย์จะเก็บไว้เป็นหลักฐานการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิท

๓. ใบเสนอรายการราคาสินค้า

ผู้ขอเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตจะต้องยื่นเอกสารหลักฐานการซื้อขาย คือ ใบเสนอรายการราคาสินค้า (Proforma Invoice) ซึ่งผู้ขายเป็นผู้ออกให้แก่ธนาคาร ใบเสนอรายการราคาสินค้านี้จะระบุรายการต่าง ๆ ชนิดสินค้า ราคาสินค้าที่ได้ตกลงซื้อขายกัน เช่น ราคา C.I.F., C&F, F.O.B. ฯลฯ กำหนดวิธีการชำระเงินและเวลาที่จะสามารถส่งสินค้ามาให้ได้

นอกจากใบเสนอรายการราคาสินค้าแล้ว ธนาคารอาจยอมรับหลักฐานการซื้อขายอย่างอื่นแทนก็ได้ เช่น

๓.๑ คำสั่งซื้อ (Purchased Order) ซึ่งเป็นหลักฐานการสั่งซื้อสินค้าที่ผู้ซื้อเป็นผู้ออกเอง จะใช้ในกรณีที่ผู้ซื้อเป็นสาขาหรือตัวแทนจำหน่ายของบริษัทผู้ขายในต่างประเทศ หรือเป็นผู้เคยติดต่อกับผู้ขายต่างประเทศมานานจนเชื่อถือได้

๓.๒ สัญญาขาย (Sales Contract) เป็นสัญญาซึ่งทำขึ้นระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายหรือตัวแทนผู้รับมอบอำนาจจากผู้ขาย แสดงการตกลงจะทำการซื้อขายแน่นอนแล้ว

๓.๓ สำเนาโทรเลขจากผู้ขาย แจ้งรายการสินค้าที่จะขาย ราคาสินค้า จำนวนเงินซึ่งมีรายละเอียดเพียงพอที่จะเป็นหลักฐานการซื้อขายได้

นอกจากเอกสารทั้ง ๓ ประเภทนี้ อาจต้องมีเอกสารอื่นประกอบด้วยตามความจำเป็น เช่น ถ้าเป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตการนำเข้าก่อน ก็ต้องมีใบอนุญาตการนำเข้ามาแสดงด้วย

รายการในเลตเตอร์ออฟเครดิตทางการค้า

เมื่อผู้ขอเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตยื่นเอกสารในการขอเปิดเครดิตเพื่อส่งสินค้าเข้านี้ครบถ้วนแล้ว ถ้าธนาคารพิจารณาเห็นสมควรเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตให้ ก็จะทำการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตซึ่งมีเงื่อนไขตามที่ผู้ซื้อต้องการส่งไปยังธนาคารตัวแทนในต่างประเทศ (Correspondent Bank) เพื่อแจ้งการเปิดเครดิตให้ผู้ขายทราบต่อไป

รายการในเลตเตอร์ออฟเครดิตส่วนใหญ่จะคล้ายคลึงกันทุกธนาคาร ธนาคารเกือบทุกแห่ง จะมีแต่แบบฟอร์มของ เลตเตอร์ออฟเครดิตชนิดที่เพิกถอนไม่ได้ และมีเพียงไม่กี่ธนาคารที่จะมีแบบฟอร์ม ทั้ง เลตเตอร์ออฟเครดิตชนิดที่เพิกถอนได้และเพิกถอนไม่ได้ ทั้งนี้เพราะ เลตเตอร์ออฟเครดิตที่เพิกถอน ได้นั้นมีเปิดกันน้อยมาก ธนาคารที่ไม่มีแบบฟอร์มเลตเตอร์ออฟเครดิตประเภทนี้ไว้จะใช้แบบฟอร์ม เลตเตอร์ออฟเครดิตชนิด เพิกถอนไม่ได้แก้ไขใช้แทนหรือพิมพ์ขึ้น เป็นกรณีพิเศษ ถ้ามีลูกค้ามาขอให้เปิด เลตเตอร์ออฟเครดิตชนิดที่เพิกถอนได้ให้แก่ผู้ขายในต่างประเทศ

รายการในเลตเตอร์ออฟเครดิตนี้ มีสาระสำคัญดังตัวอย่างในหน้าต่อไป คือ

ก. เลตเตอร์ออฟเครดิตที่เพิกถอนไม่ได้ (Irrevocable Letter of Credit)

๑. ชื่อและสถานที่ตั้งของธนาคารผู้เปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต (Issuing Bank)

คือ ธนาคารผู้ทำการออกเลตเตอร์ออฟเครดิตฉบับนี้

๒. วันที่ของเลตเตอร์ออฟเครดิต ซึ่งเป็นวัน เริ่มต้นนับอายุเครดิตฉบับนี้และใช้เป็น วันเริ่มต้นในการคำนวณค่าธรรมเนียมในการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตฉบับนี้ด้วย

๓. คำบอกแจ้งว่าเป็นเลตเตอร์ออฟเครดิตที่เพิกถอนไม่ได้ (Irrevocable Letter of Credit) และเลขที่ของเครดิต

๔. ชื่อและเมืองที่ตั้งของธนาคารตัวแทนในต่างประเทศที่ธนาคารผู้เปิด เครดิตกำหนดให้ เป็นธนาคารผู้แจ้งการเปิดเครดิต (Advising Bank) ให้ผู้ขายทราบ

๕. ชื่อและสถานที่อยู่ของผู้รับประโยชน์หรือผู้ขายสินค้าที่ผู้เปิด เครดิตขอให้ทำการ เปิดเครดิตไปให้

๖. ชื่อและสถานที่ตั้งของผู้เปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตฉบับนี้

๗. จำนวนเงินของเลตเตอร์ออฟเครดิตที่เปิดไป ซึ่งปกติจะ เท่ากับหลักฐานข้อตกลง การซื้อขายระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายที่นำมายื่นขอ เปิด เครดิต

๘. คำบอกแจ้งว่าให้ผู้ขายหรือผู้รับประโยชน์จัดทำตั๋วแลกเงินขึ้นตาม เลตเตอร์ออฟเครดิตฉบับนี้ สั่งจ่ายเอาจากผู้ขอเปิดเครดิต และมีช่องว่างให้ระบุข้อความลงไปว่า ตั๋วแลกเงินนั้น

1) THAI FARMERS BANK

HEAD OFFICE

142 SILOM ROAD, BANGKOK 5, THAILAND, G.P.O. BOX. 1366, TEL. 234-7050
CABLE ADDRESS "FARMERS BANGKOK" TELEX: "TH 2267, 2260, 2642"
REF: INTERNATIONAL BANKING DEPARTMENT

DATE 2)

CREDIT NUMBER 3)

ADVISING BANK 4)

3) IRREVOCABLE LETTER OF CREDIT

Except so far as otherwise expressly stated, this credit is subject to the "Uniform Customs and Practice for Documentary Credits" (1974 Revision) of the International Chamber of Commerce (Publication No. 200).

APPLICANT 6)

BENEFICIARY

5)

AMOUNT 7)

8) We hereby issue our Letter of Credit in your favour which is available by your draft(s) in duplicate at _____ on the above applicant/ _____ 9) for full invoice value accompanied by the following documents:

- 9.1) Signed Commercial invoice in _____ copies.
- 9.2) Full set of clean "on board" ocean bill of lading made out or endorsed to the order of **THAI FARMERS BANK** Bangkok marked "Freight collect/Prepaid", Notify buyer.
- 9.3) Marine insurance policy/certificate, for 10% above invoice value, stating claims payable in Thailand for currency of the draft(s), covering Institute Cargo Clauses () War & Strike Clause, and the Merage and non-delivery Clauses.

SPECIMEN
COPY

- 10) Evidencing shipment of: _____
- 11) Shipment from _____ to _____
- 12) Shipment must be made not later than _____
- 13) Partial shipments are allowed/prohibited. Transshipment is allowed/prohibited.
- 14) This credit is to remain valid to _____ until _____
- 15) Negotiation under this credit is restricted to _____ who are authorized to pay you the face amount of the draft

16) All drafts drawn hereunder must indicate the number, date of issue and name of issuing bank of this credit. The amount of each drawing must be endorsed on the reverse of this credit by the negotiating bank.

THAI FARMERS BANK

17) We hereby engage with the drawers, endorsers and bona fide holders of drafts drawn under and in compliance with the terms of this credit that such drafts will be duly honored upon presentation to the drawee.

18) Authorized Signature _____ Authorized Signature _____

Clients: _____

Letter of Credit No. _____

Date Utilized	Amount of Credit	Off Rate	Baht	
				Correspondent's Bank's No. _____ Expiry date _____

Amount utilized. _____

due date _____

Name of Steamer: _____

Amount of the draft
Corp. Conf. comm. of
Corp. Payt. comm. of
Amend. comm. of:
Airmail fees

ศูนย์วิทยุโทรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Int. from _____

days @ _____

to _____

% p.a.

Total: _____

@ Baht.

Baht.

Cost of Cable/or/Airmail postage ..

"

Bills stamp

"

Other charges: (if any)

"

Baht.

Less marginal deposit

%

Balance

Baht.

THE SIAM COMMERCIAL BANK, LIMITED

INCORPORATED BY ROYAL CHARTER

HEAD OFFICE,
1060 Phetchaburi Road,
Bangkok.

TELEGRAPHIC ADDRESS: SIAMBANK
TELEX: SIAMBANK 774 288 OR 222
G.P.O. BOX 15

Advised by Airmail Cable Telex through

Advising Bank

3) IRREVOCABLE
DOCUMENTARY LETTER OF CREDIT

NO.

4)	
5)	6)

Beneficiary

Applicant

Dear Sirs,

7) At the request of the applicant, we hereby establish our Irrevocable Letter of Credit in your favour to the extent of _____

8) available by your drafts at _____ drawn on _____

marked "Drawn under The Siam Commercial Bank, Ltd. Irrevocable Letter of Credit No. _____"

9) for full invoice value of the goods to be accompanied by the following shipping documents (indicated by X):-

- 9.1) Signed COMMERCIAL INVOICE in _____ copies, C.I.F./C.&F./C.&I./F.O.B., showing F.O.B. value, freight charge and insurance premium separately.
- 9.2) Full set of clean "On Board" Ocean BILL OF LADING made out or endorsed to the order of The Siam Commercial Bank, Ltd., Bangkok, marked "Freight Prepaid/Collect" notify _____ in _____ copies, plus _____ non-negotiable copies.
- 9.3) MARINE/AIR INSURANCE POLICY or CERTIFICATE in duplicate for _____ % of invoice value endorsed in blank with claims payable in Bangkok in the same currency as the draft covering:

10) Evidencing shipment of _____

11) From _____ to _____

13) Partial shipments are _____

Transshipment is _____

12) Shipment must be effected not later than _____

14) This credit is to remain in force in _____

until _____

15) SPECIAL CONDITIONS

OUR INSTRUCTIONS

16) The amount of each drawing must be endorsed on the reverse hereof by the negotiating bank. Negotiating bank is to forward to us the drafts and shipping documents by two consecutive airmails.

17) We hereby engage with the drawers, endorsers and bona fide holders that drafts drawn and negotiated in compliance with the terms of this credit will be duly honoured on presentation and that drafts accepted within the terms of this credit will be duly honoured at maturity.

Except as far as otherwise expressly stated, this documentary credit is subject to the Uniform Customs and Practice for Documentary Credits (1974 Revision) fixed by The International Chamber of Commerce Publication No. 290.

Yours faithfully,

THE SIAM COMMERCIAL BANK, LIMITED

(9) Authorized Signature

Authorized Signature

จะต้อง เป็นตัวประ เภทใด คือ เป็นตัวจ่ายเงินเมื่อ เห็นหรือมีกำหนดระยะเวลา

๘. คำบอกแจ้งให้ผู้รับประโยชน์จัดส่ง เอกสารดังต่อไปนี้ มาพร้อมกับตัวแลกเงิน คือ

๘.๑ ใบกำกับสินค้าซึ่งได้ลงลายมือชื่อแล้ว

๘.๒ ใบตราส่งสินค้าครบชุดและบริบูรณ์ แสดงการส่งสินค้าทางทะเล โดยเก็บสินค้านั้นไว้ในระวางเรือ ออกในนามหรือตามคำสั่งของธนาคารผู้เปิดเช็ค และ ระบุไว้ด้วยว่าค่าขนส่งนั้นจ่ายล่วงหน้าแก่ผู้ส่งคลังสะสมอยู่

ข้อความเกี่ยวกับเอกสารนี้มีรายละเอียดที่ควรสนใจ คือ คำว่า "Full set of clean 'on board' ocean bill of lading" นั้น มีความหมายสำคัญมาก ใบตราส่งที่ผู้ขายจะส่งมาจะต้องมีครบชุด (Full set) เพราะ การออกใบตราส่งสินค้าทาง เรือมักออกเป็นชุด ต้นฉบับแต่ละใบในชุดมีฐานะ เท่าเทียมกัน กล่าวคือ สามารถนำไปออกของจากบริษัท เรือ ได้ ดังนั้น การนำเอกสารมาขึ้นเงินจากธนาคาร จึงต้องระบุให้มีใบตราส่งต้นฉบับครบทุกฉบับ นอกจากนี้ใบตราส่งจะต้องเป็นชนิดที่บริบูรณ์หมดจด ไม่มีข้อบกพร่อง (clean) ใบตราส่งชนิดเก็บรักษาเรือจะออกให้เมื่อสินค้าที่รับไว้ นั้นไม่มีข้อบกพร่องใด ๆ เลย ถ้ามีข้อบกพร่องเกี่ยวกับหีบห่อหรือตัวสินค้าเอง ก็จะมีการบันทึกไว้ในใบตราส่งนั้น และเรียกว่า ใบตราส่งที่เปื้อนไข (Foul Bill of Lading) ส่วนคำว่า "Ocean" นั้น เป็นการระบุว่าการขนส่งสินค้าทางทะเลเท่านั้น

๘.๓ กรมธรรม์ประกันภัยทางทะเล ซึ่งประกันสูงกว่าหรือ เป็นจำนวนที่เปอร์เซ็นต์ของมูลค่าตามใบกำกับสินค้า (แล้วแต่จะระบุ) การประกันนี้ต้องจ่ายตามสิทธิเรียกร้องโดยจ่ายไว้ในประเทศไทยด้วยเงินตราตามตัวแลกเงิน และประกันครอบคลุมทั้งภัย เกี่ยวกับสงคราม การนัดหยุดงาน ลักขโมยและส่งสินค้ามาไม่ถึง หรือครอบคลุมภัยอื่น ๆ แล้วแต่จะระบุไว้

๑๐. คำบอกแจ้งเกี่ยวกับลักษณะของสินค้าให้ทราบว่า เป็นสินค้าอะไร

๑๑. คำบอกแจ้งว่าให้ส่งสินค้าจากที่ใด ไปยังที่ใด

๑๒. กำหนดให้การส่งสินค้านั้นอย่างช้าที่สุด เป็นเมื่อใด

๑๓. คำบอกแจ้งว่า อนุญาตให้มีการแยกส่งสินค้าบางส่วนได้หรือไม่ และอนุญาตให้

มีการขนถ่ายสินค้าเปลี่ยนเรือระหว่างทางได้หรือไม่

๑๔. กำหนดวันสุดท้ายของอายุเครดิตที่ผู้รับประโยชน์จะต้องยื่น เอกสารต่อธนาคาร ซึ่งโดยปกติจะช้ากว่าวันที่ส่งของลงเรือ

๑๕. คำบอกแจ้งให้ธนาคารใดในต่างประเทศ เป็นผู้ได้รับมอบอำนาจในการรับซื้อตัว แลกเงินและเอกสารจากผู้รับประโยชน์ นั่นคือ การระบุว่าให้ธนาคารใดเป็นธนาคารผู้จ่ายเงินนั่นเอง สำหรับข้อนี้ บางธนาคารอาจไม่มีการกำหนดตายตัวว่า เลตเตอร์ออฟเครดิตทุกฉบับจะต้อง ระบุธนาคารผู้จ่ายเงินไว้ แต่จะมีช่องให้กรอกข้อความ เป็นเงื่อนไขพิเศษ (Special Conditions) แทนซึ่งจะสามารถระบุอย่างไรก็ได้ตามแต่จะตกลงกัน คือ อาจจำกัดธนาคารผู้รับซื้อเอกสารไว้หรือไม่ก็ได้

๑๖. กำหนดให้ตัวแลกเงินส่งจ่ายภายใต้เลตเตอร์ออฟเครดิตที่ระบุหมายเลข วันที่และชื่อ ของธนาคารผู้เปิดเครดิตไว้ และจำนวนเงินส่งจ่ายในแต่ละครั้งต้องทำการสลักหลังไว้บน เครดิตฉบับนี้ โดยธนาคารผู้รับซื้อ (Negotiating Bank)

๑๗. คำบอกแจ้งว่า ธนาคารรับรองต่อผู้รับประโยชน์และผู้ทรงตัวแลกเงินโดยชอบธรรมว่า ตัวแลกเงินที่ส่งจ่ายภายใต้ข้อกำหนดและตามเงื่อนไขในเครดิตฉบับนี้ จะได้รับการรับรองหรือได้รับชำระ เงินเมื่อนำมายื่นต่อธนาคาร

ข้อความนี้ เป็นการแสดงพันธะของธนาคารผู้เปิดเครดิตที่จะต้องชำระเงินให้แก่ผู้ขายหรือ ผู้ทรงตัวแลกเงิน เมื่อเขาได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในเลตเตอร์ออฟเครดิตครบถ้วนแล้ว ธนาคาร จะปฏิเสธการชำระเงินไม่ได้ เว้นแต่มีเหตุผลสมควร เช่น ผู้ขายผิดสัญญาข้อใดข้อหนึ่งเท่านั้น

๑๘. ลายมือชื่อของผู้ได้รับอำนาจ ซึ่งปกติจะเซ็นกำกับไว้ ๒ คน เรื่องนี้สำคัญที่สุดเพราะ ถ้าไม่มีลายเซ็นของเจ้าหน้าที่ธนาคารผู้ได้รับมอบอำนาจก็จะถือว่า เลตเตอร์ออฟเครดิตฉบับนี้เป็นโมฆะไป

ในการติดต่อของธนาคารกับธนาคารตัวแทนในต่างประเทศนั้น มักจะต้องมอบตัวอย่างลายมือ ชื่อนี้ไว้ให้กัน เพื่อใช้ตรวจสอบเปรียบเทียบกับลายมือชื่อในเลตเตอร์ออฟเครดิตที่เปิดส่งมา เป็นการ บังคับกันการทุจริตปลอมแปลงลายมือชื่อซึ่งอาจจะเกิดขึ้นได้

ข. เลตเตอร์ออฟเครดิตที่เพิกถอนได้ (Revocable Letter of Credit)

สาระสำคัญและความหมายข้อความในเลตเตอร์ออฟเครดิตที่เพิกถอนได้ ส่วนใหญ่คล้ายคลึงกับเลตเตอร์ออฟเครดิตที่เพิกถอนไม่ได้ มีส่วนแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย ดังตัวอย่างคือ

๑. คำบอกแจ้งว่าเป็นเลตเตอร์ออฟเครดิตชนิดชนิดเพิกถอนได้

๒. ข้อความแจ้งว่า เอกสารที่ผู้ขายต้องส่งมาให้ตามที่ระบุไว้ ต้องส่งตรงมาให้ธนาคาร โดยธนาคารผู้เรียกเก็บเงิน (Collecting Bank) จะต้องส่งมาทางไปรษณีย์อากาศ ๒ เทียบตามวิธีการเรียกเก็บเงิน (Collection basis)

คำว่า "ธนาคารผู้เรียกเก็บเงิน" นี้ หมายถึงธนาคารซึ่งรับตัวแลกเงินมาเพื่อเรียกเก็บเอาจากผู้ขอเปิดเครดิตอีกต่อหนึ่ง ข้อความดังกล่าว เป็นการกำหนดให้มีการจ่ายเงินโดยใช้วิธีการเรียกเก็บเงิน (Collection basis) คือ ให้ธนาคารตัวแทนในต่างประเทศรับตัวแลกเงินจากผู้ขายส่งมาให้ธนาคารผู้เปิดเครดิตทำการเรียกเก็บเงินตามตัวจากผู้ซื้อซึ่งเป็นผู้ขอเปิดเครดิตนี้ก่อน แล้วจึงส่งเงินที่เรียกเก็บได้ไปให้ธนาคารตัวแทนจ่ายให้แก่ผู้ขายอีกต่อ วิธีการนี้แตกต่างจากเลตเตอร์ออฟเครดิตที่เพิกถอนไม่ได้ ซึ่งมักให้ธนาคารตัวแทนในต่างประเทศจ่ายเงินตามตัวแก่ผู้ขายไปก่อนแล้วจึงหักบัญชีหรือเรียกเก็บเงินจากธนาคารผู้เปิดเครดิตภายหลัง ที่ต้องทำเช่นนี้เนื่องจากเลตเตอร์ออฟเครดิตที่เพิกถอนได้อาจยกเลิกไปเมื่อใดก็ได้ ถ้าธนาคารตัวแทนจ่ายเงินตามตัวไปก่อนแล้วมีการยกเลิกขึ้นก็จะเป็นความยุ่งยากได้

โดยทั่วไป ธนาคารผู้เรียกเก็บเงิน ก็เป็นธนาคารเดียวกับธนาคารผู้แจ้งการเปิดเครดิตให้ผู้ขายทราบนั่นเอง

๓. ข้อความแจ้งว่า ตัวแลกเงินทุกฉบับที่ส่งจ่ายตามเครดิตฉบับนี้ต้องให้ธนาคารผู้เรียกเก็บเงินสลักหลังจำนวนเงินตามตัวแลกเงินนั้นไว้บนด้านหลังของเครดิตนี้ด้วย

๔. ข้อความแจ้งว่า ธนาคารผู้เปิดเครดิต ไม่ได้รับมอบอำนาจจากลูกค้าผู้ขอเปิดเครดิตให้รับรองหรือค้ำประกัน การรับรองหรือการจ่ายเงินตามตัวแลกเงินที่ออกตามเครดิตฉบับนี้ ดังนั้นเลตเตอร์ออฟเครดิตนี้จึงเป็นเพียงการแจ้งเพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมเอกสารเท่านั้น และอาจเพิกถอนหรือแก้ไขเมื่อใดก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องบอกกล่าวให้ทราบและผู้ขายก็ยังคงมีภาระผูกพันในฐานะผู้ออกตัวแลกเงินอยู่

THAI FARMERS BANK

HEAD OFFICE

142 SILOM ROAD, BANGKOK 5, THAILAND P.O. BOX. 1366, TEL 37050, 37080,
37911. CABLE ADDRESS "FARMLHS BANGKOK" TELEX: "TH 2542, 2257, 2260"
REF: LETTER OF CREDIT DIVISION

DATE

CREDIT NUMBER

ADVISING BANK

1) REVOCABLE LETTER OF CREDIT

Except so far as otherwise expressly stated, this credit is subject to the "Uniform Customs and Practice for Documentary Credits" (1974 Revision) the International Chamber of Commerce (Publication No. 290)

BENEFICIARY

APPLICANT

AMOUNT

At the request of..... we hereby establish our revocable letter of credit in your favour authorizing you to draw draft(s) in duplicate on the above accounts at..... against acceptance accompanied by the following documents:-

SPECIMEN
COPYShipment from to
Shipment must be made not later than
Partial shipments are allowed/prohibited. Transshipment is allowed/prohibited.
This credit is to remain valid in until**THAI FARMERS BANK**

Authorized Signature

Authorized Signature

- 2) The documents as specified above must be forwarded direct to us by collecting bank in two successive arrivals on a collection basis.
- 3) All drafts drawn under this credit must be endorsed on the reverse hereof by collecting bank.
- 4) We have no authority from our clients to confirm this credit or to guarantee the acceptance or payment of drafts drawn there against. This credit is therefore subject to amendment or revocation at any time without notice, the above particulars being for your guidance only and you are not relieved of the usual liability attaching to the drawer of a bill of exchange.

Clients:

Letter of Credit No.

Date Utilized	Amount of Credit	Off Rate	Baht	
				Correspondent's Bank's No. Expiry date

Amount utilized.

due date.

Name of Steamer:

Amount of the draft
 Corr. Conf. comm. of
 Amend. comm. of
 Ext. comm. to

Int. from to
 =: days @ % p.a.

ศูนย์วิทยุโทรพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Total: _____ @ Baht. Baht.

Cost of Cable/or/ Airmail postage "

Bills stamp "

Other charges: (If any) "

_____ Baht.

Less marginal deposit % "

_____ Balance Baht.

การระบุข้อความดังกล่าวนี้เป็นการแจ้งให้ผู้รับประโยชน์ทราบว่าธนาคารผู้เปิดเครดิต มีภาระผูกพันเพียงการแจ้งให้เตรียมเอกสารเท่านั้น แต่ไม่ผูกพันที่จะต้องจ่ายเงินตามเครดิตนี้เสมอไป

เครดิตออฟเครดิตนี้ ต้องจัดพิมพ์อย่างถูกต้องและไม่มีรอยลบ ชัดชัดโดยเด็ดขาด เมื่อเสนอเรื่องและเอกสารที่เกี่ยวข้องไปให้ผู้มีอำนาจตรวจและลงนามแล้ว ก็จัดส่งเครดิตออฟเครดิต ดังนี้

ต้นฉบับและสำเนาฉบับที่ ๑ จัดส่งไปยังธนาคารตัวแทนในต่างประเทศ

สำเนาฉบับที่ ๒ ส่งให้ลูกค้าที่ขอเปิดเครดิตออฟเครดิต

สำเนาฉบับที่ ๓ ส่งไปให้ธนาคารแห่งประเทศไทย

สำเนาฉบับที่ ๔ และ ๕ เก็บไว้เป็นหลักฐานของธนาคาร

รายการและเอกสารซึ่งส่งมา เรียกเก็บเงินตามเครดิตออฟเครดิตทางการค้า

เอกสารที่ผู้ขายส่งมา เรียกเก็บเงินตามเครดิตออฟเครดิตเมื่อส่งสินค้าเข้านั้น ที่สำคัญ ๆ ได้แก่

๑. ตัวแลกเงิน (Draft)
๒. ใบกำกับสินค้า (Invoice)
๓. ใบตราส่งสินค้า (Bill of Lading)
๔. กรมธรรม์ประกันภัย (Insurance Policy)
๕. รายการบรรจุสินค้า (Packing List) และรายการแสดงน้ำหนักสินค้า (Weight List)
๖. ใบแสดงแหล่งกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin)
๗. ใบกำกับราคาสินค้าออกโดยสถานกงสุล (Consular Invoice)
๘. ใบตรวจคุณภาพสินค้า (Certificate of Inspection)
๙. ใบแสดงการวิเคราะห์ (Certificate of Analysis)
๑๐. ใบปลอดโรค (Health Certificate)

๑. ตั๋วแลกเงิน

ตั๋วแลกเงินหรือครีฟท์ (Draft) นี้หมายถึง ตราสารซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่า ผู้สั่งจ่าย สั่งให้บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้จ่าย จ่ายเงินจำนวนหนึ่งให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งซึ่ง เรียกว่า ผู้รับเงิน สำหรับกรณีนี้ ผู้สั่งจ่ายคือผู้ขายสินค้า และผู้จ่ายก็คือผู้สั่งสินค้า เข้าหรือผู้เปิด เครดิต

ตั๋วแลกเงิน ต้องประกอบด้วยรายการที่สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

- ๑.๑ คำบอกชื่อว่าเป็นตั๋วแลกเงิน
- ๑.๒ คำสั่งอันปราศจากเงื่อนไขให้จ่ายเงินเป็นจำนวนแน่นอน
- ๑.๓ ชื่อผู้ออกตั๋วแลกเงิน หรือผู้สั่งจ่าย
- ๑.๔ ชื่อผู้จ่ายเงินตามตัวนั้น
- ๑.๕ ชื่อผู้รับเงิน
- ๑.๖ วันถึงกำหนดใช้เงินและสถานที่ใช้เงิน
- ๑.๗ วันและสถานที่ออกตั๋ว
- ๑.๘ ลายมือชื่อผู้สั่งจ่าย

ตั๋วแลกเงินที่ออกตามเลตเตอร์ออฟเครดิตนี้ มีกำหนดการชำระเงินอยู่ ๒ ประเภท คือ

ก. ตั๋วแลกเงินจ่ายเมื่อเห็น (Sight Draft) ผู้จ่ายเงิน คือผู้ขอเปิดเครดิต ต้องจ่ายเงินทันทีเมื่อเห็นตั๋วแลกเงินนี้ ซึ่งในเลตเตอร์ออฟเครดิตจะระบุว่าเป็น "Draft at sight"

ข. ตั๋วแลกเงินที่มีกำหนดเวลา (Time Draft or Usance Draft) เป็นตั๋วแลกเงินซึ่งจ่ายตามระยะเวลา อาจเป็น ๓๐, ๖๐, ๙๐ ๑๒๐ วัน หลังจากผู้จ่ายได้เห็นตั๋วแล้ว หรือหลังจากวันที่ในตั๋ว หรือหลังจากวันที่สินค้าลงเรือแล้วก็ได้ ตามแต่จะตกลงไว้ ผู้ขายเมื่อยื่นเอกสารครบตามที่ระบุไว้ในเลตเตอร์ออฟเครดิตกับธนาคารแล้ว ธนาคารก็จะรับรองตัวนี้เป็นการแสดงว่าธนาคารมีพันธะต้องชำระเงินแทนผู้ซื้อ เมื่อถึงกำหนด ผู้ขายสามารถนำตัวไปขายลดให้แก่ธนาคารนั้นหรือธนาคารอื่นได้ หรืออาจเก็บไว้จนกว่าจะครบกำหนด ในเลตเตอร์ออฟเครดิตมักเรียกเครดิตนี้ว่า "Deferred Payment Credit"

ตัวประเภทนี้ผู้ส่งสินค้าเข้าจะต้องยื่นขอทำพาสต์รีซีพ ทุกรายไปเพื่อขอรับเอาเอกสารไปออกสินค้าก่อนที่จะถึงกำหนดเวลาชำระเงินตามตัว

๒. ใบกำกับสินค้า

ใบกำกับสินค้า เป็นบัญชีแสดงรายการและราคาสินค้า ตลอดจนรายละเอียดต่าง ๆ ซึ่งส่วนมากได้แก่

- ๒.๑ ชื่อและที่อยู่ของผู้ขายและผู้ซื้อ
- ๒.๒ คำบรรยายรายละเอียดชนิดของสินค้า
- ๒.๓ จำนวนสินค้า
- ๒.๔ ราคาสินค้าต่อหน่วย และยอดเงินรวมทั้งหมด
- ๒.๕ รายละเอียดเกี่ยวกับการบรรจุหีบห่อ
- ๒.๖ รายละเอียดอื่น ๆ เกี่ยวกับสินค้า เช่น ชื่อเรือ และค่าระวางสินค้า เป็นต้น สำหรับราคาสินค้าที่ใช้ตกลงซื้อขายกันระหว่างประเทศ ที่นิยมใช้กันมาก มีดังนี้ คือ
 - ก. ราคา F.O.B. (Free on Board) เป็นราคาสินค้าที่รวมค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

ไว้ จนกว่าสินค้าจะได้ขึ้นระวางเรือเรียบร้อยแล้ว

ผู้ขายมีภาระ คือ ต้องจ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จนกว่าสินค้านั้นจะขึ้นระวางเรือเป็นที่เรียบร้อย ตลอดจนรับผิดชอบความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในช่วงนั้น

ผู้ซื้อมีภาระ คือ ต้องเสียค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแล้วจากที่สินค้าได้ขึ้นบนระวางเรือแล้ว โดยเป็นผู้จ่ายค่าระวางเรือ ภาษีขาออกและค่าประกันภัยด้วย

ข. ราคา C&F (Cost and Freight) เป็นราคาสินค้าที่รวมทั้งค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และค่าระวางเรือจนถึงเมืองท่าปลายทาง

ผู้ขายมีภาระคือ ต้องจ่ายค่าระวางขนส่งไปจนถึงเมืองท่าปลายทาง รวมทั้งค่าภาษีขาออก และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการส่งสินค้าออก

ผู้ซื้อมีภาระ คือ ต้องออกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นหลังจากที่สินค้ามาถึงเมืองท่าปลายทางแล้ว และต้องเป็นผู้ทำการประกันภัยเอง

ค. ราคา C.I.F. (Cost Insurance & Freight) เป็นราคาที่ผู้ขายได้รวมค่าสินค้า ค่าประกันภัย และค่าขนส่งต่าง ๆ จนถึงเมืองท่าเรือปลายทาง ไว้ในราคาสินค้า

ผู้ขายมีภาระ คือ ต้องเสียค่าใช้จ่ายทั้งหมด ตั้งแต่ค่าประกันภัย ค่าขนส่ง ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ จนกว่าจะถึงเมืองท่าปลายทาง

ผู้ซื้อมีภาระ คือ จะเสียค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เมื่อสินค้ามาถึงเมืองท่าปลายทางแล้วเท่านั้น

ง. ราคา C.I.F. & C. or I. (Cost, Insurance, Freight and Commission of Interest) เป็นราคาที่รวมค่าประกันภัย ค่าระวางขนส่ง ค่าธรรมเนียมในการจัดซื้อ หรือดอกเบี้ยด้วย ส่วนภาระของผู้ซื้อและผู้ขาย มีลักษณะเช่นเดียวกับราคา C.I.F.

๓. ใบตราส่งสินค้า

ใบตราส่งสินค้า เป็นเอกสารที่บริษัท เรือออกให้แก่ผู้จัดส่งไว้ เป็นหลักฐานว่ารับดำเนินการจัดส่งสินค้าไปยังเมืองท่าปลายทางตามที่ตกลงไว้ รายละเอียดของใบตราส่งทั่วไป มีดังนี้

- ๓.๑ ชื่อเรือ
- ๓.๒ จำนวนหีบห่อ เครื่องหมายการค้า ขนาดและน้ำหนัก
- ๓.๓ ชื่อบริษัทที่ส่งสินค้า
- ๓.๔ ชื่อบริษัทที่รับสินค้า
- ๓.๕ ชื่อท่าเรือที่ส่งสินค้า และท่าเรือปลายทาง
- ๓.๖ หมายเลขของใบตราส่ง
- ๓.๗ จำนวนใบตราส่งที่ออกเป็นชุด
- ๓.๘ วันที่และสถานที่ ๆ ออกใบตราส่ง
- ๓.๙ ค่าระวางสินค้า
- ๓.๑๐ ลายมือชื่อตัวแทนผู้รับอนุญาตของบริษัท เรือ

ใบตราส่งนี้ นอกจากจะแบ่งเป็น ใบตราส่งชนิดบริบูรณ์ไม่มีข้อบกพร่อง (Clean Bill of Lading) และใบตราส่งที่มีข้อบกพร่องระบุไว้ (Foul or Claused Bill of Lading) แล้ว ยังแบ่งออกได้อีกหลายประเภทซึ่งที่สำคัญ ๆ นั้น มี

ก. ใบตราส่งชนิดตลอดทาง (Through Bill of Lading) เป็นใบตราส่งสำหรับสินค้าที่ไม่สามารถจะส่งโดยตรงได้ ต้องเปลี่ยนพาหนะระหว่างทางเนื่องจากไม่มีสายการเดินเรือโดยตรง

ระหว่างเมืองท่าของผู้ซื้อและผู้ขาย จึงต้องมีการขนถ่ายขึ้นบกแล้วลงเรือต่อไปอีก ใบตราส่งสินค้านี้แสดง การขนส่งคลุมตลอดทั้งทางบกและทางทะเล

ข. ใบตราส่งทางทะเล (Ocean Bill of Lading) เป็นใบตราส่งที่แสดงว่าจะมีการขนส่ง ทางทะเลเท่านั้น

ค. ใบตราส่งที่โอนเปลี่ยนมือได้ (Order Bill of Lading) ใบตราส่งชนิดนี้บริษัทเรือ จะยินยอมจ่ายสินค้าให้แก่ผู้ถือ โดยไม่มีระบุว่าจะต้องจ่ายให้แก่ผู้ใดโดยเฉพาะ เท่านั้น ดังนั้นจึงสามารถโอน เปลี่ยนมือได้โดยการสลักหลัง

ง. ใบตราส่งที่โอนเปลี่ยนมือไม่ได้ (Straight Bill of Lading) เป็นใบตราส่งที่ เจาะจงชื่อผู้รับสินค้าลงไป ผู้ที่ถูกระบุชื่อไว้เท่านั้นจึงจะรับสินค้าได้

จ. ใบตราส่งสินค้าขบวนรวมกลุ่มกัน (Groupage Bill of Lading) เป็นใบตราส่งของ การส่งสินค้าจากผู้ส่งสินค้ารายย่อย ๆ หลายรายนำสินค้ามารวมกันส่งเป็นกลุ่มเดียว เพื่อประหยัดค่าระวางเรือ

ฉ. ใบตราส่งชนิดเช่าเรือทั้งลำ (Charter Party Bill of Lading) เป็นใบตราส่ง ที่ผู้ส่งสินค้าเช่าเรือทั้งลำเพื่อทำการขนส่งสินค้าไปให้ผู้ซื้อ ซึ่งอาจใช้วิธีรวมกลุ่มกันกับผู้ส่งสินค้ารายอื่น ก็ได้ ใช้กันมากในกรณีของการขนส่งน้ำมัน

ช. ใบตราส่งที่เกินกำหนด (Stale Bill of Lading) คือ ใบตราส่งที่ยังไม่ได้ยื่นต่อ ธนาคารผู้จ่ายเงินในระยะเวลาอันสมควรนับแต่วันที่สินค้าได้ถูกส่งลงเรือ หรือมาไม่ถึงมือผู้ซื้อสินค้าทัน เวลาก่อนที่สินค้าจะมาถึงเมืองท่าปลายทาง ซึ่งอาจทำให้ผู้ซื้อสินค้าได้รับความเสียหายได้

ในกรณีทั่วไป ธนาคารจะปฏิเสธการจ่ายเงินเมื่อใบตราส่งที่ผู้ขายนำมายื่น เป็นใบตราส่งที่ เกินกำหนด เว้นแต่มีความจำเป็น เช่น ระยะเวลาขนส่งสินค้าสั้นมาก จนผู้ขายนำใบตราส่งมายื่นช้ากว่า การขนส่งสินค้าไปยังเมืองท่าปลายทาง

๔. กรรมธรรม์ประกันภัย

กรรมธรรม์ประกันภัย เป็นสัญญาที่ผู้รับประกันตกลงยินยอมประกันการเสียหายที่จะเกิดจาก ภัยต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ โดยผู้เอาประกันต้องจ่ายเบี้ยประกันให้ผู้รับประกันตามอัตราที่ตกลงกัน การ

ประกันสินค้านั้นส่วนใหญ่เป็นการประกันทางทะเล และภัยทางสงคราม โดยทั่วไปกรมธรรม์ประกันภัย จะต้องระบุข้อความสำคัญ ดังนี้คือ

๔.๑ ชื่อผู้เอาประกัน

๔.๒ รายการสินค้าที่เอาประกันและชนิดของภัยที่ประกัน

๔.๓ ชื่อของพาหนะที่ใช้ในการขนส่งหรือระยะเวลาที่ทำการขนส่ง หรือทั้งสองอย่างแล้วแต่กรณี

๔.๔ จำนวนเงินที่เอาประกัน

๔.๕ ชื่อผู้รับประกัน

การประกันภัยทางทะเลนี้ สามารถแบ่งแยกเงื่อนไขได้ดังนี้ คือ

ก. เงื่อนไข F.P.A (Free from Particular Average) ข้อกำหนดมีแบบพื้นฐานซึ่งต้องเสียค่าประกันถูกที่สุด บริษัทประกันภัยจะชดใช้ค่าเสียหายให้ต่อ เมื่อสินค้าที่เอาประกันได้เสียหายทั้งหมด ถ้าเสียหายเพียงบางส่วนก็จะชดใช้ให้ต่อเมื่อเรือเกยตื้น อัปปาง ไฟไหม้ หรือเกิดชนกันขึ้น

ข. เงื่อนไข W.A (With Average) บางครั้งเรียกว่า W.P.A. (With Particular Average) ข้อกำหนดนี้คล้ายกับเงื่อนไข F.P.A. ที่แตกต่างกัน คือ บริษัทประกันภัยจะชดใช้ค่าเสียหายบางส่วนให้โดยไม่ว่าถึงสาเหตุ แต่ความเสียหายบางส่วนนั้นจะต้องถึงจำนวนร้อยละที่กำหนดไว้

ค. เงื่อนไข All Risks เป็นการประกันภัยที่คุ้มครองทุกประเภท ยกเว้น ภัยสงคราม การนัดหยุดงาน การจลาจล การล่าช้าซึ่งทำให้คุณภาพสินค้าเสื่อมและสูญเสียตลอดจนความเสียหายอันเกิดขึ้นจากตัวสินค้าเอง เช่น สินค้าเสื่อมสภาพ

๕. รายการบรรจุสินค้าและรายการแสดงน้ำหนักสินค้า

รายการบรรจุสินค้า (Packing List) เป็นรายการแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าภายในหีบห่อหนึ่ง ๆ ส่วนรายการแสดงน้ำหนักสินค้า (Weight List) ก็เหมือนกับรายการบรรจุสินค้า แต่แสดงถึงน้ำหนักแต่ละชิ้นของสินค้าแทนว่า สินค้าชิ้นหนึ่ง ๆ หนักเท่าไร รวมทั้งขึ้น

๖. ใบแสดงแหล่งกำเนิดสินค้า

บางประเทศมีการเรียกเก็บภาษีศุลกากรจากสินค้าซึ่งมีสนธิสัญญาด้านภาษีต่อกัน ต่ำกว่าประเทศอื่น หรือมีการห้ามสินค้าจากบางประเทศเข้า จึงต้องมีใบแสดงแหล่งกำเนิดสินค้ามาประกอบการนำสินค้าเข้าด้วย ซึ่งมีรายการดังนี้

- ๖.๑ ชื่อและสถานที่อยู่ของผู้ขาย
- ๖.๒ ชื่อและสถานที่อยู่ของผู้รับสินค้า
- ๖.๓ เมืองท่าปลายทาง
- ๖.๔ ชื่อเรือลำที่บรรทุกสินค้านั้น และเมืองท่าต้นทาง
- ๖.๕ เครื่องหมายและจำนวนของหีบห่อ
- ๖.๖ นำน้หนักสินค้า
- ๖.๗ รายละเอียดเกี่ยวกับสินค้า
- ๖.๘ ลายเซ็นของเจ้าหน้าที่หอการค้าหรือเจ้าหน้าที่ศุลกากร
- ๖.๙ ข้อความยืนยันว่า สินค้าผลิตขึ้นในประเทศใดหรือรัศตุติบจากประเทศนั้นมีมูลค่า

ไม่ต่ำกว่า ๕๐%

๗. ใบกำกับราคาสินค้าออกโดยสถานกงสุล

ตราสารนี้เป็นหนังสือรับรองโดยสถานกงสุลของผู้ซื้อซึ่งตั้งอยู่ในประเทศของผู้ขาย เพื่อแสดงการรับรองราคาสินค้า

๘. ใบตรวจคุณภาพสินค้า

สินค้าบางประเทศที่ผู้ซื้อต้องการให้มีการตรวจคุณภาพ จะต้องมีการตรวจคุณภาพพระองค์การที่ตรวจสินค้ามาด้วย

๙. ใบแสดงการวิเคราะห์

ใบสำคัญนี้แสดงว่า สินค้านั้นผ่านการวิเคราะห์มาแล้วว่ามีส่วนผสมถูกต้องตามต้องการหรือไม่

๑๐. ใบปลอดโรค

หนังสือนี้แสดงว่าสินค้าที่ส่งมาปราศจากโรคที่จะติดต่อกันได้ ซึ่งโดยมากเป็นพวกพืช ผลไม้

เอกสารสำคัญ ซึ่งปกติจะต้องระบุให้ผู้ขายส่งมาให้เสมอ ได้แก่ หัวแลกเงิน ใบกำกับสินค้า ใบตราส่งสินค้า กรมธรรม์ประกันภัย และรายการบรรจุสินค้าหรือรายการแสดงน้ำหนักสินค้า ส่วนเอกสารอื่น ๆ อาจระบุให้ส่งมาหรือไม่ก็ได้แล้วแต่กรณี

เอกสารซึ่งผู้ขายจัดเตรียมขึ้นตามเลตเตอร์ออฟเครดิตนี้ มักทำเป็นสองชุด สามชุด หรือมากกว่านั้นแล้วแต่ความต้องการของผู้ซื้อสินค้า ธนาคารตัวแทนในต่างประเทศจะแยกส่งออกเป็น ๒ ครั้งทางไปรษณีย์อากาศ แต่แยกส่งตามกันมาคนละเที่ยวเมล เมื่อเกิดการสูญหายด้วยเหตุใดก็ตาม จะต้องมีอีกชุดหนึ่งซึ่งใช้การได้เหลืออยู่ ธนาคารจะเป็นผู้แยกเอกสารออกเป็น ๒ ชุด ตามความจำเป็นและความเหมาะสม เช่น ใบกำกับสินค้า ทำไว้ ๓ ฉบับ แยกส่งมาในชุดแรกซึ่งเรียกว่า "Origin" เสีย ๒ ฉบับ และอีกฉบับส่งมาในชุดหลัง ซึ่งเรียกว่า "Duplicate" เอกสารอื่นก็จะจัดแยกในทำนองเดียวกัน

ตั๋วเรียกเก็บเงินขาเข้า

การชำระเงินค่าซื้อขายสินค้านี้ระหว่างประเทศที่นิยมกันอีกวิธีหนึ่ง คือ การใช้ตั๋วเรียกเก็บเงิน (Bill for Collection) ผู้ส่งสินค้าเข้าที่ชำระเงินด้วยวิธีนี้สามารถยื่นทำ ทริสต์รีซีพ กับธนาคารได้เช่นเดียวกับการส่งสินค้าเข้าโดยเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต

ตั๋วเรียกเก็บเงินในกรณีนี้ เป็นตั๋วเรียกเก็บเงินขาเข้า (Inward Bill for Collection) ซึ่งหมายถึง "ตั๋วเรียกเก็บเงินที่ธนาคารได้รับจาก ผู้ส่งสินค้าออกในต่างประเทศส่งผ่านธนาคารผู้ส่งตัว (Remitting Bank) ที่อยู่ในประเทศของผู้ส่งสินค้าออก ไปให้ลูกค้าผู้ส่งสินราเข้าในประเทศ เพื่อให้ธนาคารช่วยเรียกเก็บเงินจากลูกค้าหรือให้ลูกค้ารับรองตัว แล้วแต่กรณี และธนาคารจะส่งเงินตามมูลค่าของตัวให้ผู้รับประโยชน์ตามคำสั่งของผู้ออกตั๋วเรียกเก็บเงินเท่านั้น โดยไม่มีข้อผูกพันแต่อย่างใด"^๖

^๖ เรื่องเดียวกัน หน้า ๑๗๑

ผู้ขายสินค้าจะยอมรับการชำระ เงินวิธีนี้ เมื่อได้สอบถามฐานะของผู้ซื้อจนเป็นที่พอใจแล้ว หรือ มิฉะนั้นก็มีความคุ้นเคยติดต่อกันมานานจนมีความไว้วางใจกันแล้ว การใช้ตัวเรียกเก็บเงินนี้ เริ่มจาก เมื่อติดต่อดีกันแล้ว ผู้ขายก็จะส่งสินค้าไปให้ผู้ส่งสินค้าเข้าพร้อมกับส่งเอกสารเกี่ยวกับสินค้ารวมทั้งตัวแลกเงิน (ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกัน เอกสารที่ผู้ขายส่งมา เรียกเก็บเงินตามเลตเตอร์ออฟเครดิต เพื่อการสั่งสินค้าเข้า ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว) มาให้ธนาคาร และขอให้ธนาคารจัดการเรียกเก็บเงินค่าสินค้าจากผู้ซื้อหรือให้ผู้ซื้อรับรองตัวแลกเงินเสียก่อน จึงจะให้เอกสารเหล่านั้นไปได้ เนื่องจากผู้ซื้อจะไปออกสินค้าโดยไม่มีเอกสารเหล่านั้นไม่ได้ จึงเป็นที่มั่นใจแก่ผู้ขายได้ว่า ผู้ซื้อจะต้องชำระเงินหรือ มิฉะนั้นก็ต้องรับรองตัวแลกเงิน แต่อย่างไรก็ตาม การชำระเงินวิธีนี้ผู้ขายมีความเสี่ยงมาก เพราะถ้าผู้ซื้อไม่ยอมชำระเงินหรือรับรองตัวแลกเงิน ผู้ขายซึ่งส่งสินค้าไปแล้วก็จะได้รับความเสียหายมาก วิธี การชำระเงินแบบนี้จึงไม่แพร่หลายมากเท่าการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต แต่ก็ยังคงมีใช้กันอยู่เสมอ

ตัวเรียกเก็บเงินนี้ มี ๒ ประเภทด้วยกัน คือ

- ก. ตัวเรียกเก็บเงินที่ให้ผู้รับรองตัวแลกเงินก่อนจึงจะให้เอกสารไปออกสินค้าได้ (Documents against Acceptance) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า ตัว D/A
- ข. ตัวเรียกเก็บเงินที่ให้ชำระเงินก่อน จึงจะให้เอกสารไปออกสินค้าได้ (Documents against Payments) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า D/P

การเรียกเก็บเงินตามตัว D/A ผู้ขายจะส่งเอกสารเกี่ยวกับสินค้าทั้งหมดไปให้ธนาคารเรียกเก็บเงิน โดยมีเงื่อนไขว่า ผู้ซื้อหรือผู้ส่งสินค้าเข้าจะต้องรับรองการจ่ายเงินในตัวแลกเงินก่อน จึงจะรับเอกสารไปออกสินค้าได้ เมื่อถึงกำหนดเวลาตามที่ระบุไว้ในตัวจึงจะนำเงินมาชำระให้ธนาคาร ซึ่งธนาคารจะส่งให้ผู้ขายสินค้าต่อไป

การรับรองตัวแลกเงินนี้ ธนาคารจะส่งให้ผู้ส่งสินค้าเข้ารับรองโดยทำการประทับตราไว้ข้างหน้าตัวว่า " Accepted" และระบุวันที่ที่รับรองกับวันที่ครบกำหนดจ่ายเงินด้วย ซึ่งอาจเป็น ๓๐, ๖๐, ๙๐ หรือ ๑๒๐ วัน แล้วแต่จะตกลงกัน, ธนาคารจะแนบเอกสารบางอย่าง เช่น ใบกำกับสินค้าไปด้วย เพื่อให้ผู้ซื้อได้มีโอกาสตรวจดูความถูกต้องก่อนว่า ราคาและจำนวนสินค้าตรงกับที่สั่งซื้อไปหรือไม่ ถ้าถูกต้องผู้ซื้อก็จะทำการรับรองโดยลงลายมือชื่อและประทับตราลงบนตัวนั้น

วันครบกำหนดของตัวนั้นจะ เริ่มนับจากวันที่มีการรับรองตัว แต่ในกรณีที่ผู้ส่งสินค้า เข้าไม่อยู่ หรือการติดต่อต้อง เสีย เวลาเนื่องจากกระยะทางไกล ธนาคารอาจถือเอาวันที่ได้ส่งตั๋วแลกเงินนั้นไปให้ เป็นวันรับรองหรือพิจารณาวันใดวันหนึ่งที่เหมาะสมแทน เมื่อผู้ส่งสินค้า เข้ารับรองตัวแล้ว ธนาคารก็จะ ให้เอกสารต่าง ๆ รวมทั้งใบตราส่งสินค้าเพื่อนำไปใช้ออกของจากท่าเรือ

การเรียกเก็บเงินตามตัว D/P วิธีนี้ธนาคารผู้เรียกเก็บเงินจะให้ผู้ซื้อชำระ เงินตามตั๋วแลกเงิน เสียก่อน ซึ่งอาจเป็นตัวชนิดจ่ายเมื่อเห็น หรือตัวชนิดมีกำหนด เวลาก็ได้ แล้วจึงจะมอบ เอกสารเกี่ยวกับ สินค้าทั้งหมดให้ผู้ซื้อ

ตัว D/P จึงอาจแยกพิจารณาได้เป็น

๑) ตัวจ่ายเมื่อเห็น (Sight Draft) ผู้ส่งสินค้าเข้าต้องจ่ายเงินให้แก่ธนาคารทันทีที่เห็น ตัวประเภทนี้ แล้วจึงจะนำเอกสารไปออกของได้ ตัวประเภทนี้ในวงการธนาคารนิยมเรียกว่า "ตัว D/P sight"

๒) ตัวมีกำหนดเวลา (Time or Usance Draft) ผู้ส่งสินค้าเข้าต้องจ่ายเงินให้แก่ ธนาคารตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ แล้วจึงจะรับเอกสารไปออกสินค้าได้ ในวงการธนาคารนิยมเรียกว่า "ตัว D/P term" สำหรับตัวประเภทนี้ผู้ขายอาจกำหนด ระยะเวลาเป็น ๓๐, ๖๐, ๙๐ หรือ ๑๒๐ วัน หลังจากผู้จ่ายได้เห็นตัว หรือหลังจากวันที่ในตัว หรือหลังจากวันที่ส่งสินค้าลงเรือซึ่งปรากฏ ในใบตราส่งสินค้า แล้วแต่จะตกลงกัน และเนื่องจากมีเงื่อนไขให้เอาเอกสารไปออกของได้ต่อเมื่อ ชำระ เงินแล้วเท่านั้น ผู้ส่งสินค้าเข้าทุกรายจึงต้องทำพิธีสิทธิ์กับธนาคารเพื่อขอเอกสารไปออกของ ก่อน แล้วจึงชำระ เงินให้เมื่อถึงกำหนดเวลาตามตัวนั้น ทั้งนี้เพราะผู้ส่งสินค้าเข้าทุกรายย่อมต้องการ เอาสินค้าออกไปขาย เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่หากจะรอให้ครบกำหนด เวลาตามตัว เสียก่อนค่อยชำระ เงินและขอ เอกสารไปออกสินค้าแล้ว ก็จะไม่ทันกับความต้องการของตลาด และต้องเสียค่าฝากสินค้าไว้ ที่คลังเก็บสินค้าที่ท่าเรืออีกมาก ซึ่งจะทำให้ต้นทุนสินค้าสูงขึ้น

ทั้งตัว D/A และ D/P นี้ เมื่อธนาคารในไทยจัดการเรียกเก็บเงินจากผู้ส่งสินค้า เข้าได้แล้ว ก็จะแจ้งผลการเรียกเก็บไปให้ธนาคารตัวแทนผู้ส่งตัวมาทราบ พร้อมทั้งจัดการโอนเงินหรือออกใบมอบ อำนาจให้ธนาคารตัวแทนในต่างประเทศ มีสิทธิหักบัญชีเงินฝากของธนาคารที่มีอยู่กับธนาคารตัวแทนผู้ ส่งตัวนั้นได้

ในกรณีที่ผู้ส่งสินค้าเข้าไม่จ่ายเงินหรือไม่ยอมรับรองตัว ธนาคารจะแจ้งหรือส่งเอกสารทั้งหมดกลับคืนไปยังธนาคารในประเทศของผู้ขาย ซึ่งผู้ขายจะต้องใช้เงินคืนให้แก่ธนาคารในประเทศของตนตามจำนวนในตัวแลกเงินที่ธนาคารได้รับซื้อลดไว้ ตลอดจนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการติดต่อนี้ด้วย

เอกสารประกอบตัวเรียกเก็บเงินขาเข้า

ตัวเรียกเก็บเงินนี้ แม้ผู้ขายและผู้ซื้อจะติดต่อและรับผิดชอบกันเอง แต่การชำระเงินก็ต้องกระทำผ่านธนาคาร และเนื่องจากการชำระเงินระหว่างประเทศ จึงต้องอยู่ในความควบคุมของธนาคารแห่งประเทศไทยตามพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ พุทธศักราช ๒๔๘๕ เช่นเดียวกับการชำระเงินโดยใช้เลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการส่งสินค้าเข้าด้วย ดังนั้น เมื่อผู้ซื้อติดต่อกับธนาคารเพื่อชำระเงินและขอเอกสารไปออกสินค้า ผู้ซื้อก็ต้องยื่นแบบ ลป. ๒๑-๒๓ ต่อธนาคาร ลป. ๒๑ นี้ แสดงการควบคุมเงินตราด้วยการส่งสินค้าเข้า ซึ่งก็เหมือนกับการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการส่งสินค้าเข้า มีแตกต่างกัน ตรงที่การใช้ตัวเรียกเก็บเงินขาเข้า ต้องใช้ ล.ป. ๒๓ แทน ล.ป. ๒๒ เพราะแบบ ล.ป. อันหลังนี้เป็นการแสดงถึงวิธีการส่งสินค้าซึ่งแตกต่างกันออกไป

แบบ ล.ป.๒๑-๒๓ นี้ มีชุดละ ๖ ฉบับ โดย ล.ป. ๒๓ อยู่ทางด้านหน้าและ ล.ป. ๒๑ อยู่ทางด้านหลังของแบบฟอร์มในแต่ละแผ่น มีรายละเอียดดังปรากฏในตัวอย่างและใช้ต่างกันดังนี้ คือ

ต้นฉบับ ส่งให้ผู้ส่งสินค้าเข้าใช้เป็นหลักฐานออกสินค้าที่กรมศุลกากร จะมอบให้พร้อมกับเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับสินค้าซึ่งผู้ขายส่งมา

สำเนาสี่เหลี่ยมและสีฟ้า ส่งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อแสดงว่าได้มีการอนุมัติให้ลูกค้าชำระเงินด้วยตัวเรียกเก็บเงินขาเข้า การอนุมัตินี้ธนาคารจะพิจารณาแทนเจ้าหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย เช่นเดียวกับการของเลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการส่งสินค้าเข้า

สำเนาสีเขียวและสีชมพู ส่งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อแสดงว่ามีการขายเงินตราต่างประเทศแล้ว คือ จะส่งไปเมื่อผู้ส่งสินค้าเขานำเงินมาชำระตามตัวและธนาคารต้องจัดส่งให้ผู้ขายต่อไป

สำเนาสีขาว ธนาคารเก็บไว้เป็นหลักฐานเอง

Price : 25 Satangs.

**BANK OF THAILAND
EXCHANGE CONTROL
FORM E.C. 23**

**APPLICATION
FOR FOREIGN EXCHANGE FOR IMPORTS**

Authorized Agent
No.

To the Competent Officer of the Exchange Control

Date

through:
(Name of Authorized Agent)

I/We, the undersigned,
(Name in block letters)

Full postal address Tel. No.

request to acquire foreign exchange as per particulars below :

Amount and currency required
(In figures and words)

To be paid to
(Name and address of beneficiary)

Form of remittance T/T M/T Others
(Type of instrument)

in payment of goods details of which appear on the reverse side of this Form unless stated otherwise :-
Terms of payment.

- Bill for Collection
 - 1. D/A D/P
 - 2. B/E drawn at days after sight after date
 - 3. Date of acceptance
 - 4. Due Date
- Advance payment Deferred payment
- Open Account Consignment goods
- Others

(Specify)

as per Form E.C. 21 No. through
(Name of Authorized Agent)

Additional Information :

I/We hereby declare that the purpose for which the foreign exchange is required in no way contravenes the provisions of the Exchange Control Law and undertake to present to the Exchange Control the pertinent evidence within 3 months from the date of purchase of foreign exchange.

In the case where the foreign exchange acquired by me/us for payment for imports specified above is in excess of the amount actually needed or in the case where I/we fail to present the pertinent evidence within the specified period, I/we shall (a) furnish an explanation to the Exchange Control through the Authorized Agent, and/or (b) re-sell the exchange involved.

Signature

CERTIFICATION OF AUTHORIZED AGENT

We hereby certify that having examined the statement and relevant documents, we are satisfied that the application is in accordance with the Exchange Control Laws and Regulations.

Date
(Signature and Stamp of Authorized Agent)

Amount Sold :

Rate Baht

Date of Sale :

(Signature and Stamp of Authorized Agent)

Registration No. :

Amount Authorized :

Date of Approval :

(Signature and Stamp of the Competent Officer or Authorized Agent)

VALIDITY : 30 days from date of approval, except in case of usance bills
15 days from due date of bills.

BANK OF THAILAND
EXCHANGE CONTROL
FORM E.C. 21

CERTIFICATE OF PAYMENT

Authorized Agent

No.

Description of Goods	Country of Origin	Number and Description of Packages	Quantity	Net Weight or Net Volume	Value in Foreign Currency	
					Per Unit	Total CIF. or FOB.

Name of Consignor Address

Port of Loading Country

Customs Station Date of Importation

Import Licence No. Expired on

FOR THE USE OF THE CUSTOMS OFFICER

Import Entry No.	Inspection Remarks

Signature and Stamp of the Custom Officer

Date

THIS CERTIFICATE IS GOOD FOR ONE CUSTOMS CLEARANCE ONLY.

การทำทรัสต์รีชิต

การทำทรัสต์รีชิต เป็นการให้ความช่วยเหลือทางการเงินของธนาคารแก่ลูกค้าผู้ส่งสินค้าเข้า โดยธนาคารจะโอนสิทธิในการออกสินค้าที่ตนมีอยู่ให้แก่ลูกค้าโดยการสลักหลังใบตราส่งสินค้า และมอบเอกสารต่าง ๆ ที่ผู้ขายส่งมาให้แก่ลูกค้าไป ลูกค้าผู้ส่งสินค้าเข้าจึงสามารถนำสินค้าออกจากท่าเรือไปขายก่อนที่จะทำการชำระ เงินให้แก่ธนาคารได้ กรณีที่ลูกค้าผู้ส่งสินค้าเข้าจะยื่นขอทำทรัสต์รีชิตกับธนาคาร นั้นมีหลายกรณีด้วยกัน คือ

๑. เมื่อเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการส่งสินค้า เข้าโดยใช้ตั๋วแลกเงินสั่งจ่ายเมื่อเห็น (Sight Draft) ธนาคารผู้เปิดเครดิตเมื่อได้รับตั๋วแลกเงินพร้อมเอกสารอื่น ๆ แล้ว จะติดต่อผู้ส่งสินค้าเข้าซึ่งเป็นผู้เปิดเครดิตให้มาชำระ เงินและรับเอกสารไปออกสินค้า โดยผู้ส่งสินค้าเข้าต้องชำระ เงินทันทีที่เห็นตั๋ว ถ้าลูกค้าผู้ส่งสินค้าเข้าสามารถชำระ เงินได้เลยก็ไม่มีปัญหา แต่ถ้าเขายังไม่มีเงินเพียงพอจะชำระหรือต้องการชำระช้ากว่านี้ ก็ต้องขอทำทรัสต์รีชิตกับธนาคารเพื่อขอเอกสารไปออกของก่อน แล้วมาชำระคืนในภายหลัง ซึ่งธนาคารจะคิดดอกเบี้ยตามระยะเวลาที่อนุมัติให้ทำทรัสต์รีชิตไป

๒. เมื่อเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการส่งสินค้า เข้าโดยใช้ตั๋วแลกเงินที่มีกำหนดเวลา (Time or Usance Draft) ตัวประเภทนี้ลูกค้าผู้ส่งสินค้าเข้ายังไม่ต้องชำระ เงินค่าสินค้าทันทีที่จะชำระ เงินก็ต่อเมื่อถึงกำหนดเวลาตามที่ระบุไว้ในตั๋วเท่านั้น แต่ธนาคารจะยินยอมให้ลูกค้าเอาเอกสารไปออกสินค้าเลยทั้ง ๆ ที่ยังไม่ชำระเงินไม่ได้ ทั้งนี้ เพราะธนาคารผู้เปิดเครดิตมีภาระผูกพันจะต้องชำระ เงินแก่ธนาคารผู้รับซื้อตั๋วตามกำหนดเวลาอย่างแน่นอน ไม่ว่าผู้ส่งสินค้าเข้าจะสามารถชำระค่าสินค้าได้หรือไม่ก็ตาม ถ้าผู้ส่งสินค้าเข้าต้องการเอาเอกสารไปออกสินค้าก่อนถึงกำหนดเวลาตามตั๋วแล้ว ก็ต้องทำสัญญาทรัสต์รีชิตไว้กับธนาคาร เพื่อเป็นหลักฐานผูกมัดไว้นอกเหนือจากการรับรองตัวของลูกค้า ดังนั้น เมื่อลูกค้าเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตโดยมีเงื่อนไขว่าต้องจ่ายเงินตามตั๋วที่มีกำหนด เวลาแล้ว ลูกค้ารายนั้นก็จะต้องยื่น ทำทรัสต์รีชิตด้วย เสมอทุกรายไป มิฉะนั้นการกำหนดเวลาให้ชำระ เงินตามตัวก็จะได้ไม่เป็นการช่วยเหลือลูกค้าผู้ส่งสินค้าเข้าแต่อย่างใด

การทำทรัสต์รีชิตประเภทนี้ โดยปกติธนาคารจะไม่ได้รับดอกเบี้ยเลย เนื่องจากธนาคารเอง ก็ยังไม่ต้องชำระ เงินแก่ธนาคารในต่างประเทศผู้รับซื้อตั๋วทันที แต่จะชำระ เมื่อครบกำหนดแล้วเท่านั้น ซึ่ง

ก็เป็นเวลาที่ทรัสต์รีซีทครบกำหนดและลูกค้ายู่งสินค้าเข้ามาชำระ เงินให้ธนาคารด้วยเหมือนกัน ธนาคารจะคิดดอกเบี้ยได้ก็ต่อเมื่อลูกค้ายู่งสินค้าเข้ามาชำระเงินช้ากว่ากำหนดเวลาที่ระบุไว้ในตัวซึ่งออกตาม เลตเตอร์ออฟเครดิตรึ้น ระยะเวลาที่จะคิดดอกเบี้ย คือ ตั้งแต่วันครบกำหนดตามตัวจนถึงวันที่ลูกค้ายู่งสินค้าเข้ามาชำระเงินให้ธนาคาร แต่ตราใบที่ลูกค้ายู่งสินค้าเข้าชำระเงินภายในกำหนดเวลาของตัว ก็จะไม่ต้องเสียดอกเบี้ยสำหรับทรัสต์รีซีทนั้นเลย

๓. เมื่อตัวเรียกเก็บเงินเข้าซึ่งเป็นตัว D/A ถึงกำหนดชำระแล้ว ตัวประเภทนี้ลูกค้ายู่งสินค้าเข้าจะขอเอกสารไปออกสินค้าได้เมื่อรับรองตัวแลกเงินแล้ว ดังนั้นในกรณีปกติ จึงไม่จำเป็นต้องทำทรัสต์รีซีทเลย เพราะผู้ขายได้ขยายเวลาการชำระเงินให้แล้ว ผู้ย่งสินค้าเข้าสามารถนำเอาสินค้าไปขายก่อนแล้วชำระเงินภายหลังตามกำหนดเวลาในตัวได้ แต่บางครั้งก็มียู่งสินค้าที่ยังไม่สามารถขายสินค้าหรือหาเงินมาชำระได้ตามกำหนด จึงต้องยื่นขอทำทรัสต์รีซีทกับธนาคาร เพื่อให้ธนาคารจ่ายเงินตามตัวไปก่อนแล้วผู้ย่งสินค้าเข้าค่อยนำเงินมาชำระให้ธนาคารภายหลัง

การทำทรัสต์รีซีทกับตัว D/A ซึ่งถึงกำหนดชำระแล้วนี้ ธนาคารไม่ค่อยต้องการให้ลูกค้ายู่งสินค้าทำนัก เพราะตัวประเภทนี้ผู้ขายได้ให้เทอมการชำระเงิน (Credit term) แก่ผู้ย่งสินค้าเข้าไว้แล้ว ผู้ย่งสินค้าเข้าจึงควรจะสามารถชำระเงินได้ตามกำหนด ธนาคารจะพิจารณาอนุมัติให้ทำทรัสต์รีซีทได้ในรายที่จำเป็นจริง ๆ และเห็นว่าสมควรช่วยเหลือเท่านั้น

๔. เมื่อตัวเรียกเก็บเงินเข้าเป็นตัว D/P sight ตัวประเภทนี้ลูกค้ายู่งสินค้าเข้าต้องชำระเงินทันทีที่เห็นตัว เช่นเดียวกับเลตเตอร์ออฟเครดิตรึ้นที่ระบุให้ ใช้ตัวแลกเงินสั่งจ่ายเมื่อเห็น สาเหตุของการยื่นขอทำทรัสต์รีซีทจึงเป็นไปในทำนองเดียวกัน คือ ลูกค้ายู่งสินค้าเข้ายังไม่สามารถชำระเงินได้ทันที แต่ต้องการเอกสารไปออกสินค้าก่อน

การทำทรัสต์รีซีทกับตัว D/P sight นี้ ธนาคารทั่วไปยินยอมให้ทำได้ แต่มักจะระมัดระวังเป็นพิเศษ โดยยอมให้ทำได้เฉพาะลูกค้ายู่งสินค้าบางรายที่เห็นว่าเชื่อถือได้เท่านั้น และธนาคารไม่ค่อยสนับสนุนให้ทำนัก การคิดดอกเบี้ยจะเริ่มต้นนับตั้งแต่วันที่ธนาคารส่งเงินให้ผู้ขายจนถึงวันที่ลูกค้ายู่งสินค้าเข้าชำระเงินให้ธนาคาร

LETTER OF INDEMNITY

To The Mitsui O.S.K. Lines, Ltd.

Stamp

Gentlemen,

In consideration of your granting delivery to _____ of the undermentioned goods without production of Bill(s) of Lading due to the non-arrival or loss thereof, we hereby represent and warrant, with the knowledge and intention that such delivery be made in reliance thereon, that we are entitled to delivery of the goods and no other person, firm or corporation is so entitled and that we have full power and authority to make and issue this Letter of Indemnity.

Further, to induce you to deliver the said goods and in consideration thereof, we hereby undertake and agree as follows:

- (1) To use our best efforts to locate and produce the said Bill(s) of Lading and thereupon promptly to deliver and surrender the same to you, properly endorsed; and
- (2) To pay you on demand all freight, salvage, general average and/or other charges or expenses whatsoever in respect of the said goods; and
- (3) To indemnify and hold you, the vessel, her owners, charterers, operators, master and agents harmless from all demands, claims, liabilities, actions and expenses, including legal expenses and attorneys fees, and consequences of whatever nature which may arise out of or be connected with such delivery; and
- (4) Promptly on your demand, to settle directly by us any claim or to enter our general appearance in any proceedings instituted against you or any party protected by this undertaking in respect of the said goods, whether by a holder of the said Bill(s) of Lading or otherwise and/or to provide you with sufficient funds to defend the same and to meet any proved claims.

Executed this _____ day of _____, 19 _____, at _____

(Name of Consignee)

By _____

(Signature)

(Signer's Name and His Title)

We join in the above guarantee:

(Name of Bankers)

By _____

(Signature)

(Signer's Name and His Title)

Ship: _____ Voy. _____ B/L No. ; _____

Shipper: _____

Port of Loading: _____ Port of Discharge _____

Place of Delivery: _____

Consignee: _____

Number of Packages	Description of Goods

๕. เมื่อตัวเรียกเก็บเงินเข้าเป็นตั๋ว D/P term ตัวประเภทนี้ผู้ส่งสินค้าเข้าต้องชำระเงินเมื่อถึงกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในตั๋ว ในทำนองเดียวกับตั๋วแลกเงินที่มีกำหนดเวลาของ เลตเตอร์ออฟเครดิตนั่นเอง ดังนั้น จึงต้องทำทราสต์รีซีพทุกครั้งที่มีการชำระ เงินค่าสินค้าด้วยตัวประเภทนี้เหมือนกัน มิฉะนั้นการที่ผู้ขายยืดระยะเวลาชำระ เงินให้ก็จะไม่มีประโยชน์แต่อย่างใด

๖. เมื่อสินค้ามาถึงจุดหมายปลายทางก่อนเอกสาร สาเหตุที่สินค้ามาถึงเร็วนี้อาจเนื่องมาจากเป็นการสั่งซื้อสินค้าจากประเทศใกล้เคียง เช่น สิงคโปร์หรือมาเลย์เซีย ซึ่งใช้เวลาเพียงสามสี่วันก็เดินทางมาถึงกรุงเทพฯ แล้ว หรือไม่ก็เป็นการส่งสินค้าทางเครื่องบินซึ่งใช้เวลาสั้น ๆ เท่านั้น ในขณะที่ทางผู้ขายต้องเสียเวลาในการจัดหาเอกสารตามที่ระบุในเลตเตอร์ออฟเครดิตรวมทั้งการนำไปยื่นขายตัวกับธนาคารในประเทศของตน ซึ่งธนาคารนั้นก็ยังคงใช้เวลาตรวจสอบและจัดส่งเอกสารนั้นมาให้ธนาคารผู้เปิดเครดิตอีก รวมเวลากว่าเอกสารจะมาถึงก็อาจช้ากว่าสินค้าได้ ในกรณีเช่นนี้ถ้าผู้ส่งสินค้าเข้าต้องการนำสินค้าออกไปขายโดยเร็วหรือเกรงว่าจะต้องรับภาระค่าโกดังสินค้ามากหรือสินค้านั้นอาจเสียหายเสื่อมคุณภาพได้แล้ว เขาก็จะไม่รอจนกว่าเอกสารจะมาถึง แต่จะไปติดต่อขอหนังสือค้ำประกันจากบริษัทเรือ (Letter of Shipping Guarantee) ซึ่งมีลักษณะดังในตัวอย่างหรือใบส่งปล่อยสินค้า (Delivery Order) จากบริษัทการบินที่รับขนส่งสินค้านั้นมายื่นต่อธนาคาร ขอให้ธนาคารเข้าค้ำประกันต่อบริษัทเรือหรือสลักหลังใบส่งปล่อยสินค้าของบริษัทการบินแล้วแต่กรณี เพื่อให้บริษัทเรือหรือบริษัทการบินยินยอมปล่อยสินค้าให้ เนื่องจากการกระทำดังกล่าวทำให้ธนาคารต้องเข้ารับผิดชอบในการปล่อยสินค้าครั้งนี้ด้วย ธนาคารจึงต้องให้ผู้ส่งสินค้าเข้าทำสัญญาทราสต์รีซีพไว้ กับธนาคาร เป็นการผูกมัดว่าผู้ส่งสินค้าเข้าต้องชำระ เงินค่าสินค้านั้นให้แก่ธนาคาร

ในกรณีนี้ ถ้าเอกสารมาถึงและลูกค้านำเงินมาชำระให้ตามกำหนด ธนาคารก็จะไม่คิดดอกเบี้ยแต่อย่างใด เพราะธนาคารจะคิดดอกเบี้ยต่อเมื่อได้จ่ายเงินล่วงหน้าแทนผู้ส่งสินค้าเข้าไป แต่กรณีเช่นนี้ธนาคารเพียงแต่เข้าค้ำประกันรับผิดชอบร่วมกับผู้ส่งสินค้า เข้าเท่านั้น

การยื่นขอทำทราสต์รีซีพ

เมื่อผู้ส่งสินค้าเข้าเกิดความจำเป็นต้องทำทราสต์รีซีพขึ้นตามกรณีใดกรณีหนึ่งดังกล่าวมานี้ เขาก็จะต้องมาแจ้งความจำนงต่อเจ้าหน้าที่ธนาคารที่สาขาหรือสำนักงานใหญ่ของธนาคาร และแจ้ง

รายละเอียดเกี่ยวกับทรัสต์รีซิทที่จะขอทำด้วย คือ

๑. ระบุวงเงินทรัสต์รีซิทที่ต้องการ ซึ่งปกติจะเท่ากับจำนวนเงินที่เปิดเลตเตอร์ร็อฟเครดิตไปให้ผู้ขายในต่างประเทศ หรือจำนวนเงินส่งจ่ายตามตัวเรียกเก็บเงินขาเข้าแล้วแต่กรณี แต่ลูกค้าผู้ส่งสินค้าจะขอทำทรัสต์รีซิทต่ำกว่านั้นก็ได้อัต้องการชำระเงินค่าสินค้าไปส่วนหนึ่งก่อน

๒. ระยะเวลาของทรัสต์รีซิท ซึ่งแล้วแต่ความจำเป็นของลูกค้าผู้ส่งสินค้าเข้า ถ้าคาดว่าจะสามารถขายสินค้านั้นได้เร็ว ก็อาจขอทำทรัสต์รีซิทโดยมีกำหนดเวลาชำระหนี้เร็ว แต่ถ้าสินค้านั้นขายได้ยากก็จะขอทำทรัสต์รีซิทในระยะนาน แต่ทั่วไปแล้วธนาคารจะยินยอมให้ทำได้ไม่เกิน ๑๘๐ วัน

๓. ชนิดของหลักประกัน ส่วนมากการทำทรัสต์รีซิทจะต้องมีหลักประกันอื่น ๆ มาประกอบ นอกเหนือจากสินค้าคงคลังนั้นด้วย แต่บางรายอาจไม่ต้องมีหลักประกันประกอบเลยก็ได้ ซึ่งเรียกกันว่าเป็นการทำทรัสต์รีซิทลอย (Clean Trust Receipt) ทรัสต์รีซิทประเภทนี้มีความเสี่ยงสำหรับธนาคารมาก เพราะสินค้าซึ่งเป็นหลักประกันโดยตรง ธนาคารก็ได้อนุญาตให้ลูกค้านำไปขายเสียแล้ว ลูกค้าจึงอาจปิดพัวการชำระหนี้ได้ ดังนั้น ธนาคารจะอนุมัติให้ทำทรัสต์รีซิทลอยได้เฉพาะลูกค้ารายใหญ่ ๆ ที่มีฐานะดีเท่านั้น และบางธนาคารก็ไม่ยินยอมให้ มีการทำทรัสต์รีซิทประเภทนี้เลย

ทรัสต์รีซิทที่ลูกค้ายื่นขอทำต่อธนาคารนี้ มีอยู่ ๒ ลักษณะ คือ

ก. ทรัสต์รีซิทที่มีวงเงินชั่วคราว จะต้องขออนุมัติทำเป็นราย ๆ ไป เมื่อทำการเปิดเลตเตอร์ร็อฟเครดิต เพื่อส่งสินค้าหรือได้รับคำสั่งให้จ่ายเงินตามตัวเรียกเก็บเงินขาเข้าในแต่ละครั้ง มิฉะนั้นก็ต้องนำเงินมาชำระค่าสินค้าให้ธนาคารตามกำหนดจึงจะรับเอกสารไปออกสินค้าได้ การทำทรัสต์รีซิทในลักษณะนี้ผู้ส่งสินค้าเข้าไม่ได้ขอร้องเงินทรัสต์รีซิทไว้ล่วงหน้า เพราะ เป็นลูกค้าใหม่ของธนาคารยังไม่เคยทำทรัสต์รีซิทกับธนาคารมาก่อน หรือเพิ่งติดต่อกับด้านธุรกิจต่างประเทศกับธนาคารไปนานนัก หรือธนาคารยังไม่รู้จักลูกค้ารายนั้นดีพอและเห็นว่ายังไม่สมควรอนุมัติวงเงินทรัสต์รีซิทให้เป็นการถาวร เมื่อต้องการทำทรัสต์รีซิทจึงต้องยื่นขออนุมัติใหม่ทุกครั้งไป

ข. ทรัสต์รีซิทที่มีวงเงินถาวร เมื่อลูกค้าผู้ส่งสินค้าเข้าทำทรัสต์รีซิทกับธนาคารบ่อยครั้งเข้า ธนาคารก็จะแนะนำให้ผู้ส่งสินค้าเข้าขอร้องเงินทรัสต์รีซิทไว้เป็นการถาวร เพื่อให้ลูกค้าได้รับความสะดวกในการทำทรัสต์รีซิทครั้งต่อ ๆ ไป และธนาคารจะได้ไม่ต้องทำการยื่นขอทำทรัสต์รีซิทมาพิจารณาทุก ๆ ครั้ง ลูกค้า

ที่ได้วงเงินนี้ เมื่อเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตไปต่างประเทศก็สามารถยื่นขอทำทรัสต์รีซีพได้เลย ซึ่งธนาคารจะรับทำจนกว่าจะครบวงเงินที่อนุมัติไว้ และเมื่อลูกค้ามีการขยายกิจการหรือสั่งสินค้าเข้ามามากขึ้น ก็อาจขอขยายวงเงินได้อีก ซึ่งธนาคารจะพิจารณาขยายให้หรือไม่และมากน้อยเพียงใดขึ้นกับความจำเป็นและความเหมาะสมในการดำเนินงานของลูกค้า ตลอดจนความตรงต่อเวลาในการชำระเงินเท่าที่ผ่านมาจากลูกค้าเอง

การยื่นขอทำทรัสต์รีซีพนั้น ผู้สั่งสินค้าเข้าจะต้องมาขอทำที่ฝ่ายการต่างประเทศ หรือหน่วยงานที่ตนได้ขอเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตไว้ โดยทั่วไปลูกค้าจะมายื่นขอทำทรัสต์รีซีพเมื่อเรือเข้าเทียบท่าแล้วหรือก่อนหน้านั้น ๑-๒ วัน เจ้าหน้าที่ของธนาคารจะส่งคำขอมี้ไปให้ฝ่ายวิเคราะห์สินเชื่อหรือคณะกรรมการพิจารณาสินเชื่อพิจารณาอนุมัติ หรือถ้าเป็นกรณีที่ลูกค้าผู้สั่งสินค้าเข้ามีวงเงินทรัสต์รีซีพถาวรแล้ว ก็จะทำ การตรวจสอบรายการในทรัสต์รีซีพว่าตรงตามเลตเตอร์ออฟเครดิตหรือไม่

การพิจารณาอนุมัติ ให้ทำทรัสต์รีซีพ

เมื่อลูกค้าผู้สั่งสินค้าเข้ามายื่นขอทำทรัสต์รีซีพ เจ้าหน้าที่ธนาคารต้องส่งเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณาสินเชื่อหรือฝ่ายการธนาคารพิจารณาว่าควรอนุมัติหรือไม่ เพราะมีใช้ธนาคารจะยินยอมให้ลูกค้าที่เปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตทุกรายทำทรัสต์รีซีพได้ เนื่องจากแม้ว่าตามสัญญาธนาคารจะมีกรรมสิทธิ์ในสินค้าและลูกค้าผู้ขอทำทรัสต์รีซีพต้องดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับสินค้าในนามของธนาคาร แต่สินค้านั้นก็อยู่ในความครอบครองของลูกค้า ธนาคารไม่อาจควบคุมได้ใกล้ชิด ทำให้ยังมีความเสี่ยงอยู่และจำเป็น ต้องพิจารณาให้รอบคอบก่อนอนุมัติให้ลูกค้าทำทรัสต์รีซีพไป

ข้อที่ธนาคารต้องพิจารณาโดยละเอียดนั้น ได้แก่

๑. ฐานะและการดำเนินงานของธุรกิจ ธนาคารต้องพิจารณาว่าลูกค้ามีฐานะการเงินและการดำเนินงานเป็นอย่างไร อาจใช้การวิเคราะห์งบการเงินของลูกค้าเข้าช่วย แต่เนื่องจากธุรกิจ ในไทยส่วนมากยังมีการบันทึกบัญชี และการทำงบการเงินไม่ถูกต้องเพียงพอ จึงมักใช้วิธีสอบถามจากบุคคลอื่น ๆ ในวงการค้าประเภทเดียวกับธุรกิจนั้นหรือจากธนาคารอื่นที่ลูกค้าเคยติดต่อกับ นอกจากนั้น ยังต้องพิจารณาประวัติและชื่อเสียงของลูกค้า เช่น ลูกค้ามีหนี้สินหรือมีธุรกิจซื้อขายสินค้าประเภทเดียวกับที่ขอทำทรัสต์รีซีพมานานแล้วหรือยัง มีนโยบายในการดำเนินงานและการจัดจำหน่ายอย่างไร

๒. ผู้บริหารของธุรกิจ เป็นสิ่งที่ธนาคารจะต้องสนใจด้วย ถ้าเป็นบุคคลมีชื่อเสียงหรือมีความสามารถในวงการธุรกิจดี ก็จะทำให้ธุรกิจผู้ขอทำทรัสต์บริษัทได้รับความเชื่อถือมากขึ้น

๓. สินค้าที่ใช้ทำทรัสต์บริษัท ธนาคารต้องพิจารณาด้วยว่า สินค้านั้นเป็นอะไร ถ้าสมัยหรือเสื่อมคุณภาพง่ายหรือไม่ ตลาดของสินค้านั้นในประเทศไทยเป็นอย่างไร ธุรกิจผู้ขอทำทรัสต์บริษัทจะสามารถขายสินค้านั้นได้เร็วเพียงใด

เหตุที่ต้องให้ความสำคัญแก่สินค้านี้ด้วย เพราะการจำหน่ายสินค้าได้เร็วหรือช้าอาจมีผลต่อการจ่ายชำระเงินคืนได้เหมือนกัน ถ้าธุรกิจยังขายสินค้าไม่ได้ตามกำหนดเวลาในทรัสต์บริษัทและไม่สามารถจัดหาเงินจากแหล่งอื่นมาใช้แทนได้ ก็อาจทำให้ผิดนัดชำระหนี้กับธนาคารและต้องขอต่อเวลาทรัสต์บริษัทออกไปอีก อย่างไรก็ตามธนาคารจะไม่สนใจในข้อนี้นัก ถ้าธุรกิจที่มาขอทำทรัสต์บริษัทเป็นลูกค้าที่ดีของธนาคารอยู่แล้ว หรือฐานะการดำเนินงานตลอดจนชื่อเสียงดี ธนาคารจะเพ่งเล็งในเรื่องสินค้าน้อยมากก่อน เมื่อยังไม่รู้จักลูกค้านั้นดีพอหรือเห็นว่าลูกค้ายังไม่มีประสบการณ์ในตลาดสินค้านั้น หรือธนาคารยังไม่ไว้วางใจในความสามารถของลูกค้าเท่าใดนัก

๔. หลักประกันประกอบการทำทรัสต์บริษัท ทรัสต์บริษัทในไทยเกือบทั้งหมดเป็นทรัสต์บริษัทที่มีหลักประกันอื่นประกอบด้วย มีน้อยมากที่เป็นทรัสต์บริษัทลอย เพราะทรัสต์บริษัทลอยมีความเสี่ยงในแง่ของธนาคารสูง จึงยอมให้ทำได้เฉพาะบริษัทขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียงดีเท่านั้น

หลักประกันประกอบการทำทรัสต์บริษัทนอกเหนือจากตัวสินค้านั้นเอง ได้แก่

ก. เงินมัดจำ (Marginal Deposit) ธนาคารอาจขอให้ลูกค้านำเงินสดมาวางเป็นประกันไว้ส่วนหนึ่งด้วย อาจมากหรือน้อยเพียงใดแล้วแต่ฐานะของลูกค้าและความไว้วางใจที่ธนาคารมีต่อลูกค้านั่นเอง

ข. ใบฝากประจำของธนาคารเองหรือของธนาคารอื่น

ค. ตัวสัญญาใช้เงินที่ออกโดยบริษัท เงินทุนที่มั่นคง เป็นหลักประกันเท่านั้นเองเดียวกับใบฝากประจำของธนาคารนั่นเอง เนื่องจากลูกค้าจะฝากเงินกับบริษัท เงินทุนใดในรูปของการซื้อตัวสัญญาใช้เงินจากบริษัท เงินทุนนั้นเท่านั้น หลักประกันประเภทนี้ธนาคารจะยินยอมให้ทำทรัสต์บริษัทได้เต็มมูลค่าด้วย

ง. พันธบัตรรัฐบาล หุ้นกู้หรือหุ้นสามัญของธุรกิจที่มีความมั่นคง โดยมากหลักทรัพย์ที่ธนาคารจะยอมรับนั้น ต้องเป็นพันธบัตรรัฐบาลหรือหุ้นสามัญที่จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แต่ธนาคารอาจยอมรับหุ้นกู้หรือหุ้นสามัญของบริษัทอื่น ๆ ด้วย ถ้าเห็นว่าบริษัทนั้นมีฐานะการเงินมั่นคงและมีชื่อเสียงดี หลักประกันประเภทนี้ยังมีความเสี่ยงอยู่เพราะราคาอาจต่ำลงได้ ธนาคารจึงให้ทำทรัสต์รีซีทในจำนวนที่ต่ำกว่าราคาตลาดเสมอ ส่วนใหญ่จะให้เพียง ๕๐% ของราคาในวันสุดท้ายก่อนทำทรัสต์รีซีท

ข้อที่ควรสังเกตสำหรับหลักประกันนี้ คือ ธนาคารจะไม่รับหุ้นสามัญของธนาคารเองมาเป็นหลักประกันเป็นอันขาด เนื่องจากพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๑๒ ได้กำหนดไว้ว่า "ห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์รับหุ้นธนาคารพาณิชย์นั้น เป็นประกัน"

จ. การโอนสิทธิการรับเงินจากส่วนราชการหรือธุรกิจเอกชนที่มีความมั่นคง สิทธิการรับเงินนี้เกิดจากการขายสินค้าซึ่งส่วนมาก เป็นการขายสินค้าที่ใช้ทำทรัสต์รีซีทนั้นเอง ธนาคารจะรับการโอนสิทธินี้เป็นหลักประกันโดยให้ลูกค้าทำหนังสือโอนสิทธิในการรับเงินจากการขายสินค้าแก่ผู้ซื้อซึ่งเป็นส่วนราชการหรือบริษัทขนาดใหญ่ที่มีความมั่นคงให้แก่ธนาคาร เมื่อธนาคารรับเงินค่าขายสินค้ามาแล้วก็จะหักชำระหนี้และดอกเบี้ยตลอดจนค่าธรรมเนียมต่าง ๆ แล้วส่งคืนเงินที่เหลือให้แก่ลูกค้าหรือนำเข้าบัญชีของลูกค้ามีไว้กับธนาคาร

ฉ. อสังหาริมทรัพย์ เช่น ที่ดิน โรงงาน เครื่องจักร เป็นหลักประกันที่นิยมใช้มากโดยเฉพาะการขอกู้เงินทรัสต์รีซีทถาวร

ช. บุคคลที่ธนาคารเชื่อถือทำการค้าประกันสัญญาทรัสต์รีซีทให้ ผู้ที่จะมาทำการค้าประกันทรัสต์รีซีทนี้ควรเป็นผู้มีฐานะดีหรือมีชื่อเสียงดี แต่ในทางปฏิบัติแล้วธนาคารมักสืบได้ยากกว่าผู้ค้าประกันมีประวัติหรือฐานะเป็นอย่างไร ทั้งจะต้องทำทรัสต์รีซีทให้ลูกค้าโดยรีบด่วนด้วย เพราะถ้าปล่อยสินค้าไว้ที่ท่าเรือเป็นเวลานานก็อาจทำให้ลูกค้าผู้ส่งสินค้า เข้าได้รับความเสียหายหรือมีค่าใช้จ่ายสูงขึ้นอีก ผู้ค้าประกันจึงมักเป็นคณะกรรมการของบริษัทผู้ส่งสินค้าเข้าเอง ปกติธนาคารจะขอให้ผู้ค้าประกันสัญญาทรัสต์รีซีทนี้ เว้นเสียแต่ว่า ลูกค้ารายนั้นเป็นธุรกิจที่มีขนาดใหญ่และมีชื่อเสียงดีมากเท่านั้น

การกำหนดวงเงินทรัสต์รีซีท

วงเงินทรัสต์รีซีทที่จะกำหนดไว้เป็นการถาวรนี้ช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ลูกค้ามาก โดยลูกค้าจะสามารถทำทรัสต์รีซีทกับธนาคารได้ทันทีตราใบที่จำนวนทรัสต์รีซีทที่ทำไว้รวมกันแล้วไม่เกินวงเงินนั้น ตามปกติลูกค้าจะทำทรัสต์รีซีทเกินวงเงินไม่ได้ แม้ว่ามีเลตเตอร์ออฟเครดิตเปิดไปต่างประเทศเกินวงเงินนั้นไว้ เว้นแต่เป็นกรณีที่เป็นจริง ๆ และธนาคารเชื่อถือลูกค้านั้นมาก ก็อาจอนุญาตให้ได้ชั่วคราว ถ้าลูกค้ามีความจำเป็นต้องทำทรัสต์รีซีทมากขึ้น เช่นนี้ก็มักขอขยายวงเงินซึ่งธนาคารจะอนุมัติ ถ้าเห็นว่าเป็นลูกค้าที่ดีของธนาคารมาตลอด การตั้งวงเงินทรัสต์รีซีทให้ลูกค้าเป็นการถาวรนี้ ธนาคารอาจเรียกให้มีอสังหาริมทรัพย์มา เป็นหลักประกันเพิ่มเติม และอาจขอให้มีการยอมรับประกันภัยโกดังสินค้าที่ใช้ทำทรัสต์รีซีทยกผลประโยชน์ให้ธนาคารด้วยก็ได้

การกำหนดวงเงินทรัสต์รีซีทว่า ควรมีจำนวนเท่าไร และอนุญาตให้ทำได้นานเท่าไรนั้น จะขึ้นอยู่กับ

๑. ขนาดและลักษณะของธุรกิจ ถ้าเป็นธุรกิจขนาดใหญ่มีปริมาณการซื้อขายมากในปีหนึ่ง ๆ ธนาคารก็จะกำหนดวงเงินให้สูงตามความจำเป็นนั้น
๒. ประเภทและการหมุนเวียนของสินค้าที่ใช้ทรัสต์รีซีท ธนาคารจะต้องพิจารณาว่าสินค้านั้นเป็นอะไร มีตลาดจำหน่ายในไทยเป็นอย่างไร การหมุนเวียนของสินค้า (Inventory Turnover) ช้าหรือเร็ว ถ้าเป็นสินค้าที่จำหน่ายได้เร็วหรือจำหน่ายได้ง่าย ก็จะทำให้ทำทรัสต์รีซีทในระยะสั้น แต่ถ้าสินค้านั้นขายได้ยากหรือบริษัทนั้นมีการหมุนเวียนสินค้าไม่เร็วนัก ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าประเภทคงทนถาวร (Durable goods) เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น เครื่องปรับอากาศ ก็จะทำให้กำหนดเวลาชำระเงินนานออกไป

สรุปได้ว่า การกำหนดวงเงินทรัสต์รีซีท ธนาคารพิจารณาเงื่อนไขเรื่องจำนวนเงินและระยะเวลาให้ตามความเหมาะสมและความจำเป็นของลักษณะการดำเนินงานของธุรกิจนั้นเอง แม้แต่การขอขยายวงเงินก็เช่นเดียวกัน

รายการในทรัสต์รีซีพ

สัญญาทรัสต์รีซีพของทุกธนาคารจะมีข้อความคล้ายคลึงกัน ดังตัวอย่างในหน้าถัดไป คือ

๑. คำบอกแจ้งว่าเป็นทรัสต์รีซีพ หรือ หนังสือซึ่งมีเอกสารการส่งสินค้า เป็นประกัน

(Hypothecated Shipping Documents)

๒. วันที่ทำสัญญาทรัสต์รีซีพ

๓. คำบอกแจ้งว่า สัญญาทรัสต์รีซีพนี้ทำไว้กับธนาคารใด

๔. ข้อความว่า ในการที่ธนาคารตกลงส่งมอบ เอกสารการส่งสินค้าให้แก่ผู้ทำสัญญา ทรัสต์รีซีพนี้ เป็นการแสดงว่าสินค้าซึ่งมีรายละเอียดระบุไว้อย่างแจ่มชัดตามบัญชีรายละเอียดข้างท้ายในเอกสารนั้น ได้นำมาวางเป็นหลักประกันไว้กับธนาคารสำหรับการชำระ เงินตามกำหนดในตั๋วแลก เงินซึ่งสั่งให้ผู้ทำ ทรัสต์รีซีพจ่ายเงินให้แก่ธนาคารตามคำสั่งของผู้ขายสินค้าในต่างประเทศ (ระบุชื่อ) และผู้ทำ ทรัสต์รีซีพ ได้รับรองการจ่ายเงินแล้ว

๕. ข้อความว่า ผู้ทำ ทรัสต์รีซีพให้คำมั่นสัญญาว่าการขนส่งสินค้าขึ้นบก การนำสินค้าเข้าเก็บ ในคลังและการครอบครองสินค้า จะกระทำในฐานะของทรัสต์ตี (Trustee) หรือผู้ดูแลผลประโยชน์ของ ธนาคาร บางธนาคารอาจมีข้อความเพิ่มเติมด้วยว่า การเก็บรักษาสินค้านั้นต้องแยกต่างหากให้สามารถ ระบุตัวสินค้านั้นออกจากสินค้าอื่น ๆ ในความครอบครองของผู้ทำ ทรัสต์รีซีพได้ด้วย

๖. ข้อความว่า ในการขายสินค้าไปทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนและมีการส่งมอบสินค้าก่อนชำระ เงินเต็มจำนวนตามตั๋วแลกเงิน ลูกค้าผู้ทำ ทรัสต์รีซีพจะกระทำในฐานะทรัสต์ตี ึ่งธนาคาร และต้องจ่าย ชำระ เงินให้แก่ธนาคารเมื่อได้รับเงินค่าขายแล้ว (บางธนาคารจะกำหนดแน่ชัดด้วยว่าให้ชำระ เงินนี้ ถึงแม้ว่าจะก่อนถึงวันครบกำหนดก็ตาม) ในขณะเดียวกัน ผู้ทำ ทรัสต์รีซีพต้องแจ้งให้ธนาคารทราบถึง ปัญหาหรือการชำระ เงินที่เกิดขึ้นด้วย

๗. ข้อความว่า ผู้ทำ ทรัสต์รีซีพรับรองว่าจะเก็บรักษาสินค้าไว้โดยมีการประกันภัยสินค้านี้ ทั้งหมด โดยเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเองและยกผลประโยชน์อันเกิดจากการสูญเสียสินค้าโดยอัคคีภัย การ ลักขโมยและภัยอื่น ๆ ให้แก่ธนาคาร

บางธนาคารจะให้ระบุไว้ด้วยว่าให้ส่งมอบกรรมธรรม์ประกันภัยให้ธนาคาร แต่บางธนาคาร จะให้ลูกค้าผู้ทำ ทรัสต์รีซีพ เก็บรักษากรรมธรรม์นั้นไว้ในฐานะทรัสต์ตีของธนาคาร

1) TRUST RECEIPT

(Hypothecated Shipping Documents)

To **3) THAI FARMERS BANK**
142 Silom Road Bangkok 5

2) Date _____

4) In consideration of your handing in *me/us* Shipping Documents representing the goods specified therein as per particulars at foot, hypothecated to you as collateral security for the due payment of the undermentioned bill(s) / draft(s) payable to you drawn upon *me/us* by

5) and accepted by *me/us*. 1) We hereby engage to utilize the same promptly without expense to you for no other purpose other than landing clearing from customs, storing and holding the said goods as Trustee for you and on your behalf and keep the said goods separate and capable of identification from other goods in my/our possession advising you of its location. 2) In the event of the goods or any portion thereof being sold and delivered before full payment of the said bill(s) / draft(s), the proceeds of such sale shall be received by *me/us* as Trustee for you, and paid to you when and as received notwithstanding prior to its due date. 1) We at the same time will advise you the account on which such payment is made. 1) We shall obtain your approval prior to sell the said goods on credit or against any Bill of Exchange or Promissory Note and shall deliver to you such undertaking to pay by buyer thereof or deliver to you such Bill of Exchange or Promissory Note properly endorsed.

7) We also undertake to keep the goods fully insured at my/our expense specifying your name as beneficiary against loss by fire, thefts and any other risk to which said goods may be subject to and to deliver any and all policies to you upon demand.

8) We allow you and any one authorized by you in writing to enter my/our warehouses and premises or any place where the said goods may be stored at any time for viewing, inspecting, identifying and/or taking possession of the goods for any other purpose relating to this TRUST RECEIPT.

9) You may at any time cancel this TRUST RECEIPT and take possession of the said goods and in doing so will in no way impair or lessen your right to receive payment of the full amount of the bill(s) / draft(s) and/or release my/our liability to pay same.

10) It is agreed that you assume no responsibility for the correctness, validity or genuineness of the documents released to *me/us* hereunder or for its existence character, quantity, quality, conditions, value or delivery of any goods purported to be represented by any of such documents.

11) It is also agreed that the undermentioned bill(s) / draft(s) will be paid by *me/us* in full at maturity irrespective of the sale of the said goods.

12) We agree that the foreign exchange rate be fixed by you using spot on maturity of the relative bill(s) / draft(s) unless otherwise agreed upon.

10)

I/We hereby agree to be jointly & severally liable with the applicant for the fulfillment of the promises and agreements as per this Trust Receipt including extension, renewals and modifications and in the event of default, promise to make good and pay on demand any loss or damage suffered by the **THAI FARMERS BANK** Bangkok waiving hereby expressly any defence that may be interposed to any claim or action thereon or hereon, especially also as to the order in which the **THAI FARMERS BANK** shall choose to reimburse itself.

Guarantor

SPECIMEN

L/C NO.		PARTICULARS OF BILL (S) / DRAFT (S) AND GOODS			
IBC NO. (S)		(17)			
14) AMOUNT OF BILL / DRAFT	15) DUE DATE	16) DESCRIPTION OF GOODS	MARK(S) AND NO.(S)	18) VESSEL	

Prepared by	Checked by	Approved by
-------------	------------	-------------

19)

Documents received :

Invoice
Bill of Lading
Insurance Policy or Certificate
Packing List/Weight Note/Specification
E.C. 21/22

ศูนย์วิทยุโทรพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1) TRUST RECEIPT.

(HYPOTHECATED SHIPPING DOCUMENTS)

2) _____

To

3) **THE SIAM COMMERCIAL BANK LIMITED,
BANGKOK.**

4) In consideration of your handing to $\frac{me}{us}$ Shipping Documents of goods, as per particulars at foot, hypothecated to the Bank as collateral security for due payment of the undermentioned draft drawn upon $\frac{me}{us}$ by _____ and accepted by $\frac{me}{us}$ ⁵⁾ $\frac{I}{Wc}$ hereby engage to land, store, and hold the said goods as Trustee for and on behalf of the Bank, ⁶⁾ and in the event of the goods or any portion thereof being sold and delivered before full payment of the said draft the proceeds of such sales shall be received by $\frac{me}{us}$ as Trustee for the Bank, and paid to the Bank when and as received, $\frac{I}{Wc}$ at the same time specially advising the Bank of the account on which such payment is made.

7) $\frac{I}{Wc}$ also undertake to keep the goods fully insured against fire as against marine risks and to hand over to the Bank all amounts received from the Insurers, the policies of Insurance being in the meantime held by $\frac{me}{us}$ as Trustee and on behalf of the Bank.

Yours faithfully,

13)

PARTICULARS OF DRAFTS AND GOODS.

14) AMOUNT OF BILL	15) DUE	16) DESCRIPTION OF GOODS	17) MARKS & NOS.	18) VESSEL

19) Received the relative Documents.

- _____ Invoice(s).
- _____ Bill(s) of Lading.
- _____ Insurance Policy(ies).
- _____ Packing List(s)

E. C. 21-22 No. _____

**KINDLY LET BEARER HAVE THE
RELATIVE SHIPPING DOCUMENTS.**

20)

To: The Siam Commercial Bank Limited

In consideration of your handing to

Shipping Documents of goods as per reverse side contents, we, the undersigned, hereby unconditionally and irrevocably guarantee as joint and primary obligor and not merely as a guarantor the full payment and performance thereunder. We agree to waive all rights under Section 688, 689 and 690 of the Civil and Commercial Code and further agree that any extension of time or change in the manner or terms of payment under such contents shall not in any way release us from or reduce our liability on this guarantee.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Guarantor:

๘. ข้อความว่า ผู้ทำทรัสต์รีซีทอนุญาตให้ธนาคารและผู้ได้รับมอบหมายจากธนาคารมาเป็นลายลักษณ์อักษร เข้าไปในคลังสินค้าและที่ทำการหรือสถานที่อื่นซึ่งใช้เก็บรักษาสินค้าดังกล่าวได้ตลอดเวลา เพื่อดู ตรวจสอบและทำการพิสูจน์หรือ เข้าครอบครองสินค้า เพื่อวัตถุประสงค์อื่นซึ่งเกี่ยวข้องกับการทำทรัสต์รีซีทนี้

๙. ข้อความว่า ธนาคารอาจยกเลิกสัญญาทรัสต์รีซีทนี้และ เข้าครอบครองสินค้าดังกล่าวได้ตลอดเวลาซึ่งในการกระทำ เช่นนี้จะไม่ไปกระทบกระเทือนหรือตัดทอนสิทธิ ของธนาคารในการที่จะได้รับชำระ เงินเต็มตามจำนวนที่ระบุในตัวแลกเงินหรือตามที่ผู้ทำทรัสต์รีซีทขังมไปแต่อย่างใด

๑๐. ข้อความว่า ธนาคารถือว่า ไม่รับผิดชอบสำหรับความถูกต้อง ความสมบูรณ์หรือความแท้จริงของ เอกสารที่ธนาคารปล่อยให้แก่ผู้ทำทรัสต์รีซีท หรือสำหรับจำนวน คุณภาพ สภาพ มูลค่าหรือการส่งมอบของสินค้าตาม เอกสารนั้น

๑๑. ข้อความว่า เป็นที่ตกลงกันว่าตัวแลกเงินจะต้องได้รับการชำระ เงินเต็มจำนวนจากผู้ทำทรัสต์รีซีทตามกำหนดเวลา โดยไม่คำนึงถึงการขายสินค้าดังกล่าว

๑๒. ข้อความว่า ผู้ทำทรัสต์รีซีทตกลงให้มีการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่ตามวันถึงกำหนดของตัวแลกเงินนั้น นอกเสียจากว่าจะมีการตกลงเป็นอย่างอื่น

ข้อความนี้ เป็นการกำหนดให้มีการซื้อขายเงินตราต่างประเทศสำหรับส่งไปชำระ เงินให้ผู้ขายสินค้าโดยใช้ "Spot rate" ดังจะเห็นได้จากคำว่า ".....Using spot on maturity of the relative bill (s)/draft (s)....."

ปกติการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเพื่อใช้ชำระ เงินระหว่างประเทศนั้นสามารถกำหนดได้ใน ๒ อัตรา คือ Spot rate กับ Forward rate

Spot rate เป็นการซื้อขายเงินตราต่างประเทศโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนในวันที่มีการส่งมอบและจ่ายชำระ เงินนั้น

Forward rate เป็นการซื้อขายเงินตราต่างประเทศซึ่งจะมีการส่งมอบและจ่ายชำระ เงินกันในอนาคต โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนของวัน ที่ได้ทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศนั้น การใช้ Forward rate จึงอาจทำให้ธนาคารผู้ขายเงินตราต่างประเทศขาดทุนหรือได้กำไร คือ ถ้าค่าของเงินบาทลดลงจากวันที่ทำสัญญา ธนาคารก็จะต้องจ่ายชำระ เงินไปให้ผู้ขายสินค้าในต่างประเทศมากกว่า

ที่รับชำระ เงินจากผู้ส่งสินค้าเข้า ทำให้ธนาคารขาดทุน ในทางตรงข้าม ถ้าค่าเงินบาทเพิ่มขึ้น ธนาคารก็จะได้กำไร

ธนาคารที่ไม่ต้องการเสี่ยงจึงกำหนดให้ใช้ Spot rate เว้นแต่ลูกค้าผู้ส่งสินค้าเข้าจะขอร้อง เป็นกรณีพิเศษ

รายการตั้งแต่ข้อ ๘ ถึง ๑๒ นี้ บางธนาคารอาจไม่มีระบุไว้ในสัญญา ทรัสต์รีซีพ แต่ก็ควรจะมีการชี้แจงให้ลูกค้าผู้ทำ ทรัสต์รีซีพ เข้าใจด้วย

๑๓. ลายมือชื่อของผู้มีอำนาจทำการแทนธุรกิจผู้ทำ ทรัสต์รีซีพ
๑๔. จำนวนเงินในตัวแลกเงิน ซึ่งก็คือ จำนวนเงินที่ขอทำ ทรัสต์รีซีพนั้นเอง
๑๕. วันถึงกำหนดชำระเงิน
๑๖. รายละเอียดของสินค้า
๑๗. เครื่องหมายและหมายเลขของหีบห่อสินค้า
๑๘. ชื่อ เรือบรรทุกสินค้า
๑๙. ข้อความระบุว่าได้รับเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว คือ ใบกำกับสินค้า ใบตราส่งสินค้า

กรมธรรม์ประกันภัย รายการบรรจุสินค้า และ อ.ป.๒๑-๒๒

๒๐. สัญญาค้ำประกันการทำ ทรัสต์รีซีพ ปกติจะพิมพ์ไว้ในแผ่นเดียวกับ ทรัสต์รีซีพ อาจพิมพ์ไว้เป็นส่วนหนึ่งหรืออยู่ด้านหลังของ ทรัสต์รีซีพก็ได้

ข้อความในสัญญาค้ำประกันนี้จะมีใจความว่า ผู้ค้ำประกันจะเข้าร่วมรับผิดชอบกับผู้ทำสัญญา ทรัสต์รีซีพ ตามสัญญา ทรัสต์รีซีพรวมทั้งการขยายหรือ เปลี่ยนแปลงแก้ไขสัญญาในกรณีที่มีการผิดนัดชำระหนี้ขึ้น และยินยอมจ่ายเงินให้ตามความเสียหายที่ธนาคารได้รับ สัญญาค้ำประกันนี้จะต้องมีลายมือชื่อของผู้ค้ำประกันด้วยเสมอ

กำหนดระยะเวลาในทรัสต์รีซีท

การกำหนดเวลาการชำระเงินของสัญญาทรัสต์รีซีทที่มีปฏิบัติกันอยู่มีกำหนดเป็น ๓๐, ๖๐, ๙๐, ๑๒๐, ๑๕๐ และ ๑๘๐ วัน ปกติจะไม่เกิน ๑๘๐ วันเว้นแต่เมื่อถึงกำหนดแล้วผู้ทำทรัสต์รีซีทไม่สามารถชำระให้ได้ ธนาคารก็อาจยอมยืดเวลาให้อีกบ้างตามความจำเป็น การเริ่มนับกำหนดเวลานี้เริ่มนับได้หลายวิธีด้วยกัน คือ

๑. การเริ่มนับจากวันที่เรือมาถึงจุดหมายปลายทาง ถือว่าสัญญาทรัสต์รีซีทเริ่มนับกำหนดเวลาการชำระเงินตั้งแต่วันที่เรือบรรทุกสินค้ามาถึงท่าเรือปลายทาง โดยไม่คำนึงว่าลูกค้าผู้ขอทำทรัสต์รีซีทมาขอเอกสารส่งสินค้าไปออกสินค้าตั้งแต่เมื่อใด สาเหตุที่ใช้การนับเริ่มจากวันที่เรือเข้านั้นส่วนใหญ่เนื่องจาก เลตเตอร์ออฟเครดิตนั้นเปิดไปยังประเทศซึ่งอยู่ห่างไกลออกไปมาก เช่น สหรัฐอเมริกา และประเทศในยุโรป ซึ่งใช้เวลาขนส่งสินค้านานอาจถึง ๒ เดือน ผู้ส่งสินค้าเข้าจึงขอให้ธนาคารเริ่มนับกำหนดเวลาทรัสต์รีซีทตั้งแต่วันที่เรือมาถึง ซึ่งเท่ากับว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ลูกค้ามีเวลานำสินค้าไปขายเพื่อหาเงินมาชำระให้ธนาคารนานยิ่งขึ้น

๒. การเริ่มนับจากวันที่ลูกค้ารับรองตัวแลกเงิน เมื่อธนาคารผู้เปิดเครดิตได้รับเอกสารการส่งสินค้าพร้อมทั้งตัวแลกเงินแล้ว ธนาคารก็จะแจ้งให้ลูกค้าทราบและถ้าเป็นตัวที่มีกำหนดเวลา ลูกค้าก็ต้องทำการรับรองว่าจะจ่ายเงินตามตัวนั้น เมื่อลูกค้ามายื่นทำทรัสต์รีซีทธนาคารก็จะเริ่มนับเวลาตั้งแต่วันที่มีการรับรองตัว แม้ว่าระหว่างนั้นสินค้าอาจจะยังไม่ถึงจุดหมายปลายทางก็ตาม แต่เนื่องจากตัวแลกเงินนี้เป็นตัวที่มีกำหนดเวลา ธนาคารผู้เปิดเครดิตยังไม่ต้องชำระเงินให้ผู้ขายสินค้าในต่างประเทศจนกว่าจะครบกำหนดในตัว ซึ่งก็เป็นวันเดียวกับที่ผู้ส่งสินค้าเข้ามาชำระเงินให้ธนาคารด้วย ธนาคารจึงไม่ได้รับดอกเบี้ยในกรณีนี้และเท่ากับว่าการทำทรัสต์รีซีทเป็นการให้ความช่วยเหลือแก่ลูกค้าในการส่งสินค้าเข้าเท่านั้น

๓. การเริ่มนับจากวันที่ครบกำหนดชำระเงินให้ผู้ขาย กรณีนี้เท่ากับว่าลูกค้าได้รับเครดิตทั้งจากผู้ขายและจากธนาคาร เพราะเมื่อครบกำหนดเวลาที่ต้องชำระเงินให้ผู้ขาย ธนาคารจึงจะเริ่มนับเวลาทรัสต์รีซีท เงื่อนไขเช่นนี้ใช้ในกรณีที่ผู้ขายให้เครดิตแก่ผู้ส่งสินค้าเข้าไว้แล้ว ซึ่งแสดงว่าต้องเป็นการจ่ายชำระเงินตามตัว D/A หรือตัว D/P term หรือเลตเตอร์ออฟเครดิตที่ระบุให้ใช้ตัวแลกเงินที่มีกำหนดเวลา (Time Letter of Credit) ช่วงเวลาที่ผู้ขายกำหนดไว้ในตัวจะเป็นช่วงที่ธนาคารยัง

ไม่ต้องชำระเงินให้แก่ผู้ขายและไม่ได้ดอกเบี้ยจากลูกค้า เมื่อถึงกำหนดเวลานั้น ถ้าผู้ส่งสินค้าเข้ายังไม่สามารถชำระเงินให้ธนาคารได้ ก็ต้องมาทำทริสต์รีซีทไว้แทน ธนาคารเองก็ต้องจ่ายชำระเงินให้ผู้ขายในวันครบกำหนดนี้ จึงเริ่มนับจากกำหนดเวลาของทริสต์รีซีทตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

๔. การเริ่มนับจากวันที่ยื่นทำทริสต์รีซีท เมื่อลูกค้าต้องการเอกสารไปออกสินค้าเมื่อใดก็ตามขอทำทริสต์รีซีทกับธนาคาร และธนาคารจะกำหนดเวลาการชำระเงินให้โดยเริ่มนับจากวันที่มาทำสัญญาทริสต์รีซีทนั้น โดยไม่คำนึงว่าสินค้ามาถึงเมืองท่าปลายทางตั้งแต่เมื่อใด

การทำทริสต์รีซีทนี้ ถ้าลูกค้ามายื่นทำทันทีที่สินค้ามาถึงจุดหมายก็ไม่มีปัญหา แต่ในทางปฏิบัติลูกค้าบางรายมายื่นทำช้ากว่าวันที่สินค้ามาถึงมาก เนื่องจาก

ก. ลูกค้าได้ใช้วงเงินที่ธนาคารตั้งไว้เต็มที่แล้ว และยังไม่สามารถชำระหนี้รายเก่าได้ จึงต้องรองจนกว่าจะมีวงเงินมาชำระหนี้และมียวงเงินทริสต์รีซีทเหลือพอที่จะยื่นทำรายใหม่ได้ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้มีมักเกิดจากลูกค้าที่มีฐานะการเงินไม่ค่อยดี ธนาคารจึงต้องสนใจกรณีนี้เป็นพิเศษ

ข. ลูกค้ายังไม่มีความจำเป็นต้องรีบออกสินค้าเพื่อนำมาขาย จึงยังไม่มาทำทริสต์รีซีทซึ่งจะเป็นผลดีแก่เขาเองในแง่ที่ว่าจะเป็นการยืดระยะเวลาการชำระเงินออกไปอีก เพราะถ้าลูกค้ายื่นทำทริสต์รีซีททันทีที่สินค้ามาถึง วันครบกำหนดก็จะเร็วขึ้นและลูกค้าอาจจะไม่สามารถชำระเงินให้ได้ตามกำหนด

ดังนั้น บางครั้งธนาคารอาจกำหนดไว้ว่า ให้ลูกค้ามายื่นทริสต์รีซีทภายในกี่วันนับตั้งแต่วันที่สินค้ามาถึง

๕. การเริ่มนับจากวันที่ในตั๋วแลกเงิน ธนาคารจะนับกำหนดเวลาทริสต์รีซีทตั้งแต่วันที่ในตั๋วแลกเงินที่ผู้ขายสินค้าส่งมาเรียกเก็บกับลูกค้าผู้ส่งสินค้าเข้า ไม่ว่าสินค้าที่ส่งซื้อจะมาถึงจุดหมายแล้วหรือไม่ก็ตาม ปกติผู้ขายจะทำตั๋วแลกเงินขึ้นก่อนนำเอาเอกสารไปยื่นให้ธนาคารตัวแทนในต่างประเทศหรืออย่างช้าก็ต้องในวันที่ยื่นเอกสารนั้น กว่าสินค้าจะเดินทางมาถึงและผู้ส่งสินค้าเข้าจะนำเอกสารไปออกสินค้าได้ก็ใช้เวลาหลายวัน เจื่อนไขนี้จึงไม่นิยมใช้กับการสั่งซื้อสินค้าที่ต้องใช้เวลาเดินทางนาน มักใช้ในกรณีที่สั่งซื้อสินค้าจากประเทศใกล้เคียง ซึ่งวันที่ในตั๋วแลกเงินกับวันที่ที่เรือมาถึงไม่ห่างกันมากนัก

๖. การเริ่มนับจากวันที่ในใบตราส่ง วันที่ในใบตราส่งจะแสดงถึงวันที่สินค้านั้นได้บรรทุกลงเรือเรียบร้อยแล้ว เจื่อนไขนี้คล้ายคลึงกับเจื่อนไขที่ให้ นับจากวันที่ในตัวแลกเงิน เพราะวันที่ในใบตราส่งกับวันที่ในตัวแลกเงินมักใกล้เคียงกันมาก

การติดตามผล

เนื่องจากสัญญาทรัสต์รีซิทเป็นสัญญาที่แสดงว่าลูกค้าผู้ทำ ทรัสต์รีซิทจะดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับสินค้าได้ในฐานะผู้ดูแลผลประโยชน์หรือทรัสต์ซีของธนาคารเท่านั้น จึงเป็นที่ยอมรับกันว่า ธนาคารมีสิทธิส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจตราสินค้าที่ใช้เป็นหลักประกันได้ตลอดเวลา ซึ่งบางธนาคารจะระบุสิทธินี้ไว้ชัดเจนในสัญญาเพื่อป้องกันการโต้แย้งจากลูกค้าในภายหลังด้วย แต่ในทางปฏิบัติแล้ว ธนาคารไม่มีเจ้าหน้าที่เพียงพอที่จะไปควบคุมหรือสังเกตการณ์เคลื่อนย้าย เก็บรักษาและซื้อขายสินค้าของลูกค้าได้ ทั้งธนาคารจะพิจารณาอนุมัติให้ลูกค้าทำ ทรัสต์รีซิทเมื่อเห็นว่ามิใช่หลักประกันอื่น ๆ ประกอบเพียงพอหรือลูกค้าเป็นที่เชื่อถือได้เท่านั้น ธนาคารจึงจำต้องถือว่าลูกค้าจะปฏิบัติตามข้อสัญญาและต้องยอม เชื่อถือลูกค้าโดยไม่ไปทำการควบคุมการดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสินค้านั้น

แม้ว่าตามข้อสัญญาจะกำหนดให้ลูกค้าจ่ายชำระ เงินให้ธนาคารทันทีที่ขายสินค้าได้ แต่ความจริงแล้วลูกค้าบางรายจะไม่ยอมกระทำดั่งนั้น คือ เขาจะรอจนครบกำหนดเวลาของ ทรัสต์รีซิทเสียก่อน แล้วจึงนำเงินมาชำระให้ธนาคาร ซึ่งธนาคารไม่อาจล่วงรู้ได้ว่าลูกค้าขายสินค้าได้เมื่อไร เพราะไม่ได้ติดตามใกล้ชิด แต่ธนาคารมักไม่สนใจถ้าลูกค้ายังนำเงินมาชำระให้ทันกำหนด ธนาคารจะเริ่มมีการติดตามต่อเมื่อถึงกำหนดชำระ เงินตามสัญญาแล้วลูกค้ายังไม่มาชำระให้เท่านั้น ซึ่งการติดตามก็ใช้วิธีเดียวกับการติดตามทวงหนี้ของเงินให้กู้ยืมประเภทอื่น ๆ

ทรัสต์รีซิทที่ทำกันในปัจจุบันนี้ ลูกค้าส่วนมากนำเงินมาชำระตามกำหนดเวลาหรือใกล้เคียงวันครบกำหนดทั้งสิ้น ทั้งนี้เพื่อรักษาฐานะของตนในสายตาของธนาคารให้คืออยู่เสมอ เพราะถ้าลูกค้าไม่เคยผิดนัดชำระหนี้เลย การจะขอเงินถาวรหรือขอขยายวงเงิน ที่ตั้งไว้แล้วเมื่อถึงคราวจำเป็นก็จะทำได้ง่าย แต่ถ้าเคยผิดนัดชำระหนี้ธนาคารก็อาจเพ่งเล็งได้ ปกติตามข้อสัญญาเมื่อชำระหนี้เข้าไปเพียงวันเดียวก็ถือว่าผิดนัดแล้ว แต่ทางปฏิบัติมักผ่อนผันให้บ้างอาจเป็น ๗-๑๐ วันหรือมากกว่านั้นก็ได้ ในกรณีที่ลูกค้าไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ธนาคารอาจผ่อนผันให้ ๓-๖ เดือน แต่ต้องคิดดอกเบี้ยในช่วงที่เกินกำหนด

ตามอัตราของเงินเบิกเกินบัญชี (O/I) แทนอัตราดอกเบี้ยที่บริษัท ทั้งนี้เพราะอัตราดอกเบี้ยของ
 บริษัทต่ำกว่า ถ้าธนาคารไม่ปรับอัตราดอกเบี้ยในส่วนที่เกินกำหนดดังกล่าว ลูกค้าอาจขอเลื่อนการ
 ชำระหนี้ไปโดยไม่จำเป็นต้อง ในกรณีที่ไม่มีค่าธรรมเนียมเมื่อลูกค้าผิดนัดชำระหนี้ เจ้าหน้าที่จะต้องส่งเรื่อง
 ไปให้ส่วนเก็บเงินและทวงหนี้ซึ่งเป็นส่วนที่ทำการควบคุมการชำระเงินล่าช้ากว่าสัญญา ส่วนนี้จะจัดการ
 ตามลำดับชั้น โดยเริ่มจากส่งหนังสือเตือนไปให้ลูกค้าเมื่อเกินกำหนดมาได้เล็กน้อย แล้วส่งซ้ำในระยะ
 เวลาต่อมาอีกหนึ่งหรือสองครั้ง ระหว่างนั้นอาจใช้วิธีติดต่อทางโทรศัพท์ด้วยเพื่อถามถึงความจำเป็นของลูกค้า
 และขอคำรับรองจากลูกค้าว่าจะสามารถจ่ายชำระหนี้ได้เมื่อใด ถ้ายังไม่ได้ผลจึงส่งเจ้าหน้าที่ของธนาคาร
 ไปติดตามด้วยตนเอง ถ้าลูกค้ายังไม่สามารถชำระได้จริง ๆ แล้ว ก็จะเรียกเอาจากผู้ค้ำประกันแทน แต่ถ้า
 หนี้เกินกำหนดไปมากถึง ๖-๑๒ เดือนแล้วยังไม่สามารถเรียกเก็บจากผู้ใดได้ ธนาคารก็จะดำเนินการ
 ฟ้องศาลขอให้ศาลสั่งให้ยึดสินค้าที่ใช้เป็นหลักประกันของบริษัทเพื่อนำไปขายทอดตลาดเอาเงินมาชำระหนี้
 แต่ปกติแล้วธนาคารจะไม่พยายามฟ้องร้องโดยไม่จำเป็นจริง ๆ

ปัญหากฎหมายไทยในเรื่องบริษัท

ขณะนี้ไทยยังไม่มีกฎหมายเรื่องบริษัทหรือตราไว้โดยเฉพาะ แต่เมื่อสัญญาตราไว้โดยชัดต่อ
 ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน แม้จะไม่มีบทบัญญัติเฉพาะกำหนดไว้ในกฎหมาย ศาล
 ก็ยอมรับให้ใช้บังคับได้ ดังจะเห็นได้จาก ฎีกาที่ ๖/๒๔๑๓ ซึ่งเป็นคดีที่ธนาคารกรุงศรีอยุธยาจำกัดทำการร้อง
 จัดทรัพย์ โดยมีบริษัทโพธิ์นครมอเดิร์น (ประเทศไทย) จำกัดเป็นโจทก์ และบริษัทเครื่องหุ่นแรงจำกัดเป็น
 จำเลย ศาลฎีกาได้พิพากษาว่า "เมื่อพิเคราะห์ถึงพฤติประเพณีตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๖๔ แล้ว เห็นได้
 ว่า เอกสารตราบริษัทเป็นสัญญาต่างตอบแทนชนิดหนึ่งที่ไม่เข้าลักษณะเอกเทศสัญญาตาม ป.พ.พ. บรรพ ๓....
 โดยปกติประเพณีแห่งข้อสัญญาตาม เอกสารตราบริษัทเห็นได้ชัดว่า เป็นสัญญาต่างตอบแทนที่มีผลผูกพันคู่กรณี
 ตามความใน ป.พ.พ. มาตรา ๓๖๔ โดยเป็นการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์เฉพาะสิ่งแก่กันแล้ว ตราบใดที่จำเลย
 ยังไม่ชำระราคาสินค้าแก่ธนาคารผู้ร้อง จำเลยก็จะเรียกร้องเอากรรมสิทธิ์ในสินค้าคืนไปไม่ได้ ธนาคารผู้
 ร้องจึงเป็นทั้งเจ้าหนี้ที่มีสิทธิเรียกร้องเอาสินค้าใช้ราคาสินค้าและเป็นเจ้าของสินค้าไปพร้อม ๆ กัน สินค้า
 เป็นกรรมสิทธิ์ของธนาคารผู้ร้อง เป็นการก่อตั้งทรัพย์สินชอบด้วย ป.พ.พ. ๑๖๔๔ แล้ว เมื่อโจทก์นำยึดสิน
 ค้าใน ธนาคารผู้ร้องยอมมีสิทธิที่จะขอให้ปล่อยทรัพย์ได้ โจทก์จะได้แย้งว่ากรรมสิทธิ์เป็นของจำเลยหาได้ไม่"

คำพิพากษาของศาลดังกล่าว หมายความว่า การพิจารณาคดีนี้แม้ไม่มีกฎหมายกำหนดไว้โดย เฉพาะ แต่ก็สามารถพิจารณาได้โดยถือตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๖๘ ซึ่งมีความว่า "สัญญาที่ห้ามไม่ให้ความ ไปตามความประสงค์ในทางสุจริตโดยศีลธรรมถึงปกติประเพณีด้วย" สัญญาที่ห้ามไว้ใช้ปฏิบัติ ระหว่างธนาคารกับลูกค้าผู้ทำบัตรเครดิต ซึ่งได้กระทำกันมานานจนถือเป็นประเพณียอมรับกันทั่วไป จึงเข้า ลักษณะในมาตรานี้ นอกจากนั้น หรีบัตรเครดิตยังเป็นสัญญาต่างตอบแทนซึ่งผูกพันธนาคารและผู้ทำบัตรเครดิต ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๖๔ ซึ่งมีความว่า "ในสัญญาต่างตอบแทนนั้น คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งจะไม่ยอมชำระหนี้จนกว่าอีก ฝ่ายหนึ่งจะชำระหนี้หรือขอปฏิบัติชำระหนี้ก็ได้ แต่ความข้อนี้ห้ามมิให้ใช้บังคับตัวหนี้ของคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ยังไม่ถึงกำหนด" ตามความในมาตรานี้ จำเลยผู้ทำบัตรเครดิตต้องชำระหนี้ให้แก่ธนาคารก่อน ธนาคารจึงจะ ปลดปล่อยกรรมสิทธิ์ในสินค้านั้นให้จำเลยไป แต่กรณีนี้จำเลยยังมีได้ชำระ เงินตามสัญญาบัตรเครดิตให้ธนาคาร กรรมสิทธิ์ในสินค้าจึงยังเป็นของธนาคารอยู่ และการก่อตั้งกรรมสิทธิ์นี้ถูกต้องตามกฎหมาย จึงสามารถใช้ บังคับได้ ดังที่ ป.พ.พ. มาตรา ๑๒๔๘ ระบุไว้ว่า "ทรัพย์สินทั้งหลายนั้น ท่านว่าจะก่อตั้งขึ้นได้แต่ด้วยอาศัย อำนาจในประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น"

สำหรับอายุความของสัญญาบัตรเครดิตนี้ เนื่องจากบัตรเครดิตมิได้มีบทบัญญัติไว้โดยเฉพาะ จึงต้องถือ ตามหลักกฎหมายทั่วไป คือ มีอายุความการฟ้องร้องคดีภายใน ๑๐ ปี เป็นที่น่าสังเกตด้วยว่า บางธนาคาร ถือปฏิบัติให้ลูกค้าผู้ส่งสินค้าเข้ายื่นตัวสัญญาใช้เงินพร้อมทั้งบัตรเครดิต ซึ่งทำให้การฟ้องร้องเรื่องตัวเงินโดยมี ลูกหนี้จากสัญญาบัตรเครดิตสะดวกมากกว่าการฟ้องตามสัญญาบัตรเครดิตซึ่งมีมูลหนี้มาจาก เลต เตอร์ออฟเครดิท หรือตัวเรียกเก็บเงินขาเข้า ซึ่งต้องนำสืบพยาน เอกสารมากกว่าและสลับซับซ้อนมากกว่าด้วย

ค่าธรรมเนียมและดอกเบี้ย

ค่าธรรมเนียมและดอกเบี้ย ซึ่งผู้ทำบัตรเครดิตต้องจ่ายให้ธนาคาร สามารถแบ่งได้ดังนี้ คือ

- ก. ค่าธรรมเนียม เลต เตอร์ออฟเครดิท หรือ
- ข. ค่าธรรมเนียมตัวเรียกเงินขาเข้า
- ค. ค่าธรรมเนียมและดอกเบี้ยบัตรเครดิต

ค่าธรรมเนียมเลตเตอร์ออฟเครดิต

ค่าธรรมเนียมเลตเตอร์ออฟเครดิตซึ่งผู้เปิดเครดิตต้องจ่ายให้แก่ธนาคาร สามารถแยกได้เป็นค่าธรรมเนียมที่ธนาคารผู้เปิดเครดิตในประเทศไทยเรียกเก็บ กับค่าธรรมเนียมที่ธนาคารตัวแทนในต่างประเทศเรียกเก็บ และมีรายละเอียดดังนี้ คือ

๑. ค่าธรรมเนียมที่ธนาคารผู้เปิดเครดิตเรียกเก็บ ได้แก่

๑.๑ ค่าธรรมเนียมในการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต (Opening Commission)

เป็นค่าธรรมเนียมหลักของการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต แต่ธนาคารจะคิดเฉพาะเลตเตอร์ออฟเครดิตที่เบิกถอนไม่ได้เท่านั้น ส่วนเลตเตอร์ออฟเครดิตที่เบิกถอนได้จะไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมประเภทนี้ ธนาคารส่วนใหญ่จะคิดค่าธรรมเนียมตามอัตราที่สมาคมธนาคารกำหนดไว้ คือ

เลตเตอร์ออฟเครดิตที่ระบุให้ตัวแลกเงินสั่งจ่ายเมื่อเห็น (Sight Letter of Credit) คิดค่าธรรมเนียม $\frac{๑}{๔}$ %

เลตเตอร์ออฟเครดิตที่ระบุให้ตัวแลกเงินสั่งจ่ายตามกำหนดเวลา (Time Letter of Credit) คิดค่าธรรมเนียม $\frac{๑}{๔}$ %

อัตรานี้เรียกเก็บสำหรับเลตเตอร์ออฟเครดิตที่มีอายุไม่เกิน ๓ เดือน หากเลตเตอร์ออฟเครดิตนั้นอายุเกิน ๓ เดือน จะต้องเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นอีก $\frac{๑}{๑๖}$ % ทุกเดือน

เลตเตอร์ออฟเครดิตทั้ง ๒ ประเภทนี้ มีค่าธรรมเนียมต่ำสุด (Minimum rate) เท่ากับ ๕๐ บาท คือ ถ้าเปิดเครดิตไปไม่มากและเมื่อคิดตามอัตราดังกล่าวได้ต่ำกว่า ๕๐ บาท ก็ยังจะต้องเสียค่าธรรมเนียมเท่ากับ ๕๐ บาท เป็นอย่างต่ำ

๑.๒ ค่าธรรมเนียมเมื่อชำระเงิน (Collecting or Payment Commission) ธนาคารเรียกเก็บตอนลูกค้ามาชำระเงินโดยเก็บเฉพาะเลตเตอร์ออฟเครดิตที่ตัวมีกำหนดเวลา (Time Letter of Credit) แต่ละธนาคารจะคิดในอัตราแตกต่างกันไป เช่น ๑% ต่อปีหรือ $\frac{๑}{๔}$ % ต่อ ๓ เดือน หรือ $\frac{๑}{๑๖}$ % ต่อเดือน

ค่าธรรมเนียมประเภทนี้ บางธนาคารเรียกว่า "Engagement Commission" เพราะเป็นค่าธรรมเนียมที่เกิดจากการที่ธนาคารต้องเข้าผูกพันตามเงื่อนไขของเลตเตอร์ออฟเครดิตตามกำหนดเวลาของเครดิตนั้นในระหว่างที่ลูกค้ายังไม่มาชำระเงินให้ธนาคาร

วิธีการคิดค่าธรรมเนียมนี้ จะคิดตามระยะเวลาที่ถูกค่าใช้จ่ายเครดิตไป เช่น เลตเตอร์ออฟเครดิต ที่มีกำหนด ๑๒๐ วัน ธนาคารจะคิดค่าธรรมเนียมนี้ ๔ เดือน ถ้าลูกค้านำเงินมาชำระตามกำหนดเวลา แต่ ถ้าลูกค้าชำระเงินก่อนกำหนดโดยใช้เครดิตที่ผู้ขายให้ไปเพียง ๒ เดือน ธนาคารก็จะคิดค่าธรรมเนียมเพียง ๒ เดือนด้วย

สำหรับลูกค้าที่ติดต่อกับธนาคารมานาน ธนาคารอาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมนี้ต่ำกว่าอัตราปกติ แต่บางธนาคารก็จะไม่เรียกเก็บเลย เพราะถือว่าเลตเตอร์ออฟเครดิตประเภทนี้มีกำหนดเวลานี้จะต้องทำทรัพย์สินทุกรายอยู่แล้ว ซึ่งธนาคารจะได้รับประโยชน์จากการทำทรัพย์สินแทน

๑.๓ ค่าไปรษณีย์อากาศหรือค่าโทรเลขในการแจ้งเปิดเครดิตไปยังธนาคารตัวแทนในประเทศของผู้ขายสินค้า จะเรียกเก็บตามความไกลไกลของประเทศนั้น

๑.๔ ค่าอากรแสตมป์ สำหรับใช้ปิดบนตัวสำเนาเลตเตอร์ออฟเครดิตและเอกสารต่าง ๆ ที่ผู้ขายส่งมาให้ใช้ออกสินค้า

๒. ค่าธรรมเนียมที่ธนาคารตัวแทนในต่างประเทศเรียกเก็บ ปกติธนาคารตัวแทนในต่างประเทศ จะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการช่วยเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตนี้ จากธนาคารผู้เปิดเครดิต ซึ่งจะเรียกเก็บจากผู้ส่งสินค้าเข้าที่มาขอเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตนั้นอีกต่อหนึ่ง เว้นเสียแต่ว่าได้มีการระบุไว้ชัดเจนในเลตเตอร์ออฟเครดิตว่า ค่าใช้จ่ายภายนอกประเทศให้เรียกเก็บจากผู้ขายและผู้ขายตกลงยินยอมที่จะจ่ายให้ ผู้ขอเปิดเครดิตก็ ไม่ต้องชำระค่าธรรมเนียมส่วนนี้ ค่าธรรมเนียมเหล่านี้ได้แก่

๒.๑ ค่าธรรมเนียมการแจ้งเครดิต เป็นค่าธรรมเนียมสำหรับการที่ธนาคารตัวแทนทำหน้าที่แจ้งให้ผู้ขายสินค้าซึ่งเป็นผู้รับประโยชน์ทราบถึงการเปิดเครดิตนี้

๒.๒ ค่าธรรมเนียมการยืนยันเครดิต เรียกเก็บเฉพาะเลตเตอร์ออฟเครดิตชนิดที่ระบุให้ธนาคารรับรอง (Confirmed Letter of Credit) การยืนยันนี้ทำให้ธนาคารตัวแทนในต่างประเทศต้องเข้าร่วมรับผิดชอบและเกิดภาระผูกพันต้องจ่ายเงินตามตั๋วแลกเงินให้แก่ผู้ขาย เมื่อผู้ขายปฏิบัติตามเงื่อนไขในเลตเตอร์ออฟเครดิตครบถ้วนแล้ว ธนาคารตัวแทนจึงต้องเรียกเก็บค่าธรรมเนียมนี้ด้วย เฉลี่ยแล้วจะเรียกเก็บในอัตรา $\frac{\quad}{\quad} \%$ ของจำนวนเงินตามเครดิต

๒.๓ ค่าธรรมเนียมการชำระเงินโดยกำหนดระยะเวลา เรียกเก็บจากเครดิตที่ผู้ขาย ให้ยอมการชำระเงินแก่ผู้ซื้อไว้และจะเก็บเฉพาะเมื่อ เป็น เลตเตอร์ออฟเครดิตที่มีการยืนยันเครดิตเท่านั้น แต่การเรียกเก็บนี้จะไม่เท่ากัน เพราะต้องคำนวณตามจำนวนเงินของเครดิตและตามกำหนดเวลาที่ระบุ ไว้ในตัวแลกเงินนั้น

๒.๔ ค่าธรรมเนียมการรับซื้อเอกสาร เมื่อธนาคารตัวแทนได้รับเอกสารจากผู้ขายครบตาม เงื่อนไขในเลตเตอร์ออฟเครดิตแล้ว ก็จะจ่ายเงินให้แก่ผู้ขายไปในฐานะที่เป็นธนาคารผู้จ่ายเงิน (Paying Bank) หรือธนาคารผู้รับซื้อตัว (Negotiating Bank) การจ่ายเงินนี้ธนาคารตัวแทนจะเรียกเก็บค่า ธรรมเนียมด้วย โดยคำนวณตามจำนวนเงินในตัวแลกเงิน

๒.๕ ค่าไปรษณีย์ ธนาคารตัวแทนในบางประเทศจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมนี้ แต่บาง ประเทศอาจไม่ เรียกเก็บเลยก็ได้

ค่าธรรมเนียมที่ธนาคารตัวแทนในต่างประเทศ เรียกเก็บมายังธนาคารผู้เปิดเครดิตนี้ จะเรียกเก็บมาตามสกุลเงินที่เปิดเครดิตไป ซึ่งธนาคารผู้เปิดเครดิตก็จะนำค่าธรรมเนียมนี้มารวมกับจำนวน เงินที่ต้องชำระตามตัวแลกเงินก่อน แล้วจึงคำนวณมาเป็นเงินบาทตามอัตราแลกเปลี่ยนในวันผู้เปิดเครดิต ชำระเงินต่อธนาคารหรืออาจจะตามอัตราอื่นแล้วแต่จะตกลงกัน

นอกจากค่าธรรมเนียมดังกล่าว ยังมีค่าธรรมเนียมอีกประเภทที่ธนาคารผู้เปิดเครดิตและธนาคาร ตัวแทนในต่างประเทศจะเรียกเก็บ คือ ค่าธรรมเนียมในการแก้ไขเครดิต ซึ่งจะเก็บต่อเมื่อมีการแก้ไข เปลี่ยนแปลงเลตเตอร์ออฟเครดิตเท่านั้น

ค่าธรรมเนียมตัวเรียกเก็บเงินขาเข้า

ค่าธรรมเนียมนี้จะเรียกเก็บจากผู้จ่ายเงินตามตัวเรียกเก็บเงินขาเข้าหรือผู้ส่งสินค้า เข้านั้นเอง โดยเรียกเก็บสำหรับเป็นค่าติดต่อบริการธนาคารที่จะได้รับค่าธรรมเนียมนี้คือธนาคารผู้เรียกเก็บเงิน ในไทย และธนาคารผู้ส่งตัวมาเรียกเก็บเงินซึ่งตั้งอยู่ในประเทศของผู้ขาย

ค่าธรรมเนียมนี้ได้แก่

๑. ค่าธรรมเนียมในการเรียกเก็บเงิน ธนาคารจะเรียกเก็บ $\frac{2}{100}$ % ของจำนวนเงินตามตัว ซึ่งแปลงเป็นเงินบาท ณ วันที่ถึงกำหนดชำระนั้น แต่ถ้าจำนวนเงินในตัวเกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไปจะคิดใน อัตราที่ต่ำลงคือ $\frac{1}{100}$ % ทั้งจำนวน และถ้าเกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาทคิดเพียง $\frac{0.5}{100}$ % เท่านั้น

ทั้งนี้มีอัตราค่าธรรมเนียมต่ำสุด (minimum rate) เท่ากับ ๒๕ บาท

อย่างไรก็ตาม ค่าธรรมเนียมดังกล่าวอาจแตกต่างกันไปได้อีกในหลาย ๆ ธนาคาร บางธนาคาร คิด $\frac{๑}{๑๖}$ % ตลอดไม่ว่าตัวนั้นมีจำนวนเงินเท่าใด และบางธนาคารจะคิดตามค่าธรรมเนียมที่ธนาคารผู้ส่งตัว ซึ่งอยู่ในประเทศเดียวกับผู้ขายแจ้งมาให้เก็บ โดยไม่ได้คิดค่าธรรมเนียมสำหรับธนาคารของตนเพิ่มเข้าไป ด้วย เพราะถือว่าทางธนาคารจะได้รับประโยชน์จากการที่ลูกค้านำเงินมาชำระ คือ กำไรจากการขายเงินตราต่างประเทศอยู่แล้ว

๒. ค่าไปรษณีย์อากาศหรือค่าโทรเลข สำหรับแจ้งการส่งเงินหรือหักบัญชีกับธนาคารผู้ส่งตัวมา เรียกเก็บซึ่งอยู่ในต่างประเทศ

๓. ค่าอากรแสตมป์ ซึ่งใช้ปิดบนเอกสารต่าง ๆ เช่นเดียวกับเอกสารประกอบเลตเตอร์ออฟเครดิต

ค่าธรรมเนียมและดอกเบี้ยทรัสต์บริษัท

๑. ค่าธรรมเนียมที่ธนาคารจะเรียกเก็บเมื่อทำทรัสต์บริษัท

๑.๑ ค่าธรรมเนียมทรัสต์บริษัท เรียกเก็บในอัตรา $\frac{๑}{๒}$ % ของจำนวนเงินในตัวแลกเงิน ค่าธรรมเนียมนี้ธนาคารจะเรียกเก็บตอนที่ลูกค้าชำระเงิน ถ้าเป็นลูกค้าที่ติดต่อกันมา อาจยกเว้นไม่เรียกเก็บได้แต่ปีหลายธนาคารที่ไม่เรียกเก็บเลย เพราะถือว่าได้รับดอกเบี้ยจากลูกค้าแล้ว

๑.๒ ค่าไปรษณีย์และค่าอากรแสตมป์

๒. ดอกเบี้ยทรัสต์บริษัท ดอกเบี้ยที่ธนาคารคิดนั้นจะแตกต่างกันไปตามสกุลของเงินตราต่างประเทศ ที่ได้เปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตไป และแต่ละธนาคารก็อาจเรียกเก็บไม่เท่ากันด้วย อย่างไรก็ตาม ส่วนมากจะใช้อัตราที่ใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะดอลลาร์สหรัฐและปอนด์สเตอร์ลิง ซึ่งสมาคมธนาคารไทยกำหนดไว้ ดังนี้

ดอลลาร์สหรัฐ (US. \$)	คิดไม่ต่ำกว่า	๑๐.๕ % ต่อปี
ปอนด์สเตอร์ลิง (£)	"	๑๐.๕ % ต่อปี

เงินตราสกุลอื่น ๆ สมาคมธนาคารไทยไม่ได้กำหนดอัตราไว้ ธนาคารแต่ละแห่งจึงต้องกำหนดขึ้นเอง โดยพิจารณาจากอัตราดอกเบี้ยที่ refinancing ได้จากต่างประเทศ (Refinancing คือ การขอกู้ยืมเงินต่ออีกทอด โดยธนาคารผู้เปิดเครดิตขอกู้จากธนาคารในต่างประเทศมาเพื่อให้เครดิตแก่ผู้สั่งสินค้าเข้า) ธนาคารจะบวกเพิ่มเข้าไปอีก ๑-๒% จากอัตราดอกเบี้ยของ refinancing นั้น

อัตราดอกเบี้ยทรัพย์สินที่ธนาคารแห่งหนึ่งใช้อยู่ในตอนสิ้นเดือนเมษายน ๒๕๒๑ มีดังนี้

<u>สกุลเงินตราต่างประเทศ</u>	<u>อัตราดอกเบี้ยทรัพย์สิน (% ต่อปี)</u>
£ (อังกฤษ)	๑๐.๕
US. \$ (สหรัฐอเมริกา)	๑๐.๕
M. \$ (มาเลย์เซีย)	๑๐.๕
S. \$ (สิงคโปร์)	๑๐.๕
Hk. \$ (ฮ่องกง)	๑๐.๕
DM. (เยอรมัน)	๑๐
A. \$ (ออสเตรเลีย)	๑๓.๕
Can. \$ (แคนาดา)	๑๓
Sw.Fr. (สวิส)	๑๐
F.Fr. (ฝรั่งเศส)	๑๔.๕
Guilder (เนเธอร์แลนด์)	๑๐
Denish Krone (เดนมาร์ก)	๑๕
Lira (อิตาลี)	๑๕
Yen (ญี่ปุ่น)	๑๒
Swedish Krona (สวีเดน)	๑๕
A. Schilling (ออสเตรีย)	๑๑.๒๕
RMB. (จีนคอมมิวนิสต์)	๑๒

อัตราดอกเบี้ยของเงินสกุลต่าง ๆ นี้ อาจเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวได้ตามอัตราดอกเบี้ยของประเทศนั้น ๆ แต่ก็จะมีแนวโน้มตามอัตราดอกเบี้ยของตลาดโลก ปกติธนาคารจะคิดดอกเบี้ยลูกค้าเท่ากันหมดทุกราย แต่อาจมีการยกเว้นคิดในอัตราต่ำกว่าปกติได้สำหรับลูกค้าบางรายซึ่งนับว่าเป็นกรณีพิเศษเท่านั้น

อัตราดอกเบี้ยที่กำหนดไว้นี้ เป็นอัตราดอกเบี้ยทริสตีรีชิ่งจ่ายชำระ ตรงตามกำหนดเวลาเท่านั้น ถ้าเป็นการชำระที่ล่าช้ากว่ากำหนด ธนาคารจะคิดดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นอีกประมาณ ๓% (แต่เมื่อเพิ่มขึ้นแล้วต้องไม่เกินอัตราที่กฎหมายอนุญาต คือ ๑๕%) บางธนาคารจะคิดให้เท่ากับอัตราดอกเบี้ยของเงินเบิกเกินบัญชีหรือเท่ากับ ๑๕% เท่ากันทุกสกุลอัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นนี้จะใช้คิดสำหรับช่วงเวลาที่เกินกำหนดสัญญาไปเท่านั้น

วิธีการคิดดอกเบี้ยทริสตีรีชิ่งนี้ มีรายละเอียดที่ควรสนใจ คือ กำหนดเวลาที่ใช้คิดดอกเบี้ยธนาคารจะบวก Return remittance อีก ๗ วันต่อจากวันครบกำหนด เนื่องจากการที่จะให้ลูกค้ามาชำระเงินทันทีเมื่อครบกำหนดนั้นทำได้ยาก จึงต้องเฝ้าระยะเวลาไว้อีก ๗ วัน และนำมาใช้คำนวณดอกเบี้ยด้วยลูกค้าที่ชำระเงินทันทีจะถูกคิดดอกเบี้ยมากไป แต่ก็มีลูกค้าบางรายที่มาชำระเงินภายหลัง ๗ วันนี้ไปแล้ว ซึ่งถ้าเป็นเวลาไม่กี่วันธนาคารก็จะไม่คิดดอกเบี้ยเพิ่ม

เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยทริสตีรีชิ่งเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้นธนาคารส่วนมากจะคิดดอกเบี้ยจากลูกค้าโดยใช้อัตรา ๗ วันของตัวแลกเปลี่ยนหรือวันที่ธนาคารตัวแทนรับซื้อเอกสารจากผู้ขาย โดยไม่คำนึงว่าอัตราดอกเบี้ยจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรในภายหลัง เพราะธนาคารผู้เปิดเครดิตก็สามารถขอกู้ต่อจากธนาคารในต่างประเทศ (Refinancing) ได้ในเวลาเดียวกัน อัตราดอกเบี้ยทริสตีรีชิ่งในวันนั้นจึงมีความสัมพันธ์กับอัตราดอกเบี้ย Refinancing มากที่สุด

เลตเตอร์ออฟเครดิตภายในประเทศ

เลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการค้า อีกประเภทหนึ่งนอกเหนือจากเลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการสั่งสินค้าเข้า คือ เลตเตอร์ออฟเครดิตภายในประเทศ (Domestic or Local Letter of Credit) ซึ่งวัตถุประสงค์ในการเปิด เช่นเดียวกับเลตเตอร์ออฟเครดิตที่เปิดไปยังต่างประเทศ คือ เป็นการจ่ายชำระเงินค่าสินค้าระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย โดยที่ธนาคารผู้ออกเลตเตอร์ออฟเครดิตได้ให้คำรับรองว่า ผู้ขาย

สินค้าจะได้รับชำระเงินแน่นอน ในขณะที่เกี่ยวกับผู้ซื้อก็สามารถรับเอกสารการส่งสินค้าไปรับสินค้าได้ เท่ากับว่าธนาคารเป็นตัวกลางเข้าควบคุมให้ผู้ซื้อและผู้ขายปฏิบัติให้ถูกต้องตามข้อตกลงและเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ระบุในเครดิตนั้น

วิธีการดำเนินงานเกี่ยวกับเลตเตอร์ออฟเครดิตประเภทนี้ มีวิธีปฏิบัติเช่นเดียวกับเลตเตอร์ออฟเครดิตที่เปิดไปต่างประเทศ เพียงแต่เป็นการติดต่อระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายที่อยู่ในประเทศเดียวกัน และไม่ต้องยื่นแบบ ล.ป. ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเท่านั้น เพราะไม่ได้มีการส่งเงินตราออกนอกประเทศ

เลตเตอร์ออฟเครดิตภายในประเทศนี้มีการทำกันพอสมควร ทั้งในกรุงเทพด้วยกันเองและกรุงเทพกับต่างจังหวัด เครดิตที่ธนาคารให้โดยมากมีระยะสั้น ๆ ตั้งแต่ ๓๐, ๔๕, ๖๐, ๙๐, ๑๒๐ ถึง ๑๘๐ วัน บางครั้งอาจให้ยาวกว่านี้แต่น้อยมาก

เลตเตอร์ออฟเครดิตประเภทนี้ ตามหลักการแล้วควรใช้ทำทริสตีรีชิตได้ แต่ในทางปฏิบัติยังไม่เคยมีธนาคารใดให้ทำไปเลย ทั้งนี้เพราะส่วนมากอายุเครดิตสั้นมากและถ้าฝ่ายผู้ซื้อมีปัญหาในการชำระค่าสินค้าเกิดขึ้น ธนาคารก็จะช่วยเหลือในรูปของการให้กู้ยืมตามปกติหรือเงินเบิกเกินบัญชีแทน

ส่วนที่ ๒ ฟลอปแลนที่ทำกับบริษัทเงินทุน

ฟลอปแลน (Floor plan) เป็นคำที่ใช้เรียกทั่วไป แทนคำว่า Floor planning หรือ Floor plan inventory financing ตามปกติความหมายของฟลอปแลนก็เหมือนกับทริสตีรีชิต คือ เป็นการกู้ยืมเงินโดยใช้สินค้าเป็นหลักประกัน และผู้กู้ยืมครอบครองสินค้าซึ่งใช้เป็นหลักประกันนี้แทนผู้ให้กู้ในนามของทริสตีรีชิตหรือผู้ดูแลผลประโยชน์

แต่เนื่องจากคำว่า "ทริสตีรีชิต" เป็นที่ยอมรับกันในไทยว่า หมายถึง "การกู้ยืมของผู้ซื้อสินค้าเพื่อขอเอกสารการส่งสินค้าไปใช้ออกสินค้าก่อน โดยยังไม่ต้องชำระเงินค่าสินค้าที่สั่งซื้อมา" เท่านั้น ดังนั้น การกู้ยืมในลักษณะอื่นที่มิได้เป็นการกู้ยืมเพื่อขอเอกสารไปออกสินค้า จึงไม่ใช่เรียกว่า ทริสตีรีชิต แม้ว่า จะเข้าลักษณะเดียวกับคำจำกัดความที่แท้จริงของทริสตีรีชิตก็ตาม

คำว่า "ฟลอปแลน" ที่ใช้ในไทยนี้ หมายความว่า "เป็นการกู้ยืมโดยใช้สินค้าซึ่งวางแสดงอยู่หรือเตรียมไว้ขายมาเป็นหลักประกันเงินกู้ โดยที่ไม่ต้องมีการส่งมอบสินค้านั้นแต่อย่างใด และผู้

ชอว์ก็มีสิทธิครอบครองและขายสินค้านั้นได้ แต่กรรมสิทธิ์ในสินค้ายังเป็นของผู้ให้กู้อยู่จนกว่าจะได้รับชำระ
เงินที่กู้ยืมไปแล้ว" การให้กู้ในลักษณะเช่นนี้มักทำกับบริษัทเงินทุนเท่านั้น ธนาคารพาณิชย์ไม่มีการให้กู้ และ
ในทางกลับกัน บริษัทเงินทุนก็ไม่มีการให้กู้แบบทรัพย์สินของธนาคารเช่นกัน

ลักษณะการทำฟลอปแลนในประเทศไทย

ผู้ที่มากู้ยืมกับบริษัทเงินทุนโดยทำฟลอปแลนนั้น คือ ผู้ขายปลีก (Dealer) ซึ่งอาจเป็นผู้ส่งสินค้า
เข้ามาจากต่างประเทศด้วยก็ได้ สินค้าที่ใช้ทำฟลอปแลน คือ สินค้าประเภทรถจักรยานยนต์ ซึ่งเกือบทั้งหมด
เป็นพวกรถยนต์ รถแทรกเตอร์ บุลดโตเซอร์ มอเตอร์ไซด์ ที่เหลือก็เป็นพวกเครื่องจักรกลหนัก (Heavy
Machinery) และสินค้าประเภทวิทยุ โทรทัศน์ ส่วนสาเหตุที่มีการทำฟลอปแลนนั้น ส่วนมากจะเนื่องมา
จากผู้ขายปลีกไม่ได้รับสินเชื่อทางการค้าจากผู้ขาย ตัวอย่างเช่น รถยนต์ที่ขายดีเพราะเป็นที่นิยมในตลาด
มาก บริษัทผู้ผลิตรถชนิดนั้นจะสามารถขายเป็นเงินสดให้แก่ผู้ขายปลีกได้ง่าย และไม่จำเป็นต้องจ้อผู้ขายปลีก
ต่างกับรถยนต์ที่ไม่ค่อยได้รับความนิยมหรือมีราคาแพงขายยาก ซึ่งต้องขายเชื่อให้แก่ผู้ขายปลีก ในกรณีที่ผู้ขาย
ปลีกต้องซื้อเป็นเงินสดนี้ เขาอาจไม่มีเงินเพียงพอ จึงขอทำฟลอปแลนกับบริษัทเงินทุนเพื่อจะได้มีเงินชำระ
ค่าสินค้า อย่างไรก็ตาม ผู้ขายปลีกบางรายที่ได้เทอมจากผู้ขายแล้วก็อาจจะมาขอทำฟลอปแลน เพราะต้อง
การเงินไปใช้หมุนเวียนหรือเพราะเทอมที่ผู้ขายให้นั้นสั้นกว่าช่วงเวลาของผู้ขายปลีกจะสามารถจำหน่ายรถได้
เช่นกัน

การให้กู้ยืมแบบฟลอปแลนนี้จัดอยู่ในประเภทกิจการเงินทุนเพื่อการจำหน่ายและการบริโภคซึ่งปกติ
ธุรกิจเงินทุนจะสามารถประกอบกิจการได้ ๔ ประเภท คือ กิจการเงินทุนเพื่อการพาณิชย์ กิจการเงินทุนเพื่อ
การพัฒนา กิจการเงินทุนเพื่อการจำหน่ายและการบริโภค และกิจการเงินทุนเพื่อการเคหะ

กิจการเงินทุนเพื่อการจำหน่ายและการบริโภคนี้ เป็นการให้กู้ยืมแก่ธุรกิจที่จำหน่ายสินค้า เพื่อนำ
เงินทุนไปซื้อสินค้ามาจำหน่าย และให้กู้ยืมแก่เอกชนเพื่อนำเงินมาใช้ในการอุปโภคและบริโภค การให้กู้ยืม
เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว มีอยู่ในรูปของ

- ก. การทำฟลอปแลน ให้กู้ยืมแก่ธุรกิจเพื่อจำหน่ายสินค้า
- ข. การให้กู้ยืมแก่ผู้บริโภค เพื่อนำไปใช้จ่ายในกรณีจำเป็น ซึ่งจะให้ในรูปของเงินกู้ที่มีหลัก
ประกัน และการให้กู้ยืมในรูปของการให้เช่าซื้อ (Hire purchase) เพื่อนำไปซื้อสินค้าประเภทเครื่องใช้
ประจำบ้าน

การทำฟลอปแลนนี้ อาจมีความสัมพันธ์กับการทำทรัสต์รีซิทกับธนาคารพาณิชย์ได้ และส่วนใหญ่ มักต้องทำการเช่าซื้อต่อด้วย คือ เมื่อผู้ค้าปลีกซึ่งเป็นผู้ส่งสินค้าเข้า ส่งสินค้ามาจากต่างประเทศ เขาก็จะ ขอทำ ทรัสต์รีซิทกับธนาคารพาณิชย์เพื่อขอสินค้าไปขายก่อน แล้วจึงชำระค่าสินค้านั้นภายหลัง ถ้าครบกำหนด เวลาทรัสต์รีซิทแล้ว เขายังขายสินค้าไม่ได้ ก็จะมาขอทำฟลอปแลนกับบริษัท เงินทุน เพื่อเอาเงินไปชำระ เงินกู้ ทรัสต์รีซิท ระหว่างที่ยังอยู่ในช่วงกำหนดเวลาของฟลอปแลนนั้น ผู้ขายปลีกก็ต้องพยายามขายสินค้าให้ได้ แต่ เนื่องจากสินค้าส่วนมากที่บริษัท เงินทุนรับทำฟลอปแลนมีราคาสูง เช่น รถยนต์ การจะขายเป็นเงินสดจึงทำ ได้ยาก บริษัทผู้ขายรถยนต์จึงต้องร่วมตกลงกับบริษัท เงินทุน ให้ลูกค้าที่มาซื้อสินค้าทำการเช่าซื้อกับบริษัท เงินทุน ต่อ ซึ่งบริษัท เงินทุนที่รับทำฟลอปแลน ส่วนมากก็หวังจะได้รับทำการเช่าซื้อต่อด้วย จึงมักกำหนดเงื่อนไขว่า รถยนต์ที่ทำฟลอปแลนจะต้องนำมาทำการเช่าซื้อกับบริษัทแห่งเดียว เท่านั้น

การเช่าซื้อ (Hire purchase) นี้เป็นการให้ผู้บริโภคมีโอกาสซื้อทรัพย์สินถาวรบางประเภทได้ โดยไม่จำเป็นต้องซื้อเป็นเงินสดทั้งหมด สินค้าพวกนี้ ได้แก่ รถยนต์ เครื่องปรับอากาศ โทรทัศน์ ตลอดจน เครื่องใช้ในบ้านอื่น ๆ บริษัท เงินทุนจะให้กู้ยืมวิธีนี้โดยตกลงทำสัญญากับบริษัทผู้จำหน่ายสินค้าเหล่านั้นว่า ถ้า ลูกค้ารายใดประสงค์จะซื้อสินค้าแบบผ่อนส่ง ก็ให้บริษัทผู้จำหน่ายสินค้าติดต่อให้ทราบ เพื่อจะได้ให้เช่าซื้อแก่ ลูกค้าผู้บริโภคนั้น วิธีการปฏิบัติ คือ เมื่อลูกค้าตกลงซื้อสินค้า เช่น รถยนต์ โดยการเช่าซื้อ ลูกค้าก็ต้องจ่าย เงินดาวน์ (Down Payment) ให้แก่ผู้จำหน่ายรถยนต์ก่อน แล้วบริษัทผู้จำหน่ายรถยนต์จะนำลูกค้ามาทำสัญญา เช่าซื้อกับบริษัท เงินทุน บริษัท เงินทุนจะจ่ายชำระราคารถยนต์ส่วนที่เหลือให้แก่บริษัทผู้จำหน่ายรถยนต์แทน ซึ่ง ขณะเดียวกันก็ต้องโอนทะเบียนรถยนต์นั้นมาให้บริษัท เงินทุน โดยผู้ซื้อต้องจ่ายค่าใช้จ่ายในการโอนด้วย บริษัท เงินทุนจะให้ลูกค้าผ่อนชำระ เงินเป็นงวด ๆ สำหรับราคารถยนต์ส่วนที่เหลือรวมทั้งดอกเบี้ยที่บริษัท เงินทุนจะคิดเอาด้วย เมื่อครบแล้วบริษัท เงินทุนจึงจะโอนทะเบียนรถยนต์ให้แก่ผู้ซื้อไป

ในกรณีที่บริษัทผู้ขายรถยนต์ทำฟลอปแลนอยู่กับบริษัท เงินทุน โดยใช้รถยนต์จำนวนนั้นเป็นประกัน บริษัท เงินทุนก็จะไม่ต้องจ่ายค่ารถยนต์ส่วนที่เหลือจากการวางเงินดาวน์ให้บริษัทรถยนต์ไปทั้งหมด แต่จะหัก หนี้ฟลอปแลนไว้ ที่เหลือซึ่ง เป็นกำไรจากการขายรถยนต์จึงจะจ่ายคืนให้แก่บริษัทรถยนต์ไป

การยื่นขอทำฟลอปแลน

การยื่นขอทำฟลอปแลนอาจเริ่มจาก ๒ กรณีคือ

๑. ผู้ขายปลิกไม่มีเงินทุนหมุนเวียนในกิจการเพียงพอ หรือไม่มีเงินชำระเงินกู้ที่บริษัททำไว้กับธนาคาร เพราะยังขายสินค้าไม่ได้หรือได้น้อย เขาก็จะมาติดต่อขอทำฟลอปแลนกับบริษัทเงินทุนเพื่อนำเงินไปหมุนเวียนหรือชำระค่าสินค้า กรณีนี้ ผู้ขายปลิกจะเอาสินค้าที่ดังแสดงอยู่ในบริษัทของตนมาเป็นหลักประกัน โดยไม่ต้องเคลื่อนย้ายสินค้านั้นไปอยู่ในความดูแลของบริษัทเงินทุน แต่จะมอบเอกสารบางอย่างที่จะต้องใช้ในการจำหน่ายสินค้านั้น ให้บริษัทเงินทุนยึดไว้เป็นหลักประกัน เช่น รถยนต์ ก็จะยึดเอกสารที่ใช้ในการทะเบียน คือ ใบเสร็จ และใบแจ้งจำหน่ายรถยนต์ไว้ เมื่อผู้ขายปลิกมาชำระเงินที่ทำฟลอปแลน บริษัทเงินทุนจึงจะมอบเอกสารนั้นไปใช้โอนทะเบียนรถยนต์ให้แก่ลูกค้าผู้ซื้อรถได้

๒. ผู้ขายปลิกไม่มีเงินเพียงพอที่จะสั่งซื้อสินค้าได้ทั้งจำนวน กรณีนี้ เขาจะต้องมีเงินทุนอยู่บ้างจำนวนหนึ่ง และขอทำฟลอปแลนกับบริษัทเงินทุนอีกจำนวนหนึ่ง ผู้ขายปลิกจะต้องมาแจ้งความจำนงกับบริษัทเงินทุน ซึ่งบริษัทเงินทุนจะพิจารณาว่าสมควรอนุมัติหรือไม่ ถ้าอนุมัติก็จะดำเนินการสั่งซื้อสินค้าตามความต้องการของผู้ขายปลิกและจ่ายชำระค่าสินค้าให้แก่ผู้ผลิตหรือผู้ขายสินค้านั้นไปเรียบร้อย เป็นการทำการแทนผู้ขายปลิกทุกอย่าง สินค้าที่สั่งมาจึงอยู่ในนามของบริษัทเงินทุนด้วย เมื่อสินค้ามาถึงบริษัทเงินทุนก็จะส่งมอบสินค้าให้แก่ผู้ขายปลิกและให้ผู้ขายปลิกทำสัญญาฟลอปแลนไว้ เมื่อขายสินค้าได้จึงจะเอาเงินมาชำระค่าสั่งซื้อสินค้าในส่วนที่ไม่ใช่เงินทุนของตนเอง พร้อมทั้งจ่ายดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายในการสั่งซื้อสินค้าให้แก่บริษัทเงินทุน

จะเห็นได้ว่าการทำฟลอปแลนในกรณีหลังนี้ บริษัทเงินทุนจะเข้าเกี่ยวข้องตั้งแต่แรกเริ่ม แต่การทำฟลอปแลนนั้น บริษัทเงินทุนจะไม่ให้กู้ไปเต็มจำนวนตามราคาสินค้า อัตราของจำนวนเงินกู้ยืมต่อมูลค่าสินค้านั้นมีช่วงกว้างมาก ตั้งแต่ ๕๐-๕๐% แล้วแต่ชนิดของสินค้าและหลักประกันประกอบอื่น ๆ แต่โดยเฉลี่ยแล้ว บริษัทเงินทุนที่ดำเนินกิจการประเภทนี้มากจะให้กู้ยืมในราว ๗๐-๘๐% ของราคาสินค้าที่ใช้เป็นหลักประกัน ดังนั้นในกรณีดังกล่าว ผู้ขายปลิกจะต้องนำเงินสดมาวางให้บริษัทเงินทุนด้วยจำนวนหนึ่งอาจเป็น ๒๐% หรือ ๓๐% ของราคาสินค้าที่จะสั่งซื้อ เพื่อบริษัทเงินทุนจะได้้นำเงินนี้ไปใช้ในการสั่งซื้อสินค้าด้วย เพราะการที่จะให้บริษัทเงินทุนออกเงินสั่งซื้อให้เต็ม ๑๐๐% นั้น ก็เท่ากับว่าบริษัทผู้ขายปลิก

ไม่ได้ลงทุนอะไรเลยและบริษัทเงินทุนไม่สามารถไว้วางใจได้ว่า เมื่อส่งสินค้ามาแล้ว ผู้ขายปลีกจะยินยอมรับเอาสินค้าไปจำหน่ายและทำฟลอปเลนไว้ตามที่ตกลงกันเสมอไป

การพิจารณาอนุมัติให้ทำฟลอปเลน

เมื่อผู้ขายปลีกมีความต้องการทำฟลอปเลน ก็จะมาแจ้งความจำนงกับเจ้าหน้าที่ของบริษัทเงินทุน โดยทั่วไปจะไม่มีแบบฟอร์มขอทำฟลอปเลน (Application form) แต่อย่างใด เป็นการตกลงปรึกษากันเท่านั้น เมื่อบริษัทเงินทุนได้รับคำขอทำฟลอปเลนก็ต้องทำการพิจารณา ดังนี้

๑. ฐานะการเงินและการดำเนินงานของลูกค้า เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงมากที่สุด โดยมากผู้ที่มาขอทำฟลอปเลน มักมีการติดต่อกับบริษัทอยู่ก่อนแล้ว จึงอาจประเมินฐานะการเงินและการดำเนินงานได้ง่าย โดยใช้การติดต่อก่อนที่ผ่านมาเป็นเครื่องวัด แต่ลูกค้าบางรายอาจเป็นลูกค้าใหม่ บริษัทเงินทุนจะพิจารณาฐานะหรือเครดิตของลูกค้าเหล่านี้ได้จากผลการติดต่อกับบริษัทเงินทุนอื่นหรือธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ที่เขาเคยใช้บริการ นอกจากนั้นอาจใช้การวิเคราะห์งบการเงินเข้าช่วยด้วย แต่บางบริษัทอาจหางบการเงินไม่ถูกต้องหรือไม่ได้มาตรฐานเพียงพอ บริษัทเงินทุนจะใช้วิธีสอบถามจากผู้มีอาชีพในวงการค้าเดียวกับลูกค้าหรือจากผู้ขายสินค้าให้ลูกค้านั้น แทน

๒. ประสบการณ์ในการจำหน่ายสินค้าของลูกค้า บริษัทเงินทุนต้องให้ความสนใจในเรื่องนี้ด้วย ถ้าลูกค้าไม่เคยมีประสบการณ์ในตลาดสินค้าที่ใช้เป็นหลักประกันฟลอปเลนมาก่อนเลย ก็อาจไม่รู้ช่องทาง การจำหน่ายที่เหมาะสมและไม่สามารถนำสินค้านั้นเข้าสู่ตลาดได้ ซึ่งจะทำให้ขายได้ช้าหรือขายไม่ออกเลยก็ได้ ยิ่งถ้าเป็นสินค้าที่ผลิตรุ่นใหม่ ๆ ออกมาอยู่ตลอดเวลา ถ้าขายได้ช้าจนมีรุ่นใหม่ออกจำหน่าย อาจทำให้ขายได้ราคาไม่ดีก็ได้ ถ้าลูกค้าไม่สามารถขายสินค้าได้หมดภายในระยะเวลาฟลอปเลนแล้ว อาจทำให้เขาไม่มีเงินมาชำระหนี้เมื่อครบกำหนดซึ่งจะทำความยุ่งยากให้บริษัทเงินทุนมาก จึงต้องมีการพิจารณาเสียแต่แรกว่า ลูกค้ามีความสามารถในการขายเพียงใด โดยดูจากประสบการณ์ของเขาในตลาดสินค้าประเภทนั้น นอกจากนี้ ยังอาจพิจารณาไปถึงนโยบายการจัดจำหน่ายด้วย แต่ประสบการณ์ที่ผ่านมามักเพียงพอที่จะชี้ให้เห็นว่า ลูกค้ามีความสามารถขายสินค้าได้หรือไม่ ถ้าดำเนินการขายสินค้าประเภทนี้มาเป็นเวลานานและมีตลาดสินค้าอยู่แล้ว ก็จะสามารถขายสินค้าได้เร็วกว่าการที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในตลาดสินค้านั้น ๆ มาก่อนเลย

๓. สินค้าที่ใช้ทำฟลอปแพลน ปกติการทำฟลอปแพลนจะทำกับสินค้าประเภทคงทนถาวร และเป็นรถยนต์และรถบรรทุกเสียเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งถ้าเป็นสินค้าดังกล่าว ก็ต้องดูด้วยว่ารถนั้นยี่ห้ออะไร ถ้าเป็นยี่ห้อที่คนนิยมน้อยและขายได้ยาก ก็จะทำให้ทำฟลอปแพลนในเปอร์เซ็นต์ต่ำกว่าราคาสินค้ามากหน่อย นอกจากนี้ ถ้าสินค้าที่ใช้เป็นหลักประกันยังมีตลาดแคบคนยังไม่ค่อยรู้จักหรือนิยมใช้ บริษัทเงินทุนอาจปฏิเสธไม่รับทำฟลอปแพลน แต่จะเสนอให้กู้ยืมด้วยวิธีอื่นแทน

สิ่งที่ต้องพิจารณาอีกอย่างหนึ่งในเรื่องสินค้าก็คือ สินค้านั้นสามารถพิสูจน์ว่าเป็นชิ้นเดียวกับที่ใช้เป็นหลักประกันได้หรือไม่ บริษัทเงินทุนนิยมรับทำฟลอปแพลนกับสินค้าที่มีหมายเลขประจำเครื่อง เพื่อจะได้ตรวจสอบได้ว่าสินค้านั้นขายได้หรือยัง เพราะตามสัญญาฟลอปแพลนนั้น ลูกค้าต้องมาชำระเงินคืนเมื่อขายสินค้าได้ทุกครั้ง ถ้าไม่สามารถตรวจสอบสินค้าได้แน่ชัด ลูกค้าอาจผิดสัญญานำเงินไปใช้หมุนเวียนก่อน โดยอ้างว่าขายสินค้าไม่ได้

๔. หลักทรัพย์ประกอบการทำฟลอปแพลน ผู้ที่จะมาทำฟลอปแพลนนั้นต้องมีเงินทุนของตนเองพอสมควรมิใช่ว่าจะอาศัยการกู้ยืมแบบฟลอปแพลนนี้ซื้อสินค้าโดยไม่มีเงินลงทุนใด ๆ เลยได้ โดยเฉพาะการทำฟลอปแพลนที่ให้บริษัทเงินทุนติดต่อสั่งสินค้าแทนด้วยนั้น ลูกค้าจะต้องมีเงินสดให้เป็นค่าซื้อสินค้าส่วนหนึ่งด้วยเสมอ แต่จะเป็นเท่าใดก็แล้วแต่บริษัทเงินทุนจะกำหนดเปอร์เซ็นต์ของเงินกู้ต่อราคาสินค้าไว้ บางกรณีลูกค้าอาจเสนอหลักประกันอื่นแทน เช่น พวกอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งได้แก่ ที่ดิน อาคาร เป็นส่วนใหญ่ นำมาวางเป็นประกันสำหรับส่วนที่จะต้องใช้เงินทุนของตนเอง แล้วจึงจะนำไปเต็มมูลค่าสินค้าทั้งหมดได้ เช่น บริษัทเงินทุนอนุมัติให้ทำฟลอปแพลนได้ ๗๐% ของราคาสินค้า อีก ๓๐% ลูกค้าจะต้องนำเงินสดมาวางไว้ หรือใช้หลักประกันอื่นที่มีมูลค่าไม่ต่ำกว่าจำนวน ๓๐% นั้นมาวางเป็นประกัน บริษัทเงินทุนจึงจะออกเงินค่าซื้อสินค้าทั้งหมดให้แทนลูกค้าได้ นอกจากอสังหาริมทรัพย์แล้วหลักประกันอื่นที่จะมาวางแทนเงินสดได้ และนิยมใช้กัน คือ การค้ำประกันจากธนาคาร (Bank Guarantee) คือ ธนาคารรับทำการค้ำประกันในวงเงินส่วนที่เหลือ แทนการที่ลูกค้าจะต้องนำเงินสดมาวางไว้

การวางหลักทรัพย์ประกอบการทำฟลอปแพลนนี้ จะต้องมีทุกครั้งที่ลูกค้ามาขอทำฟลอปแพลน เว้นเสียแต่ว่าลูกค้านั้นมีวงเงินฟลอปแพลนอยู่แล้ว ก็วางหลักทรัพย์เพียงหนเดียวในตอนขอวงเงิน และมักจะตั้งหลักทรัพย์นี้เป็นประกันไว้กับวงเงินนั้น แม้ในบางช่วงจะไม่ได้มาขอทำฟลอปแพลนก็ตาม เช่น ขอวง

เงินไว้ ๒ ล้านบาท บริษัทเงินทุนกำหนดให้มี Margin คือ ส่วนที่ลูกค้าจะต้องใช้เงินทุนของตนเองในการสั่งซื้อสินค้า ๒๐% ซึ่งเท่ากับ ๔ แสนบาท ลูกค้าก็ต้องนำเงินสด อสังหาริมทรัพย์ หรือการค้าประกันจากธนาคาร อย่างใดอย่างหนึ่งมาวางเป็นประกัน ๔ แสนบาท

กรณีข้างต้นนี้เป็นกรณีที่บริษัทเงินทุนสั่งซื้อสินค้าแทนลูกค้าด้วย จึงต้องการเงินสดไปใช้สั่งซื้อสินค้าหรือให้มีหลักทรัพย์อื่นเป็นประกันการให้กู้ในส่วนที่เกินเปอร์เซ็นต์ที่ให้ทำฟลอปแลนไป แต่ถ้าเป็นการนำเอาสินค้าซึ่งมีอยู่แล้วมาขอทำฟลอปแลนกับบริษัทเงินทุน ก็จะไม่ต้องมีส่วน Margin นี้ บริษัทเงินทุนจะให้กู้ไป ๗๐-๘๐% ของราคาตามใบกำกับสินค้านั้นเลย แต่กรณีนี้บริษัทเงินทุนก็จะเรียกหลักประกันอื่นมาประกอบด้วยเหมือนกัน เพียงแต่ไม่เข้มงวดในเรื่องหลักประกันเหล่านั้นมากเท่ากับเงินกูแบบอื่น ๆ เพราะการทำฟลอปแลนนั้น มีสินค้าเป็นหลักประกันอยู่แล้ว ในกรณีหลังนี้บริษัทเงินทุนมักเรียกให้มีบุคคลที่เชื่อถือได้มาเป็นผู้ค้ำประกัน และอาจขอให้มีการค้ำประกันจากธนาคารครึ่งหนึ่งของวงเงินฟลอปแลนด้วย

การวางหลักทรัพย์ประกอบการทำฟลอปแลนนี้ มักถึงหลักทรัพย์เหล่านั้นไว้ประจำวงเงินตลอดไป เพราะปกติแล้วลูกค้าที่มาขอวงเงินไว้จะมีการค้าขายสินค้านั้นเป็นประจำและจะมาทำฟลอปแลนอย่างสม่ำเสมออยู่แล้ว การตั้งหลักทรัพย์ไว้ประจำวงเงินจึงสะดวกด้วยกันทั้งสองฝ่าย ซึ่งถ้าเป็นการวางเงินสดประกอบวงเงินไว้ในรูปของตัวสัญญาใช้เงินที่บริษัทเงินทุนออกให้แก่ลูกค้า (ซึ่งเท่ากับเป็นการฝากเงินไว้) ก็จะได้รับดอกเบี้ยจากบริษัทเงินทุนด้วย แต่อัตราก่อนข้างต่ำกว่าตัวสัญญาใช้เงินที่ออกตามปกติ คือ ประมาณ ๘-๑๐% อย่างไรก็ตามถ้าลูกค้ามาขอถอนหลักทรัพย์ออกไปในช่วงที่ไม่ได้ทำฟลอปแลน บริษัทเงินทุนก็จะอนุญาต แต่กรณีเช่นนี้มักค่อยมี เพราะเป็นการแสดงให้เห็นว่าฐานะการเงินของลูกค้าไม่ดีขึ้น

๕. พื้นที่ทำการค้าของลูกค้า มีความสำคัญในเรื่องการติดตามตรวจสอบสินค้า ถ้าพื้นที่ทำการค้าของลูกค้าอยู่ห่างไกลมากและติดต่อไม่สะดวก ก็อาจปฏิเสธไม่ให้ทำฟลอปแลน แต่อาจเสนอให้กู้ในรูปแบบอื่นแทน นอกจากนี้ ยังต้องพิจารณาในแง่ที่ว่า พื้นที่ที่ลูกค้าทำการค้าอยู่นั้นมีตลาดสินค้าประเภทที่ใช้ทำฟลอปแลนหรือเปล่า มีคู่แข่งในเขตนั้นมากไปหรือไม่ เพื่อจะได้ระมัดระวังในการให้ทำฟลอปแลนไปให้มากขึ้น

การกำหนดระยะเวลาและวงเงินฟลอปแลน

การทำฟลอปแลนก็เช่นเดียวกับเงินกู้ยืมอื่น ๆ คือ บริษัทเงินทุนจะตั้งวงเงินไว้ให้ลูกค้าที่มีการกู้ยืมประเภทนี้เป็นประจำ โดยตั้งเป็นวงเงินฟลอปแลนเฉพาะแยกต่างหากจากวงเงินกู้ยืมอื่น หลักเกณฑ์ในการอนุมัติตั้งวงเงินก็เหมือนกับการพิจารณาอนุมัติให้ทำฟลอปแลนในแต่ละครั้ง แต่สำหรับการกำหนดขนาดของวงเงิน เพอร์เซ็นต์ของเงินกู้ต่อราคาสินค้า รวมทั้งระยะเวลาของการทำฟลอปแลนนั้นจะต้องพิจารณาถึง

๑. ปริมาณการค้าของลูกค้า ถ้าลูกค้ามีการส่งสินค้าในงวดหนึ่ง ๆ มาก แสดงว่าปริมาณการค้าขายสูง ก็จำเป็นต้องให้วงเงินสูงตามไปด้วย อย่างไรก็ตามบริษัทเงินทุนจะพิจารณาด้วยว่า การสั่งซื้อสินค้าในงวดหนึ่ง ๆ ของลูกค้ามากเกินไปหรือไม่ คือ ดูว่าเกินความสามารถในการขายของลูกค้าหรือเปล่า ถ้าส่งมาทีละมาก ๆ จนขายได้หมดช้ากว่าที่ควร ก็อาจขอให้ลดการสั่งซื้อในงวดหนึ่ง ๆ ลง และตั้งวงเงินไว้ให้เหมาะสมกับปริมาณการค้าขายที่แท้จริงแทน แต่ปกติวงเงินฟลอปแลนจะไม่ต่ำกว่า ๒-๓ ล้าน เพราะสินค้าที่ใช้ทำมักมีราคาสูง

๒. ประเภทของสินค้า มีความสำคัญในการกำหนดเพอร์เซ็นต์เงินกู้ที่บริษัทเงินทุนจะให้กู้ไป ต่อราคาสินค้าที่ใช้เป็นหลักประกัน ปกติบริษัทเงินทุนจะให้กู้ในเกณฑ์ ๗๐-๘๐% ของราคาสินค้า แต่บางครั้งอาจให้สูงกว่านี้ ถ้าสินค้านั้นขายง่ายและเป็นที่ยอมรับในตลาดมาก

๓. หลักทรัพย์ประกอบวงเงินฟลอปแลน ถ้าหลักทรัพย์นั้นเป็นหลักประกันที่ดี หรือมีมูลค่าสูง บริษัทเงินทุนก็จะให้กู้เป็นเพอร์เซ็นต์สูงด้วย และในกรณีที่บริษัทเงินทุนทำการสั่งซื้อสินค้าแทนลูกค้า ขนาดของหลักทรัพย์ที่มาวางเป็นประกันนี้ จะมีส่วนในการกำหนดขนาดของวงเงินมาก คือ ถ้าบริษัทเงินทุนกำหนดให้ Margin ๒๐% เมื่อลูกค้านำหลักทรัพย์มาวางในมูลค่าสูง ก็จะทำให้บริษัทเงินทุนสามารถกำหนดวงเงินในส่วนที่เป็น ๘๐% ของราคาสินค้านั้นสูงตามไปด้วยได้

๔. การหมุนเวียนของสินค้า (Inventory Turnover) ถ้าสินค้านั้นมีการหมุนเร็ว คือขายได้เร็วในงวดการสั่งซื้อครั้งหนึ่ง ๆ ช่วงเวลาที่ใช้ทำฟลอปแลนก็จะสั้นกว่ากรณีที่มีการหมุนเวียนสินค้าช้า

การหมุนเวียนของสินค้าขึ้นอยู่กับการจัดการของบริษัทและประเภทของสินค้า คือ ถ้าบริษัท มีการควบคุมสินค้าคงคลังไม่ดี จัดการสั่งซื้อไม่เหมาะสม ก็จะทำให้มีสินค้าเหลือค้างอยู่มากและขายได้ หมดช้าในการสั่งซื้อแต่ละครั้ง กรณีเช่นนี้บริษัทเงินทุนต้องสนใจเป็นพิเศษ เพราะเป็นความบกพร่องอย่าง หนึ่งในการดำเนินงานของลูกค้า แต่กรณีที่ขายได้ช้าเพราะลักษณะของสินค้านั้นเอง เช่น เป็นสินค้าที่คงทน ถาวรและราคาสูง ก็ถือได้ว่าเป็นกรณีปกติ และใช้เป็นหลักพิจารณาได้ว่า ควรกำหนดระยะเวลาในการ ทำผลตอบแทนกี่เดือน สินค้าที่จำเป็นต้องใช้เวลาในการขายมาก ก็จะให้นาน ปกติบริษัทเงินทุนที่ให้ทำ ผลตอบแทนกับสินค้าประเภทรถ จะกำหนดเวลาผลตอบแทนไว้ไม่เกิน ๓ เดือน แต่ก็มีบางบริษัทที่ให้นาน ๔-๖ เดือน เพราะรถมีหลายประเภท หลายยี่ห้อ บางยี่ห้อ ราคาสูง จึงขายได้ช้ากว่ารถยนต์ทั่วไป

เอกสารและเงื่อนไขในการทำผลตอบแทน

เอกสารที่ใช้ในการทำผลตอบแทน มีดังนี้คือ

๑. สัญญากู้ยืมแบบผลตอบแทน
๒. ตัวสัญญาใช้เงิน
๓. เอกสารการจดทะเบียนสินค้า (สำหรับสินค้าที่ต้องมีการจดทะเบียน)
๔. สัญญาค้ำประกัน

๑. สัญญากู้ยืมแบบผลตอบแทน บริษัทเงินทุนที่ให้กู้แบบผลตอบแทนเป็นจำนวนมาก จะจัดทำ เป็นแบบฟอร์มไว้ แต่สำหรับบริษัทเงินทุนที่ให้กู้เป็นบางครั้งจะร่างและพิมพ์สัญญาขึ้นเป็นครั้งคราว ตัวอย่าง ของแบบฟอร์มการทำสัญญาผลตอบแทนอยู่ในหน้าต่อไป นี้ และมีข้อความคล้ายคลึงกันทุกบริษัท

๒. ตัวสัญญาใช้เงิน ลูกค้าผู้ขอกู้แบบผลตอบแทนจะต้องออกตัวสัญญาใช้เงินให้แก่บริษัท เงินทุน ความจำนวนเงินที่กู้ยืมไปและตามกำหนดเวลาของการทำผลตอบแทนนั้น ตัวสัญญาใช้เงินทั่วไปจะระบุข้อความ ไว้ดังนี้ คือ

- ๒.๑ คำว่าเปลี่ยนมือไม่ได้ (Non Negotiable) แต่บางบริษัทอาจไม่มีระบุไว้
- ๒.๒ วันที่ออกตัวสัญญาใช้เงิน
- ๒.๓ จำนวนเงิน

THAI INVESTMENT & SECURITIES CO., LTD.

บริษัท ค้าหลักทรัพย์ และลงทุน จำกัด

138 SILOM ROAD, BANGKOK METROPOLIS, THAILAND

TEL. 39885-89, 39894-97. CABLE: TISCOMPANY, TELEX, TISCO TH 2554

หนังสือสัญญาสนับสนุนทางการเงิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....โดย.....

สัญชาติ.....เชื้อชาติ.....อายุ.....ปี ตั้งสำนักงานประกอบกิจการอยู่ที่เลขที่

.....ถนน.....ตรอกหรือซอย.....ใกล้เคียง.....

.....ตำบล.....เขต.....

จังหวัด.....ต่อไปในสัญญานี้จะเรียกว่า "ผู้ค้ำรถ"

กับข้าพเจ้าบริษัท ค้าหลักทรัพย์และลงทุน จำกัด ซึ่ง ตั้งสำนักงานประกอบกิจการอยู่ที่
บนชั้นที่ ๔ อาคารบุญมิตร เลขที่ ๑๓๔ ถนนสีลม ตำบลสุรวงศ์ เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ต่อไป
ในสัญญานี้จะเรียกว่า "ทิสโก้"

โดยเหตุที่ผู้ค้ำรถเป็นผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการจำหน่ายรถยนต์ โดยรับรถยนต์จาก.....
.....ไปจัดการจำหน่าย ผู้ค้ำรถมีความประสงค์ขอให้ทิสโก้ช่วยสนับสนุน
ทางการเงินเกี่ยวกับธุรกิจการจำหน่ายรถยนต์

และโดยเหตุที่ทิสโก้ซึ่ง เป็นผู้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์และ เงินทุนอยู่ตามกฎหมาย ยินดีที่จะให้
การสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ค้ำรถ

ทั้งสองฝ่ายจึงตกลงทำสัญญาให้ไว้ต่อกันดังต่อไปนี้

๑. ทิสโก้ตกลงให้ผู้ค้ารถกู้เงินโดยวิธีหมุนเวียน คือ ทิสโก้จะจ่ายเงินให้เป็นคราว ๆ และเมื่อผู้ค้ารถรับเงินที่กู้ไปแล้ว ให้ส่งใช้คืนเป็นครั้งคราวได้ไม่ว่าจะส่งให้บางส่วนหรือใช้หมดตามจำนวน และวิธีการที่จะได้กล่าวต่อ ๆ ไปในสัญญาฉบับนี้ และเมื่อผ่อนส่งคืนดังกล่าวแล้ว ถ้าหากยังอยู่ภายในอายุของสัญญาฉบับนี้ก็ถึงขอรับเงินกู้ไปใหม่ได้อีก แต่เมื่อรวมยอดเงินที่ผู้ค้ารถ เป็นหนี้ทิสโก้ตามสัญญาฉบับนี้ในขณะใดขณะหนึ่งต้องไม่เกิน.....บาท (.....) และผู้ค้ารถตกลงกู้เงินจากทิสโก้โดยวิธีและตามจำนวนไม่เกินวงเงินดังกล่าว

ไม่ว่ากรณีจะเป็นอย่างไร ทิสโก้มีสิทธิจะไม่จ่ายเงินที่ตกลงให้กู้ตามสัญญาฉบับนี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนโดยไม่จำเป็นต้องบอกกล่าวให้ผู้ค้ารถทราบล่วงหน้า ในกรณีเช่นนี้ผู้ค้ารถไม่มีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ จากทิสโก้

๒. เงินกู้ตามความในข้อ ๑. นี้ ผู้ค้ารถจะขอรับและทิสโก้จะจ่ายให้เป็นคราว ๆ เพื่อชำระราคาารถใหม่ที่ผู้ค้ารถรับมาจาก.....ไปจัดการขายไม่เกินร้อยละ..... (.....) ของใบเสร็จรับเงินราคาารถที่..... ออกมอบให้แก่ผู้ค้ารถไว้ใช้ในการไปจดทะเบียนรถยนต์ให้แก่ผู้ซื้อเมื่อมีผู้ซื้อรถยนต์คันนั้น ๆ ในการที่จะรับเงินนี้ผู้ค้ารถต้อง

๒.๑ ออกตัวสัญญาใช้เงินตามแบบหมายเลข ๑ แนบท้ายสัญญาฉบับนี้ให้แก่ทิสโก้เท่าจำนวนเงินกู้ที่จะขอรับในคราวนั้น ๆ ในตัวสัญญาดังกล่าวจะต้องมีวันถึงกำหนดใช้เงินให้แก่ทิสโก้ภายในไม่เกิน.....วัน นับแต่วันถึงในตัวพร้อมด้วยดอกเบี้ยอัตราร้อยละ.....ต่อปี และมีข้อความว่าไม่จำเป็นต้องมีค้ำค้ำค้ำ และ

๒.๒ มอบเอกสารเกี่ยวกับการจดทะเบียนรถซึ่งผู้ค้ารถรับมาจาก..... ให้แก่ทิสโก้ยึดถือไว้ เอกสารดังกล่าวประกอบด้วย

๒.๒.๑ ใบเสร็จรับเงิน (ซึ่งยังไม่กรอกชื่อผู้ซื้อรถยนต์) ออกให้โดย..... (จำนวนเงินตามใบเสร็จรับเงินดังกล่าวนี้ใช้เป็นฐานคำนวณหัวเงินที่จะจ่ายให้แก่ผู้ดังกล่าวมาตอนต้นของข้อ ๒ นี้)

๒.๒.๒ หนังสือแจ้งการจำหน่ายรถใหม่ (ยังไม่กรอกชื่อผู้ซื้อรถยนต์) ซึ่งทาง
.....ได้ทำขึ้น เพื่อให้ผู้ค้ารถยนต์นำไปยื่นต่อนายทะเบียนยานพาหนะในการ
ขอจดทะเบียนรถยนต์คันที่ผู้ค้ารถรับมอบมาจาก.....เพื่อจัดการขายนั้น

๒.๒.๓ หนังสือรับรองของ.....ตามแบบหมายเลข ๒
แนบท้ายสัญญาฯ รับรองต่อทิสโก้ว่า จะไม่ออกใบเสร็จรับเงินและใบแจ้งจำหน่ายรถใหม่หรือใบแทนให้แก่
ผู้ค้ารถหรือผู้อื่นใดสำหรับรถคันที่ได้ออกใบเสร็จรับเงิน และหนังสือแจ้งการจำหน่ายรถใหม่ที่กล่าวใน
๒.๒.๑ และ ๒.๒.๒ ข้างต้นอีก เว้นแต่ทิสโก้จะยินยอมด้วย

๒.๓ ตัวสัญญาฯ ใช้เงิน ใบเสร็จรับเงิน หนังสือแจ้งการจำหน่ายรถใหม่ และหนังสือรับรอง
ตามความที่กล่าวมาใน ๒.๑ และ ๒.๒.๑, ๒.๒.๒ และ ๒.๒.๓ ข้างต้นนี้จะต้องออกสำหรับรถยนต์เป็น
รายคัน

๒.๔ อย่างไรก็ตามก็ตีเฉพาะใบเสร็จรับเงินนั้น ถ้าผู้ที่ระบุชื่อในข้อ ๒ จะยังไม่ออกใบเสร็จ
รับเงินได้ตามความใน ๒.๒.๑ ก็ได้ แต่ก็จะต้องทำหนังสือรับรองว่าจะออกใบเสร็จรับเงินให้เมื่อทิสโก้
แจ้งให้ทราบ หนังสือรับรองดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามหมายเลข ๓ ห้ายหนังสือนี้

๓. ยอดรวมของจำนวนเงินในตัวสัญญาฯ ใช้เงินทุกฉบับที่ผู้ค้ารถออกให้แก่ทิสโก้อันยังมีได้ใช้
เงินและยังไม่ถึงวันกำหนดชำระตามความในตัวแต่ละฉบับนั้น ให้ถือเป็นยอดจำนวนเงินที่ฎไปตามสัญญา
ทุกฉบับนี้และผู้ค้ารถยอม เสียดอกเบี้ยให้แก่ทิสโก้ตามยอดจำนวนเงินรวมของตัวทุกฉบับรวมกันอันค้างชำระ
อยู่ในวันสิ้นเดือนปฏิทินทุก ๆ เดือนในอัตราร้อยละ.....ต่อปี และผู้ค้ารถจะต้องชำระ
ดอกเบี้ยดังกล่าวภายในวันสิ้นเดือนปฏิทินทุก ๆ เดือน

๔. ในการส่งใช้เงินทุกฉบับนั้น ผู้ค้ารถจะส่งใช้เป็นคราว ๆ ได้ แต่ต้องส่งใช้ให้ตามจำนวน
เงินในตัวสัญญาฯ ใช้เงินเป็นฉบับ ๆ ไป เมื่อผู้ค้ารถส่งใช้เงินคืนตามตัวสัญญาฯ ใช้เงินฉบับใด ทิสโก้จะมอบ
คืนเอกสารที่กล่าวใน ๒.๒.๑, ๒.๒.๒ และ ๒.๒.๓ ให้รวมทั้งมอบรถยนต์คันนั้นให้ด้วย ถ้าหากได้มีการ
การส่งมอบให้ทิสโก้ตามความในข้อ ๕ วรรคสาม

๕. เอกสารที่ส่งให้แก่ทิสโก้ตามความใน ๒.๒.๑ และ ๒.๒.๒ คำนั้น ๆ ให้ถือเป็นจำนวนำ เป็นประกันการชำระ เงินคืนตามสัญญาฉบับนี้ และเป็นประกันสำหรับการปฏิบัติตามความในข้ออื่น ๆ ของสัญญาฉบับนี้เช่นกันด้วย ถ้าหากได้มีการส่งรถยนต์ให้ตามคำสั่งของทิสโก้ตามความในวรรคสามของความ ในข้อนี้ด้วยก็ให้ถือว่ารถยนต์นั้น เป็นทรัพย์สินจำนวนำ เป็นประกัน เช่นที่ว่ามานี้เช่นกัน

ทิสโก้มีสิทธิจะส่ง เจ้าหน้าที่ของทิสโก้ไปสำรวจตรวจดูได้ เป็นครั้งคราวว่ามีรถยนต์ตาม เอกสาร ที่ส่งมอบ เป็นประกันนั้นอยู่ในความครอบครองของผู้ค้ำรถจริงหรือไม่ ในการนี้ผู้ค้ำรถต้องให้ความสะดวก แก่เจ้าหน้าที่ของทิสโก้ที่จะไปสำรวจตรวจดูดังกล่าวได้ตลอดเวลา และผู้ค้ำรถจะ เก็บรักษารถยนต์ไว้ ณ
.....
ถ้ามีการ เคลื่อนย้ายรถยนต์ดังกล่าว ผู้ค้ำรถจะต้องแจ้งให้ทิสโก้ทราบโดยทันที และจะต้องได้รับการ ยินยอมจากทิสโก้ก่อนจึงจะ เคลื่อนย้ายรถยนต์คันดังกล่าวได้

ถ้าทิสโก้เห็นสมควรจะส่งให้ผู้ค้ำรถส่งรถยนต์มาเก็บ ณ สถานที่ของทิสโก้หรือส่งไปเก็บ ณ สถานที่อื่นใดซึ่งทิสโก้จะระบุก็ได้ ค่าใช้จ่ายอันเกิดขึ้นในการนี้ เช่น ค่าเคลื่อนย้าย ค่าเช่า หรือค่าบริการ สถานที่เก็บหรือฝากค่าเก็บรักษา เป็นต้น ผู้ค้ำรถจะต้อง เป็นผู้จ่ายเองทั้งสิ้น

๖. ถ้าทิสโก้เห็นสมควร ทิสโก้จะแจ้งให้ผู้ค้ำรถเอาประกันอัคคีภัยและโจรภัยสำหรับรถยนต์ คันที่ส่งมอบ เอกสารไว้ เป็นประกันตามความที่กล่าวมาบางคันหรือทุกคันก็ได้ ทั้งนี้โดยการเอาประกันดังกล่าว ต้องระบุให้ทิสโก้เป็นผู้รับประโยชน์ภายในวง เงินที่รับไปจากทิสโก้ สำหรับรถยนต์นั้น ๆ

เมื่อผู้ค้ำรถได้รับแจ้งดังกล่าวแล้ว ผู้ค้ำรถจะต้องปฏิบัติตามที่ทิสโก้แจ้งภายในไม่เกิน ๓ วันนับ แต่วันที่ได้รับแจ้ง แล้วผู้ค้ำรถต้องจ่าย เบี้ยประกันภัยเอง

ถ้าผู้ค้ำรถไม่จัดการเอาประกันดังกล่าว ทิสโก้จะจัดการเอาประกัน แล้วเรียกให้ผู้ค้ำรถชดใช้ เงินที่ทิสโก้ต้องจ่ายไปในการนี้ได้

๗. ถ้าหากมีเงินใด ๆ ของผู้ค้ารถอยู่ที่ทิสโก้ และ/หรือ ที่จะตกเข้ามาอยู่ในอำนาจสั่งการของทิสโก้ไม่ว่าด้วยประการใด ๆ หรือมีหนี้สิน และ/หรือ เงินที่ทิสโก้จะต้องชำระให้ผู้ค้ารถไม่ว่าเท่าใด ถ้าทิสโก้เห็นสมควรจะหักเงิน และ/หรือ หนี้สินนั้น และ/หรือ ขายทรัพย์สินไปเอาเงินที่ขายได้นั้นมาใช้หนี้ ความรับผิดชอบของผู้ค้ารถ หรือหักหนี้ความรับผิดชอบของผู้ค้ารถตามสัญญาฉบับนี้ได้ทั้งสิ้น โดยไม่ต้องแจ้งให้ผู้ค้ารถทราบล่วงหน้า และโดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าจะนำมาใช้หนี้บางส่วนหรือทั้งหมด หรือหนี้ดังกล่าวจะถึงกำหนดแล้วหรือยัง หากหักแล้ว และ/หรือ ขายแล้วได้เงินสุทธิไม่พอชำระหนี้ ยังขาดอยู่เท่าใด ผู้ค้ารถยอมใช้ให้จนครบถ้วน

ความดังกล่าวมานี้ให้ใช้ตลอดถึงเงิน และ/หรือ ทรัพย์สินซึ่งผู้ค้ารถมีสิทธิร่วมอยู่กับผู้อื่นด้วย แต่ในกรณีนี้ทิสโก้จะหักเอาใช้หนี้ได้เฉพาะส่วนของผู้ค้ารถเท่านั้น

๘. ในกรณีที่ทิสโก้เห็นว่า รถของผู้ค้ารถกู้เงินโดยส่งเอกสารให้ไว้ เป็นประกันดังกล่าวมีจำนวนมาก และผู้ค้ารถจัดการจำหน่ายรถไม่ได้เลย หรือจัดการจำหน่ายได้แต่ไม่สมส่วน หรือทิสโก้เห็นว่าราคารถในท้องตลาดลดลงมาก หรือเงินที่คาดหมายว่าจะลดลงมาก เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของทิสโก้ ทิสโก้จะสั่งให้ผู้ค้ารถขายรถทั้งหมดหรือบางส่วนไปในราคาที่ทิสโก้เห็นสมควร เพื่อให้เงินนั้นมาใช้หนี้ตามสัญญาฉบับนี้ก็ได้

เมื่อทิสโก้แจ้งดังกล่าวแล้ว ผู้ค้ารถต้องปฏิบัติตามภายในกำหนดเวลาที่ทิสโก้กำหนด

ถ้าหากผู้ค้ารถไม่ปฏิบัติตาม ทิสโก้จะจัดการจำหน่ายไปเสียเองในราคาที่ดีที่สุดเท่าที่ทิสโก้สามารถจะขายได้ก็ได้ เงินที่ได้จากการขายดังกล่าวนี้ ภายหลังที่หักค่าใช้จ่ายใด ๆ ที่ทิสโก้เสียออกไปแล้ว ทิสโก้จะนำเงินหักใช้หนี้ตามสัญญานี้ได้ และผู้ค้ารถยังคงต้องชำระหนี้ให้เต็มจำนวนหนี้ที่ยังขาดอยู่ที่ครบถ้วน ถ้าหากเงินได้จากขายดังกล่าวไม่พอใช้หนี้ที่ค้างอยู่

เป็นที่เข้าใจอย่างชัดเจนว่า ความที่กล่าวในข้อนี้เป็นข้อตกลงพิเศษระหว่างผู้ค้ารถและทิสโก้ซึ่งแยกออกได้จากข้อสัญญาฉบับ เอกสารและรถไว้ เป็นประกันที่กล่าวมาในข้อ ๔ ของสัญญาฉบับนี้ และไม่ใช่ข้อตกลงไว้เสียก่อนหนี้ถึงกำหนดทำให้จัดการกับทรัพย์สินที่จำนำ เป็นอย่างอื่น

๙. ในกรณีที่หุ้นส่วนผู้จัดการของผู้ค้ารถถึงแก่ความตายหรือล้มละลายหรือตก เป็นคนไร้ความสามารถให้ถือว่าสัญญานี้ เป็นอันระงับสิ้นสุดลงทันที และผู้ค้ารถต้องชำระหนี้ที่ค้างอยู่ตามความในสัญญาข้อ ๑๒ วรรค ๒ ทันที

๑๐. ในระหว่างสัญญาที่มีผลใช้บังคับถ้ารถยนต์คันใดที่ขายได้ในแบบ เช่าซื้อ ให้ผู้ค้ารถจัดการ ให้ผู้ที่มีความประสงค์จะเช่าซื้อ ทำการเช่าซื้อกับทิสโก้โดยตรง แต่ทิสโก้สงวนสิทธิที่จะไม่รับรถยนต์ใน แบบเช่าซื้อคันหนึ่งคันใดก็ได้ ถ้าทิสโก้ฝ่ายเดียวพิจารณาเห็นว่า ผิดประเพณีการขายแบบเช่าซื้อหรือด้วย เหตุผลอื่นใดที่ทิสโก้พิจารณาเห็นว่าไม่สมควร

หากผู้ค้ารถไม่ปฏิบัติตาม โดยส่งลูกค้าที่ซื้อรถยนต์ในแบบเช่าซื้อให้กับบริษัทการเงินอื่น ผู้ค้ารถจะต้องเสียค่าปรับให้กับทิสโก้ดังนี้ละ.....บาท (.....)

๑๑. บรรดาหนังสือติดต่อ และ/หรือ หนังสือบอกกล่าวทั้งหลายที่จะส่งให้แก่ผู้ค้านั้น ไม่ว่าจะส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนหรือไม่ลงทะเบียน หรือให้คนนำไปส่งเองก็ดี ถ้าหากได้ส่งไปยังตำบลสถานที่ ระบุไว้ในข้างต้นของสัญญาหรือตำบลสถานที่ผู้ค้ารถได้แจ้งเปลี่ยนแปลงให้ทิสโก้ทราบดังกล่าวมานั้นแล้ว ให้ถือว่าได้ส่งให้แก่ผู้ค้ารถโดยชอบ ทั้งนี้โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าจะมีผู้รับไว้หรือไม่ และแม้หากว่าส่งให้ไม่ ได้ เพราะตำบลและสถานที่ดังกล่าวนี้เปลี่ยนแปลงไปหรือถูกรื้อถอนไป โดยผู้ค้ารถไม่ได้แจ้งการเปลี่ยนแปลงหรือรื้อถอนนั้น เป็นหนังสือต่อทิสโก้ก็ดี หรือส่งให้ไม่ได้เพราะหาไม่พบตำบลสถานที่ที่ผู้ค้ารถแจ้งไว้ ข้างต้นหรือที่แจ้งเปลี่ยนแปลงนั้นก็ดี ให้ถือว่าผู้ค้ารถได้รับและได้ทราบหนังสือติดต่อ และ/หรือ หนังสือ บอกกล่าวของทิสโก้แล้วโดยชอบ

๑๒. ทิสโก้มีสิทธิบอกเลิกสัญญาดับนี้ได้ทันที โดยแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้ค้ารถทราบ ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๘ วัน

เมื่อบอกเลิกสัญญาตามที่กล่าวในวรรคก่อนแล้ว ผู้ค้ารถจะต้องใช้หนี้ที่คงค้างอยู่ในวัน นั้นให้หมดสิ้นไป ไม่ว่าตัวสัญญาใช้เงินอันมอบให้ไว้ นั้นจะถึงกำหนดวันชำระแล้วหรือยัง ทั้งนี้ทิสโก้อาจ ผ่อนผันให้ผู้ค้ารถชำระหนี้ดังกล่าว จนถึงกำหนดวันชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินอันมอบไว้ให้หนี้ทันที

อย่างไรก็ดี ทิสโก้จะบอกเลิกสัญญาดับนี้ก่อนครบกำหนดดังกล่าวเมื่อใดก็ได้ โดย ผู้ค้ารถไม่มีสิทธิเรียกร้องความเสียหายใด ๆ จากทิสโก้ เมื่อทิสโก้ใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาก่อนครบกำหนด แล้ว ผู้ค้ารถต้องใช้หนี้ที่คงค้างอยู่ในวันนั้นให้หมดสิ้นไป ไม่ว่าตัวสัญญาใช้เงินอันมอบให้ไว้ นั้นจะถึงกำหนด วันชำระแล้วหรือยัง

ผู้ค้ำรถและทิสโก้ต่างเข้าใจข้อความในหนังสือสัญญานี้ตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน ๓ วัน เดือน ปี ที่ระบุไว้ข้างต้น

ลงชื่อ.....ทิสโก้
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ค้ำรถ
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

ศูนย์วิทย์ฯ ทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THAI INVESTMENT & SECURITIES CO., LTD.

บริษัท ค้าหลักทรัพย์ และลงทุน จำกัด

138 SILOM ROAD, BANGKOK METROPOLIS, THAILAND

TEL. 233-9885-93 CABLE: TISCOMPANY. TELEX : TISCO TH 2554

สัญญาคำประกัน

วันที่.....

โดยที่ บริษัท ค้าหลักทรัพย์และลงทุน จำกัด ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า "ทิสโก้" ได้ให้บริษัท...
.....กู้เงิน ตามสัญญาสนับสนุนทางการเงิน ฉบับลงวันที่
.....ในวงเงินไม่เกินจำนวน.....
(.....) ข้าพเจ้า.....อาณ.....
.....ปี อาชีพ.....อยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....
แขวง.....เขต.....จังหวัด.....

จึงทำสัญญาคำประกันฉบับนี้ให้ไว้แก่ทิสโก้ ดังข้อสัญญาต่อไปนี้

- ข้อ ๑. ข้าพเจ้าขอผูกพันตัวเองและรับผิดชอบต่อทิสโก้ตามสัญญานี้ทั้ง เป็นส่วนตัวและร่วมกับผู้ค้ำรถ เพื่อชำระหนี้โดยไม่จำกัดวงเงิน สำหรับเงินแต่ละจำนวนและทุก ๆ จำนวนที่ถึงกำหนดชำระและจะถึงกำหนดชำระเป็นคราว ๆ ให้ทิสโก้ทันที เมื่อและผู้ค้ำรถผิดนัดชำระเงินตามเงื่อนไขและข้อตกลงตามสัญญาสนับสนุนทางการเงินดังกล่าว
- ข้อ ๒. ทิสโก้ขอที่จะขยาย เวลาหรือผ่อนผันโดยประการอื่นแก่ผู้ค้ำรถ หรือผู้รับชดใช้ความรับผิดชอบอื่นใด หรือผู้ค้ำประกันอื่นใด ทั้งขอที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือสละทิ้งซึ่งข้อกำหนดใด ๆ ของสัญญาตลอดทั้งสละ ปลดปล่อย หรือให้ความยินยอมต่อการเปลี่ยนแปลงแก้ไขใด ๆ ทั้งในสภาพและจำนวนหลักทรัพย์อื่นเป็นประกันความผูกพันของผู้ค้ำรถ โดยไม่จำเป็นต้องบอกกล่าวให้ผู้ค้ำประกัน

ทราบ และไม่เป็นการปลดปล่อยผู้ค้าประกันจากข้อผูกพันความรับผิดชอบ ๑ ของผู้ค้าประกัน
ที่มีอยู่ต่อทิสโก้ ตามสัญญาการค้าประกันนี้แต่อย่างใด และผู้ค้าประกันขอสงวนสิทธิ์ทั้งหมดที่ผู้ค้าประกัน
มีอยู่ตามมาตรา ๖๘๘, ๖๘๙, ๖๙๐, ๖๙๑ และ ๗๐๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

- ข้อ ๓. ผู้ค้าประกันตกลงจะสงวนสิทธิ์ทั้งหลายที่มีต่อทิสโก้ในอันที่จะถือเอาประโยชน์จากข้อต่อสู้ใด ๆ
ของผู้ค้าประกัน เพื่อยกขึ้นต่อสู้ทิสโก้ ตลอดจนสิทธิ์อื่น ๆ ของผู้ค้าประกันที่ขัดกับสัญญาการค้าประกันฉบับนี้
- ข้อ ๔. เมื่อผู้ค้าประกันได้ชำระหนี้ครบทุกจำนวนให้ทิสโก้ และหลุดพ้นจากข้อผูกพันทั้งปวงตามสัญญา
การค้าประกันนี้แล้ว ผู้ค้าประกันมีสิทธิ์ได้รับช่วงสิทธิ์ทั้งหลายที่ทิสโก้มีอยู่ในปัจจุบัน ไม่ว่าจะตามกฎหมาย
หรือตามสัญญาสนับสนุนทางการเงิน
- ข้อ ๕. สัญญาฉบับนี้จะเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขมิได้ เว้นแต่การเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขนั้นจะทำได้ เป็น
ลายลักษณ์อักษรลงนามโดยคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย แนบกับสัญญาฉบับนี้ และถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของ
สัญญา

เพื่อเป็นหลักฐานทั้งสองฝ่ายจึงได้ลงลายมือชื่อไว้ เป็นสำคัญ ณ.....

ตามวัน เดือน ปี ที่ระบุไว้ข้างต้น

ลงชื่อ.....ทิสโก้

(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ค้าประกัน

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

- ๒.๔ อัตราดอกเบี้ย
- ๒.๕ วันที่ครบกำหนด
- ๒.๖ ชื่อผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน
- ๒.๗ ชื่อของบริษัทเงินทุนผู้ให้กู้
- ๒.๘ ลายมือชื่อผู้มีอำนาจทำการแทนบริษัทผู้กู้ยืม

๓. เอกสารการจดทะเบียนสินค้า สินค้าส่วนใหญ่ที่ใช้ทำฟลอปแลน คือสินค้าประเภทรถ จึงต้องให้ลูกค้านำเอกสารการจดทะเบียนมามอบให้บริษัทเงินทุนยึดไว้ทุกครั้งที่น่ารถยนต์นั้นมาทำฟลอปแลน เอกสารเหล่านี้ คือใบเสร็จรับเงิน ซึ่งจะใช้ในการคำนวณเงินที่จะให้ทำฟลอปแลน และหนังสือแจ้งการจำหน่ายรถใหม่ ซึ่งใช้ในการขอจดทะเบียนรถยนต์ที่ใช้เป็นหลักประกัน เมื่อลูกค้าขายรถยนต์ได้และเอาเงินมาชำระให้บริษัทเงินทุนแล้ว ก็จะขอหนังสือแจ้งการจำหน่ายรถใหม่ไปจดทะเบียนให้แก่ผู้ซื้อได้

๔. สัญญาค้ำประกัน ในกรณีที่การทำฟลอปแลนนั้นต้องมีบุคคลค้ำประกัน ก็ต้องมีสัญญาค้ำประกันด้วย ซึ่งมีข้อความดังตัวอย่าง

เอกสารทั้ง ๔ อย่างข้างต้นนี้ เป็นเอกสารที่ต้องใช้เสมอ ๆ ในการทำฟลอปแลนแต่ถ้ามีการวางหลักทรัพย์ค้ำประกัน เช่น ที่ดิน อาคาร ก็ต้องมีการทำสัญญาจำนองหลักทรัพย์เหล่านั้นด้วย สำหรับเงื่อนไขของสัญญาฟลอปแลนนั้น สามารถสรุปเงื่อนไขสำคัญ ๆ ได้ดังนี้ คือ

- (๑) กำหนดวงเงินที่จะให้ทำฟลอปแลน
- (๒) เปอร์เซนต์ที่จะให้กู้ยืมไปต่อราคารถยนต์ตามใบกำกับสินค้าหรือใบเสร็จรับเงิน
- (๓) กำหนดดอกเบี้ย และระยะเวลาของการทำฟลอปแลน
- (๔) ให้ผู้จำหน่ายรถยนต์ส่งมอบรายการสินค้า ซึ่งระบุแบบ รุ่น หมายเลขเครื่องยนต์ และเอกสารการจดทะเบียนสำหรับรถยนต์เป็นรายคัน ให้แก่บริษัทเงินทุน

(๕) เมื่อมีการจำหน่ายรถยนต์ที่ใช้ทำฟลอปแลนให้ผู้จำหน่ายรถแจ้งให้บริษัททราบทันที และนำเงินมาชำระพร้อมกับรับเอกสารการจดทะเบียนรถคันนั้นไป การชำระเงินนี้ให้ทำทุกครั้งที่ยังจำหน่ายได้

(๖) ผู้จำหน่ายรถยนต์ต้องส่งชำระเงินคืนพร้อมดอกเบี้ย เมื่อครบกำหนดเวลาฟลอปแลนไม่ว่าจะขายรถได้หรือไม่ก็ตาม

(๗) บริษัทเงินทุนทำการเช่าสถานที่จากผู้จำหน่ายรถ เพื่อใช้เป็นที่เก็บรถยนต์ซึ่งนำมา เป็นหลักประกันฟลอปแลนนั้น

ข้อนี้ บริษัทเงินทุนบางแห่งอาจไม่มีระบุไว้ แต่การมีเงื่อนไขไว้ในสัญญาทำให้สินค้า ซึ่งใช้เป็นหลักประกันอยู่ในลักษณะของการจำนำ เพราะการจำนำนั้น จะต้องส่งมอบทรัพย์สินให้แก่ผู้รับ จำนำเสมอ จึงจะถูกต้องตามกฎหมาย เมื่อมีการกำหนดเช่นนี้จึง เท่ากับว่ารถยนต์นั้นได้ส่งมอบให้แก่บริษัท เงินทุนแล้ว เพราะระหว่างระยะเวลาของการทำฟลอปแลนนั้นบริษัท เงินทุนมีสิทธิครอบครองสถานที่ซึ่ง เก็บรักษาหรือตั้งแสดงรถยนต์ไว้ การเข้านี้จะทำ เป็นสัญญาเช่าโดยที่บริษัท เงินทุนไม่ต้องเสียค่าเช่าให้แก่ ผู้จำหน่ายรถจริง ๆ แต่อย่างใด

(๘) ระหว่างที่ยังจำหน่ายรถยนต์ไม่ได้ รถยนต์ซึ่งเป็นหลักประกันฟลอปแลนต้องจอดอยู่ ณ สถานที่ทำการของผู้จำหน่ายรถ (ตามข้อ ๗) และห้ามเคลื่อนย้ายรถยนต์ไปยังสถานที่อื่น เว้นแต่จะได รับอนุญาต เป็นลายลักษณ์อักษรจากบริษัท เงินทุน

(๙) ผู้จำหน่ายรถ ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายอันอาจเกิดขึ้นกับรถยนต์ในระหว่างการ เคลื่อนย้ายและตั้งโชว์เอง

(๑๐) บริษัท เงินทุนอาจขอให้ผู้จำหน่ายรถทำการประกันภัยรถซึ่งใช้ทำฟลอปแลนได้ถ้าเห็น สมควร โดยบริษัท เงินทุน เป็นผู้รับประกันและ เก็บรักษากรรมธรรม์นั้น

(๑๑) บริษัท เงินทุนมีสิทธิส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบรถยนต์เหล่านั้นได้ตลอดเวลา

(๑๒) ถ้ามีการเข้าซื้อรถยนต์ซึ่งใช้ทำฟลอปแลนให้ผู้จำหน่ายรถจัดการให้ลูกค้าทำการเข้าซื้อ กับบริษัท เงินทุนนี้เท่านั้น และผู้จำหน่ายรถจะต้องคัดเลือกลูกค้าที่ดี คือ ได้ใช้วิธีในการคัดเลือกตามที่ เคยยึดถือปฏิบัติสำหรับการเข้าซื้อ กับต้องเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ามาให้กับบริษัท เงินทุนด้วย ซึ่งบริษัท เงินทุนสงวนสิทธิที่จะไม่รับเข้าซื้อรายใดรายหนึ่งก็ได้

เงื่อนไขจะกำหนดไว้ เมื่อบริษัท เงินทุนนั้นรับทำการเข้าซื้ออยู่แล้วเท่านั้น บริษัท เงินทุน บางแห่งอาจไม่รับทำการเข้าซื้อเลย แม้ว่าจะมีการทำฟลอปแลน ซึ่งอาจเป็นเพราะนโยบายของบริษัท หรือเพราะไม่มีเจ้าหน้าที่เพียงพอก็ได้

(๑๓) ผู้จำหน่ายรถต้องร่วมมือกับบริษัทเงินทุนในการติดตามกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดสัญญา

นอกจากนี้ ยังอาจมีเงื่อนไขปลีกย่อยอื่น ๆ อีก เช่น ผู้จำหน่ายรถต้องส่งมอบกุญแจรถ
ซีกชุดหนึ่งให้แก่บริษัทเงินทุนยึดถือไว้จนกว่าจะชำระหนี้ของรถยนต์คันนั้น หรือบริษัทเงินทุนมีสิทธิบอกเลิก
สัญญาฟลอปแลนได้ก่อนกำหนดเวลา เป็นต้น

สำหรับสินค้าประเภทอื่น ที่ไม่ใช่ประเภทรถแล้ว เงื่อนไขของสัญญาฟลอปแลนก็เป็นในทำนอง
เดียวกับข้างต้นเหมือนกัน แต่อาจจะแตกต่างกันได้เล็กน้อย ตามแต่บริษัทเงินทุนนั้น ๆ

การติดตามผล

การติดตามผลให้ไปเป็นตามสัญญาฟลอปแลนนี้ มีความสำคัญสำหรับบริษัทเงินทุนต่างกับการทำ
ทรัสต์รีซิท ซึ่งธนาคารพาณิชย์จะไม่สนใจติดตามผลเลยจนกว่าถึงกำหนดชำระเงิน ด้วยเหตุนี้ พื้นที่ที่
การค้าของลูกค้าผู้จำหน่ายรถจึงมีความสำคัญไม่น้อย คือ บริษัทเงินทุนอาจปฏิเสธการทำฟลอปแลนถ้า
เห็นว่าสถานที่ทำการของผู้จำหน่ายรถอยู่ห่างไกลมาก เช่น จังหวัดที่ไกลออกไปจากจังหวัดซึ่งบริษัท
เงินทุนนั้นตั้งอยู่ ทั้งนี้เพราะถ้าอยู่ห่างไกลกันมากก็จะทำให้ติดตามผลไม่สะดวกและบริษัทเงินทุนจะมี
ความเสี่ยงถ้ารับทำฟลอปแลน

เมื่อรับทำฟลอปแลนกับผู้จำหน่ายรถแล้ว บริษัทเงินทุนจะส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบรถซึ่งใช้
เป็นหลักประกันว่ามีครบถ้วนและถูกต้องตามสัญญาหรือไม่ หลังจากนั้นก็จะมีการส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบ
อีกเป็นครั้งคราวด้วย อาจเป็นทุกสัปดาห์หรือนานกว่านั้น แล้วแต่สินค้าขายได้ง่ายเพียงใดและบริษัทเงินทุน
มีความเชื่อถือลูกค้ารายนั้นขนาดไหน เหตุที่ต้องมีการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอเช่นนี้ก็เพื่อป้องกันไม่ให้เกิด
การผิดสัญญาชำระหนี้ขึ้น คือ การที่ผู้จำหน่ายรถขายรถยนต์ซึ่งใช้เป็นหลักประกันได้แล้วนำเงินไปหมุนเวียน
ไม่ยอมเอามาชำระให้บริษัทเงินทุนทันที หรือชำระให้แต่ไม่ครบ เช่น ขายรถยนต์ได้ ๑๐ คัน แต่เอามา
ปิดหนี้ คือ ชำระให้บริษัทเงินทุนเพียง ๕ คัน เงินค่าขายที่เหลืออีก ๕ คันนำไปใช้หมุนเวียนพักหนึ่งก่อน
แล้วจึงมาชำระให้ภายหลัง กรณีเช่นนี้ จะรู้ได้จากการส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบเท่านั้น และเมื่อพบว่า
การผิดสัญญาในลักษณะนี้แล้ว บริษัทเงินทุนก็ต้องรีบติดตามทวงให้ผู้จำหน่ายรถนำเงินมาชำระเสียโดยเร็ว

การกระทำดังกล่าวนี้อาจเกิดได้เสมอ เพราะเมื่อขายรถยนต์ได้ ผู้จำหน่ายรถอาจตกลงกับ ผู้ซื้อขอโอนทะเบียนรถเข้าไปสักเล็กน้อย แต่ส่งมอบรถให้ลูกค้าไปใช้ก่อน ซึ่งลูกค้าบางรายก็ยินยอมทำให้ ผู้จำหน่ายรถไม่จำเป็นต้องรีบร้อนมาขอรับเอกสารการจดทะเบียนจากบริษัทเงินทุนทันทีได้ ดังนั้น เพื่อ ป้องกันไม่ให้เกิดการผิดสัญญาเช่นนี้ขึ้น บริษัทเงินทุนจึงต้องให้มีการติดตามตรวจเช็คอยู่เสมอ และมัก นิยมรับทำฟลอปแลนเฉพาะสินค้าที่ตรวจเช็คได้ง่าย คือมีหมายเลขประจำเครื่อง เพื่อไม่ให้ผู้จำหน่าย สินค้านำเอาสินค้าอื่นมาอ้างได้ว่าเป็นสินค้าที่ใช้ทำฟลอปแลนและยังขายไม่ได้ ทั้ง ๆ ที่ความจริงได้ขาย สินค้าชิ้นที่ใช้ทำฟลอปแลนไปแล้ว

นอกจากการติดตามตรวจสอบระหว่างที่สัญญาฟลอปแลนยังไม่ครบกำหนดแล้ว ยังต้องมีการ ติดตามที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง คือ การทวงหนี้เมื่อครบกำหนดชำระเงินตามสัญญา บริษัทเงินทุนจะ เรียก ให้ลูกค้ามาชำระหนี้ฟลอปแลนทันที โดยไม่คำนึงว่าจะขายสินค้าที่เป็นหลักประกันฟลอปแลนได้หมดแล้ว หรือไม่ ถ้าลูกค้ายังขายไม่ได้ก็ต้องนำเงินจากทางอื่นมาชำระแทน หรือมีเงินนั้นก็ต้องทำการกู้ยืมแบบอื่น ๆ แทน แต่การทำฟลอปแลนจะต้องปิดไปเมื่อครบกำหนดเสมอ

การคิดดอกเบี้ย

ผลตอบแทนที่บริษัทเงินทุนจะได้รับจากการรับทำฟลอปแลน จะอยู่ในรูปของดอกเบี้ยเท่านั้น อัตราดอกเบี้ยที่คิดอาจแตกต่างกันไปแต่บริษัทเงินทุนหรือลูกค้าผู้ขอทำฟลอปแลน อัตราดอกเบี้ยของการ ทำฟลอปแลนนี้จะคิดในอัตราธรรมดา หรือที่เรียกว่าอัตราส่วนลดทุกบริษัท แต่สำหรับการเข้าซื้อ ซึ่งบริษัท เงินทุนบางแห่งรับทำต่อ เนื่องจากการทำฟลอปแลน จะคิดในอัตราเส้นตรง ซึ่งการคิดดอกเบี้ยสองอัตรา มีความแตกต่างกัน ดังนี้

อัตราส่วนลด (Discount rate) เป็นวิธีคิดอัตราดอกเบี้ยที่ยุติธรรมที่สุด เพราะคิดจาก เงินต้นที่คงค้างอยู่เสมอคือเมื่อกู้ยืมเงินมาจำนวนหนึ่ง และผ่อนชำระไปแล้วบางส่วน ดอกเบี้ยที่จะคิด หลังจากการผ่อนชำระไปนั้น จะคิดจากเงินต้นครั้งแรกหักด้วยเงินที่ผ่อนชำระไป เช่น เงินกู้ ๑๒๐,๐๐๐ บาท อัตราดอกเบี้ย ๑๕% ผ่อนชำระทุกเดือนเป็นเวลา ๑๒ เดือน เงินต้นที่จะผ่อนชำระในแต่ละเดือน ก็เท่ากับ ๑๐,๐๐๐ บาท ในเดือนแรกจะคิดดอกเบี้ยจากเงินต้นทั้งหมด ได้เท่ากับ ๑,๕๐๐ บาท เงินต้น งวดแรกก็จะชำระพร้อมดอกเบี้ยที่จ่ายครั้งแรกด้วย ทำให้เงินต้นลดลงเหลือ ๑๑๐,๐๐๐ บาท เดือนที่สอง

จึงคิดดอกเบี้ยจากเงินต้นส่วนที่เหลือนี้ ซึ่งเท่ากับ ๑,๓๗๕ บาท และเดือนต่อ ๆ ไปก็จะคิดดอกเบี้ยลดลงเรื่อย ๆ ตามจำนวนเงินต้นที่ลดลงนั้น

อัตราเส้นตรง (Flat rate) เป็นการคิดดอกเบี้ยโดยคำนวณจากเงินต้นครั้งแรก จึงไม่ได้คิดดอกเบี้ยลดลงแม้ว่าจะมีการผ่อนชำระเงินต้นไปในงวดต่อมา เช่น เงินกู้ ๑๒๐,๐๐๐ บาท อัตราดอกเบี้ย ๑๕% ให้มีการผ่อนชำระทั้งดอกเบี้ยและเงินต้นทุกเดือน เป็นเวลา ๑๒ เดือน การคำนวณดอกเบี้ยจะคิดจากยอดเงินต้นแรกเริ่ม ได้จำนวนดอกเบี้ยทั้งหมด ๑๘,๐๐๐ บาท นำดอกเบี้ยรวมเข้ากับเงินต้นเป็น ๑๓๘,๐๐๐ บาท การผ่อนชำระจะใช้จำนวนงวดหาร คือ ๑๒ งวด ได้งวดละ ๑๑,๕๐๐ บาท เป็นจำนวนเงินซึ่งรวมทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยที่ลูกหนี้ต้องจ่ายให้ในแต่ละเดือน

การคิดอัตราดอกเบี้ยตามอัตราเส้นตรงนี้ บริษัทเงินทุนจะได้รับกำไรมากกว่าแบบอัตราส่วนลด และมักใช้กับการเช่าซื้อเป็นส่วนใหญ่

อัตราดอกเบี้ยฟลอยแพลนที่บริษัทเงินทุนคิดจะอยู่ในระหว่าง ๑๒-๑๕% ต่อปี และบางบริษัทอาจใช้วิธีคิดสูงกว่าอัตราต่ำสุดของธนาคาร (Prime rate) ราว ๑-๕% แล้วแต่ลูกค้า แต่ส่วนใหญ่จะคิดในเกณฑ์ ๑๒% ซึ่งนับว่าเป็นอัตราที่ต่ำ บริษัทเงินทุนคิดอัตราดอกเบี้ยฟลอยแพลนต่ำเช่นนี้ได้ เพราะมีการตกลงรับทำการเช่าซื้อสินค้าที่ใช้ทำฟลอยแพลนได้ด้วย ดังนั้น บริษัทเงินทุนจะได้รับประโยชน์ถึงสองทางคือได้ทั้งดอกเบี้ยฟลอยแพลนและการให้เช่าซื้อ ส่วนบริษัทเงินทุนที่ไม่ได้รับทำการเช่าซื้อด้วยนั้นก็คิดดอกเบี้ยฟลอยแพลนสูงขึ้นไปอีก แต่อย่างไรก็ตามอัตราดอกเบี้ยฟลอยแพลนจะต่ำกว่าการให้กู้ยืมแบบอื่น ๆ เพราะมีหัวสินค้าเป็นหลักประกัน และบริษัทเงินทุนรู้สึกประสอผลในการกู้ยืมของลูกค้าว่า กู้ไปเพื่อซื้อสินค้าหรือใช้หมุนเวียนชั่วคราว และลูกค่านั้นจะมีรายได้เป็นเงินสดเข้ามาแน่นอนจากการขายสินค้าเหล่านั้น ต่างกับการกู้ยืมแบบอื่น ๆ ซึ่งอาจใช้ไปในทางนี้ไม่ได้ก่อให้เกิดรายได้ ทำให้บริษัทเงินทุนมีความเสี่ยงในการที่ลูกค้าอาจไม่มีรายได้มาชดใช้หนี้ได้

ส่วนการเช่าซื้อนั้น บริษัทเงินทุนจะคิดดอกเบี้ยเอาจากผู้ซื้อสินค้าของลูกค้าที่ทำฟลอยแพลนนั้น ส่วนใหญ่จะคิดประมาณ ๑๒% โดยเฉลี่ยและใช้อัตราเส้นตรง

ปัญหาทางกฎหมาย เกี่ยวกับการทำฟลอปแลน

สัญญาฟลอปแลนนี้ก็เช่นเดียวกับทรัสต์บริษัท คือ ยังไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะ เมื่อเกิดปัญหาทางกฎหมายขึ้นจึงต้องอนุโลมใช้ตามกฎหมายอื่น แต่ก็มีบริษัทเงินทุนบางแห่งที่พยายามให้สัญญาฟลอปแลนนี้เข้าอยู่ในหลักของการจำนำ โดยระบุไว้ในสัญญาว่าให้ถือว่าเอกสารการจดทะเบียนสินค้าซึ่งใช้ เป็นหลักประกันฟลอปแลนนั้นได้จำนำไว้กับบริษัท และบริษัท เงินทุนมีสิทธิเข้าครอบครองสินค้านั้น โดยที่สินค้า เป็นทรัพย์สินจำนำของบริษัทได้ การระบุไว้ในสัญญาเช่นนี้ ยังมีข้อน่าสงสัยอยู่ว่า จะใช้บังคับได้ตามกฎหมายหรือไม่ เพราะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้กำหนดว่า การจำนำจะต้องส่งมอบสังหาริมทรัพย์ให้แก่ผู้รับจำนำ หรือในกรณีที่ตกลงกับผู้รับจำนำแล้ว จะส่งมอบสังหาริมทรัพย์ให้บุคคลภายนอกเก็บรักษาไว้ก็ได้

ดังนั้น ข้อตกลงที่ลูกหนี้ยอมให้เจ้าหนี้ยึดถือทะเบียนรถยนต์ ทะเบียนอาวุธปืน ทะเบียนเรือ ฯลฯ เหล่านี้ ivaจกกว่าเจ้าหนี้จะได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้ครบถ้วนโดยไม่ต้องส่งมอบสังหาริมทรัพย์อื่น เป็นวัตถุแห่งสัญญา คือ รถยนต์ ปืน เรือ ฯลฯ ให้เจ้าหนี้ครอบครองไว้เป็นประกันหนี้ เช่นนี้ย่อมไม่เข้าลักษณะ เป็นสัญญาจำนำและเจ้าหนี้ไม่มีสิทธิพิเศษเหนือรถยนต์ ปืน เรือ ฯลฯ แต่ประการใด ผลจากการดำเนินการเช่นนี้จะมีก็แต่เพียงทำให้ลูกหนี้ หรือบุคคลภายนอกที่มอบตราสารอื่น เป็นหลักฐานแห่งสิทธิให้แก่เจ้าหนี้ไว้ ไม่สะดวกที่จะเอารถยนต์ ปืน เรือ ฯลฯ ไปจำหน่ายจ่ายโอนได้อย่างคล่องตัวเท่านั้น^๖

นอกจากนี้ บริษัทเงินทุนบางแห่งได้ทำสัญญาเช่าสถานที่เก็บรักษาหรือตั้งแสดงสินค้าซึ่งใช้ เป็นหลักประกันจากลูกค้าที่มาขอทำฟลอปแลน เพื่อให้กลายเป็นว่าสินค้านั้นได้เก็บไว้ในสถานที่ของบริษัท เงินทุน แทนที่จะ เป็นสถานที่ของลูกค้า ซึ่งเท่ากับว่าได้มีการส่งมอบตามลักษณะจำนำ วิธีนี้จึงอาจจะดีกว่าวิธีแรก ซึ่งอาจมีการคัดค้านได้ง่าย

^๖ อัมพร จันทะวิจิตร, คำบรรยายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (กรุงเทพ :